

การทำนายความเชื่อเหมารวมทางเชื้อชาติ เจตคติรังเกียจกลุ่ม และแนวโน้มการกีดกันทางสังคม
โดยใช้การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง

นางสาวจรียา	ดำรงโมฆิต	เลขประจำตัวนิสิต 5237411038
นางสาวชลาลัย	นพพรเลิศวงศ์	เลขประจำตัวนิสิต 5237418538
นางสาวทัศนวรรณ	มานัสวิน	เลขประจำตัวนิสิต 5237432238

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555

PREDICTING RACIAL STEREOTYPE, PREJUDICE, AND DISCRIMINATION INCLINATION
USING EXPLICIT AND IMPLICIT SELF-ESTEEM

JARIYA	DUMRONGKOSIT	5237411038
CHALALAI	NOPPORNLETRWONG	5237418538
TASSANAWAN	MANUSWIN	5237432238

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2012

จริยา ดำรงโฆษิต, ซลาถัย นพพรเลิศวงศ์, และทัศนวรรณ มานัสวิน : การทำนายความเชื่อ
 เหมารวมทางเชื้อชาติ เจตคติรังเกียจกลุ่ม และแนวโน้มการกีดกันทางสังคม โดยใช้การเห็นคุณค่าใน
 ตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง (PREDICTING RACIAL STEREOTYPE, PREJUDICE, AND
 DISCRIMINATION USING EXPLICIT AND IMPLICIT SELF-ESTEEM)
 อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาหลัก : อาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์, 107 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบ
 ปกป้องตน (เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่เห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำ) กับการมีความเชื่อ
 เหมารวม เจตคติรังเกียจกลุ่ม และแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อสมาชิกของกลุ่มเชื้อชาติอื่น เมื่อเทียบกับ
 การเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง (เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงและเห็นคุณค่าในตนเองแบบ
 แอบแฝงสูง) โดยกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับชั้นปริญญาตรี จำนวน 141 คน (เพศชาย 84 คน
 เพศหญิง 57 คน อายุเฉลี่ย 19.88 ปี) ตอบมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด ทำการทดสอบการ
 เชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง ตอบมาตริความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา การทดสอบการ
 เชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝง มาตริวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบ
 เด่นชัด และมาตริวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงชั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เห็นคุณค่าในตนเองแบบปกป้องตนรายงานเจตคติ
 รังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา สูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้
 เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนยังมีแนวโน้มเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาว
 กัมพูชาในสถานการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน มากกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

สาขาวิชา.....จิตวิทยา.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 ปีการศึกษา.....2555.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา.....

5237411038, 5237418538, 5237432238 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS : EXPLICIT AND IMPLICIT SELF-ESTEEM / STEREOTYPE / PREJUDICE /
DISCRIMINATION

JARIYA DUMRONGKOSIT, CHALALAI NOPPORNLEERTWONG, TASSANAWAN
MANASSAWIN: PREDICTING RACIAL STEREOTYPE, PREJUDICE, AND
DISCRIMINATION USING EXPLICIT AND IMPLICIT SELF-ESTEEM SENIOR PROJECT
ADVISOR : WATCHARAPORN BOONYASIRIWAT, Ph.D., 107 pp.

The current study examines relationships between defensive (individuals with high explicit but low implicit self-esteem) and secure high self-esteem (individuals with high explicit and implicit self-esteem), and racial stereotype, prejudice, and discrimination inclination. One hundred and forty-one undergraduate students (84 males, 57 females, average age 19.88 years), completed measures of explicit self-esteem, an implicit association test of implicit self-esteem, stereotype toward Cambodian, an implicit association test of implicit prejudice toward Cambodian, an explicit prejudice measure, and a measure of discrimination inclination against Cambodian.

Hierarchical regression analyses indicated that participants with defensive high self-esteem showed higher explicit prejudice against Cambodian as compared to those with secure high self-esteem. Individuals with defensive high self-esteem also showed a trend of reporting stronger discrimination inclination against Cambodian in non-academic situations, as compared to their secure high self-esteem counterparts.

Field of Study : Psychology Student's Signature

Academic Year : 2012 Student's Signature

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาชิ้นนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ เนื่องจากความเมตตากรุณาและความเอาใจใส่ของอาจารย์ ดร.วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่กลุ่มผู้วิจัย ทั้งการให้ความรู้ทางวิชาการ หลักการและขั้นตอนของการทำวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล รวมไปถึงการอบรมสั่งสอนทางด้านจริยธรรม ที่ทำให้พวกเราได้แก่งคิดต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ ต้องขอกราบขอบพระคุณอาจารย์มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณางค์ มณีศรี ที่กรุณาอนุญาตให้กลุ่มผู้วิจัยได้ใช้มาตรฐานการเห็นคุณค่าในตนเอง ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้

กราบขอบพระคุณ อาจารย์หยกฟ้า อิศรานนท์ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ และอนุญาตให้กลุ่มผู้วิจัยได้นำการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงที่ท่านเป็นผู้พัฒนาไปใช้เก็บข้อมูลได้

ขอขอบพระคุณ คุณพรสวรรค์ ต้นโชติศรีนนท์ นิสิตปริญญาเอกคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอนรายวิชามนุษยสัมพันธ์ ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555 ที่เป็นผู้ประสานงานและอนุญาตให้กลุ่มผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นเรียน

ขอขอบพระคุณ คุณนฤตม์ พรประสิทธิ์ นิสิตปริญญาเอก คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณสุภาพร สารเรือน นิสิตปริญญาโท คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในเรื่องของการหาข้อมูลต่างๆ การพัฒนามาตรวัด ตลอดจนการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำโครงการทางจิตวิทยา

ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับชั้นปริญญาตรี ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาวธนนันท์ เจียมจุฬาลักษณ์ นางสาวพูลทรัพย์ อารีกิจ นางสาวเมธวีดี ปรารธนาสัตย์ และนางสาวกัญญาพัชร ทรัพย์รัตนนท์ เพื่อนๆ ที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ กำลังใจและความช่วยเหลือ ในยามที่กลุ่มผู้วิจัยพบเจอกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน

สุดท้ายนี้ ต้องขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัวของกลุ่มผู้วิจัย ที่คอยดูแลให้ความรัก ความเอาใจใส่ในทุกๆ เรื่อง และเป็นผู้ที่คอยให้กำลังใจตลอดเวลาในทุกขั้นตอนของการทำโครงการทางจิตวิทยา

นางสาวจริยา คำรงโฆษิต

นางสาวชลาสัย นพพรเลิศวงศ์

นางสาวทัศนวรรณ มานัสวิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
ความเชื่อเหมารวม.....	3
เจตคติรังเกียจกลุ่ม.....	5
การกีดกันทางสังคม.....	7
ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม.....	9
การเห็นคุณค่าในตนเอง.....	11
การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง.....	15
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	20
ขอบเขตการวิจัย.....	20
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	21
สมมติฐานงานวิจัย.....	21
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	21
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	22
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
กลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

	หน้า
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การทดสอบสถิติเบื้องต้น.....	44
การทดสอบสมมติฐาน.....	51
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	57
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	65
รายการอ้างอิง.....	66
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก.....	71
ภาคผนวก ข.....	73
ภาคผนวก ค.....	89
ภาคผนวก ง.....	96
ภาคผนวก จ.....	101

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รอบของการทดสอบการเชื่อมโยงของการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง.....	27
2 รอบของการทดสอบการเชื่อมโยงของเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา.....	35
3 ลักษณะองค์ประกอบของมาตรวัดในขั้นพัฒนามาตรวัด.....	39
4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย.....	44
5 ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าคะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($N = 141$).....	47
6 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ศึกษา ($N = 141$).....	48
7 ตารางแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา.....	50
8 สรุปผลการวิเคราะห์ถดถอยจำแนกตามสมมติฐาน.....	56

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แบบจำลององค์ประกอบของเจตคติ	9
2	การเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองตามทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม	13
3	การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง	16
4	การคำนวณคะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	28
5	การจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในแต่ละรอบของการทดสอบ	29
6	การคำนวณคะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงของเจตคติรั้งเกี่ยวกลุ่มแบบแอบแฝง ต่อชาวกัมพูชา	36
7	การจำลองหน้าจอคอมพิวเตอร์ในแต่ละรอบของการทดสอบ	37
8	ขั้นตอนการเก็บข้อมูล	43
9	กราฟแสดงค่าความสัมพันธ์ตามสมการการทำนายเจตคติรั้งเกี่ยวกลุ่มแบบเด่นชัด	53
10	กราฟแสดงค่าความสัมพันธ์ตามสมการการทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรม กีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน	55

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ.2558 ประเทศไทยจะต้องพบกับ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ นั่นคือการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการร่วมมือกันระหว่าง 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันประกอบไปด้วยประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน ลาว เวียดนาม พม่า และกัมพูชา การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสามด้านหลักคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ซึ่งจะส่งผลให้มีข้อดีของการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆเกิดขึ้นมากมาย เช่น การเปิดการค้าขายอย่างเสรี มีการเคลื่อนย้ายของตลาดแรงงาน มีการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมและการศึกษา เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมและวัฒนธรรมเมื่อมีการเปิดประชาคมอาเซียน จะเกิดจากการอาศัยอยู่ร่วมกันกับชาวต่างชาติที่จะเข้ามาในประเทศ ทั้งด้านการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน ในมุมมองทางจิตวิทยาการอาศัยอยู่ร่วมกันกับคนต่างเชื้อชาติอาจก่อให้เกิดปัญหาจากการใช้ความเชื่อเหมารวม (stereotype) กับคนในแต่ละชนชาติ การที่เรามีความคิดเกี่ยวกับชาวต่างชาติว่าเขาเป็นคนจากประเทศนี้จะต้องมีลักษณะเช่นนั้น อาจไม่ตรงกับความเป็นจริงที่เขาเป็น อีกทั้งมนุษย์นั้นมักที่จะยึดมั่นในความคิดของตนเอง จึงเลือกรับข้อมูลที่ตรงกับความคิดของตนมากกว่าข้อมูลความเป็นจริง ส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่มีอคติในทางลบต่อผู้อื่น นำไปสู่การเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่ม (prejudice) และพฤติกรรมการกีดกันทางสังคม (discrimination) ตามมา ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดปัญหาในการอยู่ร่วมกันในสังคมหลากหลายเชื้อชาติขึ้นได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการที่เราจะมีความเชื่อเหมารวมต่อกลุ่มบุคคลในแต่ละชาติในทางที่ดีหรือไม่ดีนั้น มีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน เช่น การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคนในชาตินั้นๆจากประสบการณ์ตรงหรือแหล่งข้อมูลจากภายนอก แต่ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการมีความเชื่อเหมารวมของบุคคลได้ คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) นั้นเอง

จากงานวิจัยของ Jordan, Spencer, และ Zanna (2005) พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง (secure high self-esteem) และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง (defensive high self-esteem) จะส่งผลต่อการเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มและการกีดกันทางสังคมที่แตกต่างกัน คือ บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง

สูงแบบปกป้องตนเอง จะเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มและการกีดกันทางสังคมมากกว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง
สูงแบบมั่นคง

ประเทศกัมพูชาเป็นหนึ่งในประเทศเพื่อนบ้านที่มีประวัติศาสตร์ร่วมกับประเทศไทยมาอย่างยาวนาน อีกทั้งยังมีวัฒนธรรม ศาสนา และรูปแบบการดำรงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะความสัมพันธ์ของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่บริเวณเขตชายแดนที่มีการติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้ากัน อย่างไรก็ตามประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาก็มีความขัดแย้งกันอยู่ ประเด็นที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ความขัดแย้งทางการเมืองที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการปลุกกระแสชาตินิยมและความขัดแย้งเรื่องเขตแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อพิพาทเรื่องเขาพระวิหาร ซึ่งนำไปสู่การประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศกัมพูชาและประเทศไทยถึง 2 ครั้ง ในปี พ.ศ.2501 และ พ.ศ. 2504 และจากกรณีที่มีนักแสดงชาวไทยผู้หนึ่งได้กล่าวดูหมิ่นประเทศกัมพูชาผ่านสื่อ จนนำไปสู่การเผาสถานทูตไทยในปี พ.ศ. 2546 (วิทย์ บัณฑิตกุล, 2554) นอกจากนั้นในปี พ.ศ.2554 ก็ได้มีการใช้ความรุนแรงในการจัดการกับปัญหาเรื่องเขาพระวิหารจนเหตุการณ์บานปลาย ทำให้ปัญหาความขัดแย้งนี้ยังคงคุกรุ่นอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ จากปัญหาความขัดแย้งเหล่านี้อาจส่งผลให้คนไทยมีเจตคติทางลบต่อชาวกัมพูชา ซึ่งนำไปสู่การเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มได้ในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากมาย แต่ต่างมุ่งเน้นไปประเด็นด้านที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเท่านั้น ยังไม่มีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับประเด็นด้านสังคมวัฒนธรรมมากเท่าที่ควร

ดังนั้น ทางกลุ่มผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความเชื่อเหมารวม เจตคติรังเกียจกลุ่ม และการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา ซึ่งเท่าที่ผู้วิจัยทราบ เป็นหัวข้อการวิจัยที่ไม่เคยมีผู้ใดเคยทำการศึกษาวิจัยมาก่อน เพื่อเป็นประโยชน์ในการชี้แนะให้เห็นถึงแนวโน้มของเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาเมื่อมีการเปิดประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยจึงเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สำคัญยิ่งต่อการอยู่ร่วมกันของชาวไทยและชาวกัมพูชา รวมทั้งอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองทั้ง 2 แบบต่อการปฏิสัมพันธ์กัน โดยผู้วิจัยมุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาประเด็นนี้จะนำไปสู่การลดเจตคติรังเกียจกลุ่มระหว่างชาวไทยและชาวกัมพูชา หรือเจตคติรังเกียจกลุ่มทางชนชาติอื่นๆ ได้ต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความเชื่อเหมารวม เจตคติรังเกียจกลุ่ม และการกีดกันทางสังคม

ความเชื่อเหมารวม

มีผู้ให้คำนิยามของความเชื่อเหมารวมไว้หลายความหมาย อาทิ

Sternberg (2001) ได้ให้คำนิยามว่า ความเชื่อเหมารวม คือ การนำการจัดกลุ่มทางสังคม (social categorization) มาใช้กับกลุ่มคน โดยทั่วไปแล้วคนเรามักจะมีการจัดกลุ่มทางสังคมตามลักษณะส่วนบุคคล อยู่เสมอผ่านการสังเกต และความเชื่อเหมารวมเองก็เป็นตัวช่วยในการจัดการกับการรับรู้ และให้ข้อมูลของบุคคลในสถานการณ์ที่ต้องเจอกับผู้คนใหม่ๆ ซึ่งไม่รู้จักได้ดีพอ อย่างไรก็ตาม ความเชื่อเหมารวมก็สามารถเป็นปัญหาได้จากการนำความเชื่อนี้ไปใช้กับบุคคลทุกคนในกลุ่ม ทั้งที่ในความเป็นจริงอาจมีบางบุคคลในกลุ่มที่ไม่เป็นเช่นนั้นได้

Myers (2008) ยังได้ให้ความหมายของความเชื่อเหมารวมไว้ว่า เป็นความเชื่อที่เราใช้อนุมานถึงลักษณะของบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มต่างๆ ความเชื่อเหมารวมนั้นสามารถทำให้เกิดการรับรู้ที่ผิดพลาดได้ เนื่องจากข้อมูลที่มีนั้นไม่ได้เป็นข้อมูลที่แท้จริง ไม่มีความแม่นยำและยังเป็นการทำให้บุคคลปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลใหม่ๆ

สำหรับ Jones และ Gerard (1967) ความเชื่อเหมารวม เป็นประเภทของสิ่งต่างๆ จากการอนุมานถึงลักษณะประจำตัวของสิ่งนั้นๆ โดยปราศจากการคำนึงถึงความเป็นจริงในความแตกต่างของสิ่งที่ถูกแยกในประเภทนั้นๆ ความเชื่อเหมารวมที่เราคุ้นเคยมักจะเกี่ยวกับกลุ่มลักษณะทางชาติพันธุ์ (ethnic) และเชื้อชาติ (racial) นอกจากนี้ความเชื่อเหมารวมมักจะนำไปสู่การประเมินทางบวกหรือทางลบได้

Baron และ Byrne (2000) ความเชื่อเหมารวม คือ การเชื่อว่าสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะมีคุณลักษณะเฉพาะ และลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน ความเชื่อเหมารวมเป็นกรอบความคิดที่มีอิทธิพลมากต่อกระบวนการได้รับข้อมูลทางสังคม

Smith และ Mackie (2007) ความเชื่อเหมารวม เป็นตัวแทนของความคิดของกลุ่มทางสังคมที่บุคคลได้สร้างขึ้นโดยการเชื่อมโยงลักษณะต่างๆ และอารมณ์ความรู้สึกกับกลุ่มนั้นๆ

จากนิยามเหล่านี้สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่อเหมารวม คือ ความเชื่อหรือความคิดที่มีต่อกลุ่มคนต่างๆ เช่น กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มอาชีพ กลุ่มเพศ และกลุ่มศาสนา เป็นต้น เป็นการจัดกลุ่มทางสังคมซึ่งได้จากการมีประสบการณ์โดยตรง หรือการได้รับข้อมูลจากสังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มนั้นๆ แต่การใช้ความเชื่อเหมารวมอาจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ เพราะสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มย่อมมี

คุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ ความเชื่อเหมารวมสามารถเป็นไปได้ทั้งความเชื่อทางบวก เช่น มีเมตตา ซื่อสัตย์ และความเชื่อทางลบ เช่น ชี้แจง คดโกง

ความเชื่อเหมารวมมีความสำคัญต่อมนุษย์มาก เนื่องจากเป็นตัวช่วยในการจัดระบบการรับรู้ต่างๆ ของบุคคลและช่วยเตรียมความพร้อมให้บุคคลสามารถรับมือกับข้อมูลจำนวนมากเกี่ยวกับผู้คนที่เราจะได้พบ เช่น ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมต่างๆ ของผู้อื่น (Stenberg, 2001) อีกทั้งยังช่วยให้บุคคลสามารถทำความเข้าใจบุคคลอื่นที่เราไม่มีความรู้เกี่ยวกับเขาดีนัก และคาดการณ์ได้ว่าควรจะทำปฏิบัติต่อบุคคลนั้นอย่างไร โดยการใช้อ้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มที่บุคคลเป้าหมายเป็นสมาชิกอยู่มาใช้แทนตัวเขา

จากงานวิจัยของ Buchanan (ไม่ระบุปีที่พิมพ์ อ้างถึงใน อรรถชัย ชื่นมณูชัย, 2516) พบว่า “ความรู้สึกเป็นมิตร” มีความสัมพันธ์กับความเชื่อเหมารวมที่บุคคลนั้นมีต่อกลุ่มบุคคล ถ้าบุคคลมีความรู้สึกเป็นมิตรต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง เขาก็จะมีความเชื่อเหมารวมต่อกลุ่มบุคคลในชาตินั้นๆ ไปในทางบวก ยิ่งบุคคลมีความรู้สึกเป็นมิตรต่อประเทศนั้นมากเท่าไร ความเชื่อเหมารวมที่มีต่อกลุ่มคนในชาตินั้นก็จะยิ่งเป็นไปในทางบวกมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความรู้สึกที่ไม่ดี ไม่เป็นมิตรต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง เขาก็จะมีความเชื่อเหมารวมต่อกลุ่มคนในชาตินั้นในทางลบ แต่การที่บุคคลมีความรู้สึกไม่เป็นมิตรต่อประเทศใดประเทศหนึ่ง ใช่ว่าจะต้องมีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อกลุ่มคนในชาตินั้นเสมอไป เนื่องจากกลุ่มคนในชาตินั้นอาจมีลักษณะที่ดีรวมอยู่ด้วย

ดังนั้น ความเชื่อเหมารวม จึงไม่ได้ประกอบไปด้วยความเชื่อทางบวกหรือทางลบที่มีต่อกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่น่าจะเป็นการผสมผสานกันระหว่างความเชื่อทั้ง 2 ด้าน

วิธีการวัดความเชื่อเหมารวม

ชัยพร วิชชาวุธ (2522) ได้จำแนกวิธีการวัดความเชื่อเหมารวมเป็น 4 วิธี ได้แก่

1. รายการลักษณะ (adjective checklist) เป็นวิธีการแรกที่ใช้ในการวัดความเชื่อเหมารวมที่พัฒนาโดย Katz และ Braly (1932, อ้างถึงใน ชัยพร วิชชาวุธ, 2522) มีลักษณะเป็นรายการคำคุณศัพท์ของบุคคลที่จะให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำการเลือกว่าคำคุณศัพท์ใดที่เป็นคุณลักษณะของกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมาย จากนั้นนำเอาความถี่ของคำคุณศัพท์ที่กลุ่มตัวอย่างได้เลือกตอบมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการคิดวิเคราะห์ต่อไป

2. มาตรฐานความหมาย (semantic differential scale) เป็นมาตรวัดเจตคติของออสกู๊ด (Osgood Scale) ที่คิดค้นขึ้นในปี ค.ศ. 1957 มีลักษณะเป็นการเสนอรายการคำคุณศัพท์ที่จับคู่กันเป็นขั้วตรงข้าม (concept) เช่น ดี-เลว เชื่องช้า-ว่องไว แข็งแรง-อ่อนแอ เป็นต้น แล้วให้กลุ่มตัวอย่างได้เลือกให้น้ำหนักคะแนนของคำคุณศัพท์นั้นๆ

ลักษณะของมาตราจำแนกความหมาย

มาตราจำแนกความหมายมีความละเอียดในการวัดมากกว่ารายการลักษณะ คือ สามารถใช้วัดความเชื่อเหมารวมต่อเป้าหมายที่เป็นเพียงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้

3. วิธีประเมินความน่าจะเป็น มีลักษณะคล้ายรายการลักษณะ แต่มีการให้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มการประเมินโอกาสความน่าจะเป็นว่ากลุ่มเป้าหมายมีคุณลักษณะที่ได้ประเมินไปเท่าไร ตัวอย่างเช่น “ท่านคิดว่าคนไทยร้อยละเท่าไรที่มีความซื่อสัตย์” วิธีการนี้เหมาะแก่การวัดความเชื่อเหมารวมที่ได้ทั้งการวัดบุคคลหรือเป็นกลุ่มบุคคลก็ได้

4. การพรรณนาอย่างเสรี เป็นวิธีการที่ให้กลุ่มตัวอย่างได้พรรณนาหรือบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเสรี มีข้อเสียคือ ยากแก่การที่ผู้วิจัยที่จะนำข้อมูลไปวิเคราะห์หรือตีความได้ แต่เหมาะที่จะใช้ในการวัดความเชื่อเหมารวมของเป้าหมายที่เป็นเพียงบุคคลมากกว่า

เจตคติรังเกียจกลุ่ม

เจตคติรังเกียจกลุ่มเป็นเจตคติที่บุคคลมีต่อสมาชิกของกลุ่มคนบางกลุ่ม ที่ขึ้นกับการเป็นสมาชิกภาพของบุคคลเพียงอย่างเดียว และบุคคลที่เป็นเป้าหมายของเจตคติรังเกียจกลุ่มมักมีแนวโน้มที่จะถูกประเมินในรูปแบบที่เฉพาะเจาะจง รวมทั้งไม่ได้รับการยอมรับเพียงเพราะบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่ม (Baron & Byrne, 2000) เจตคติรังเกียจกลุ่มเป็นได้ทั้งการประเมินทางบวกและทางลบ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นไปในด้านลบมากกว่า ซึ่งเจตคติอาจจะมีระดับตั้งแต่การไม่ชอบเพียงเล็กน้อยไปจนถึงความเกลียดชังอย่างไรเหตุผล (Smith & Mackie, 2007)

Allport (1979, อ้างถึงใน Ponterotto, Utsey, & Pedersen, 2006) ได้ให้นิยามของเจตคติรังเกียจกลุ่มไว้ว่า เป็นองค์ประกอบของเจตคติ (attitude) และความเชื่อ (belief) ทั้งทางบวกและทางลบที่ทำให้เรานั้นมีความรู้สึกที่ชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดเจตคติต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผิดพลาดได้ เนื่องจากเจตคติหรือความเชื่อนั้นเกิดจากความคิดหรือความรู้สึกที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอ

Ponterotto (1991, อ้างถึงใน Ponterotto et al., 2006) เจตคติรังเกียจกลุ่ม เป็นเจตคติหรือความเชื่อทางลบที่เรามีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวนี้ไม่ได้มาจากการที่เรามีข้อมูลที่ผิดๆ หรือเป็นข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ อีกทั้งโดยพื้นฐานของเจตคติรังเกียจกลุ่มเองแล้วมักจะเกิดการแผ่ขยายอย่างเจาะจง ไม่ยืดหยุ่น เพราะเราจะนำเจตคติที่เรามีต่อกลุ่มบุคคลไปใช้เป็นข้อมูลแทนตัวบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มเท่านั้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เจตคติรังเกียจกลุ่ม คือ เจตคติทั้งทางบวกและทางลบที่ส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลเป้าหมายที่เป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เจตคติดังกล่าวเกิดจากการแผ่ขยาย (generalization) ที่บุคคลนำข้อมูลที่ตนมีเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มที่บุคคลเป้าหมายเป็นสมาชิกอยู่ไปใช้อธิบายแทนตัวลักษณะของสมาชิกในกลุ่มนั้นๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงคุณลักษณะส่วนบุคคล การแผ่ขยายที่เกิดขึ้นมีความเจาะจงและไม่ยืดหยุ่น ทำให้ข้อมูลที่บุคคลนำไปใช้อธิบายนั้นมีข้อผิดพลาด ส่งผลให้เจตคติที่เกิดขึ้นขาดความน่าเชื่อถือ และไม่มีเหตุผลเพียงพอ

ลักษณะการแสดงออกของการมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม

Allport (1979, อ้างถึงใน Ponterotto et al., 2006) ได้เสนอแนวคิด five-phase model รูปแบบทั้ง 5 ของการแสดงเจตคติรังเกียจกลุ่ม ซึ่งมีความต่อเนื่องกันไปในแต่ละขั้น ประกอบด้วย

1. การต่อต้านด้วยคำพูด (antilocution) เป็นการแสดงออกถึงเจตคติรังเกียจกลุ่มที่ไม่รุนแรง ลักษณะเป็นการพูดคุ้ยที่แสดงถึงการที่ตนมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม ท่ามกลางกลุ่มบุคคลอื่นที่เราให้ความสนใจหรือกับคนแปลกหน้าที่เรามีปฏิสัมพันธ์ด้วย เป็นการแสดงถึงความไม่ชอบพอ เป็นปฏิบัติที่ผ่านการควบคุมการแสดงออกแล้ว ตัวอย่างเช่น ในเวลาพักกลางวันของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เด็กนักเรียนผิวขาวจะนั่งรวมกลุ่มกันรับประทานอาหารกลางวันและร่วมกันแสดงความคิดเห็นทางลบต่อกลุ่มเด็กนักเรียนอเมริกันเชื้อสายเอเชีย (Asian American) ที่นั่งรวมเป็นกลุ่ม

2. การหลีกเลี่ยง (avoidance) คือ บุคคลใช้ความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงตนเองออกจากกลุ่มคนที่ตนมีเจตคติรังเกียจกลุ่ม โดยยอมอดทนต่อความไม่สบายหรือความลำบากที่จะเกิด เพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดจากการหลีกเลี่ยงได้ ตัวอย่างเช่น เด็กนักเรียนผิวขาวหลีกเลี่ยงที่จะไม่ไปใช้ห้องสมุดในบริเวณที่เด็กนักเรียนอเมริกันเชื้อสายเอเชียหรือเด็กอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน (African American) ใช้ หรือคนผิวขาวยอมย้ายบ้านออกจากบริเวณเดิม เนื่องจากมีครอบครัวชนกลุ่มน้อย (minority) จำนวนมากย้ายเข้ามาอยู่ในบริเวณนี้

3. การกีดกันทางสังคม (discrimination) เป็นขั้นของการแบ่งแยกหรือปฏิเสธบุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นที่ตนเข้าไปมีการทำกิจกรรมร่วมกันหรือจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ด้วย การกีดกันทางสังคมนั้นเป็นผลจากการได้รับการปลุกฝังและฝึกฝนในอดีตจนถึงปัจจุบัน อาจนำไปสู่การแบ่งแยกไม่เท่าเทียมกันในด้านต่างๆ เช่น

การศึกษา การว่าจ้างงาน การเมือง การได้รับสิทธิพิเศษในสังคม หรือโอกาสในการได้รับวันหยุดพักผ่อน ตัวอย่างเช่น คนผิวขาวและเพื่อนบ้านในละแวกเดียวกันต่างพยายามกดดันนายหน้าขายอสังหาริมทรัพย์ไม่ให้มีการพาครอบครัวคนผิวสีมาซื้อบ้านในบริเวณนี้ หรือในการสมัครงาน ผู้สมัครที่เป็นคนผิวสีมักจะได้รับการประเมินทางลบจากผู้สัมภาษณ์มากกว่าผู้สมัครที่เป็นคนผิวขาว

4. การทำร้ายร่างกาย (physical attack) หากบุคคลอยู่ภายใต้ความตึงเครียด ความกดดันจากคนรอบข้าง จนทำให้เขามีสภาวะทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง เมื่อบุคคลได้มีการเผชิญหน้ากับกลุ่มบุคคลที่เขามีเจตคติรังเกียจกลุ่ม แล้วมีการลงมือหรือแสดงพฤติกรรมต่อกันไปมาหมายโดยตรง ตัวอย่างเช่น การทำลายสิ่งของหรือทรัพย์สินของบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มที่เรามีเจตคติรังเกียจกลุ่ม การทำร้ายร่างกายหรือการทะเลาะวิวาทของบุคคล ที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและศาสนา

5. การกำจัดหรือทำลายล้าง (extermination) เป็นขั้นของการเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มที่มีความรุนแรงมากที่สุด มีลักษณะเป็นกระบวนการที่ผ่านการคิดวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งหวังที่จะทำลายหรือกำจัดสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งให้หายไป เรียกว่า การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (genocide) ตัวอย่างเช่น การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว (Jews) ในยุคสมัยของ ฮิตเลอร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 6 ล้านคน เหตุการณ์พันธุฆาตในประเทศรวันดา ในปี ค.ศ. 1994 ที่เป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ระหว่างชนพื้นเมืองทุตซี (Tutsis) และชนพื้นเมืองฮูตู (Hutu) มีผู้เสียชีวิตประมาณ 1 ล้านคน ภายในระยะเวลาเพียง 100 วัน

การกีดกันทางสังคม

Whitley และ Kite (2006) ได้อธิบายว่า การกีดกันทางสังคมสามารถเห็นได้จากหลายทาง เป็นทั้งการแสดงออกทางวัจนภาษาและทางพฤติกรรม รวมทั้งยังสามารถเกิดขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยการแสดงพฤติกรรมที่หลากหลายนี้เป็นการแสดงต่อบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมหนึ่ง และมักเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการกระทำที่ลดคุณค่าบุคคลที่อยู่ในกลุ่มสังคมนั้น

นอกจากนี้ Benokraitis และ Feagin (1995, อ้างถึงใน Whitley & Kite, 2006) ได้เสนอถึงรูปแบบของการกีดกันทางสังคมโดยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การกีดกันทางสังคมแบบเด่นชัด (blatant discrimination) เป็นการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการกระทำอย่างตั้งใจ สามารถสังเกตและบันทึกได้อย่างชัดเจน เช่น การให้ทำงานระดับล่าง การเรียกคนกลุ่มนั้นด้วยเชื้อชาติแทนที่จะเป็นชื่อ ไปจนถึงการฆาตกรรม การกีดกันทางสังคมประเภทนี้จึงมีทั้งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย การกระทำที่ทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ หรืออาจเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายและได้รับการยอมรับจากสังคม

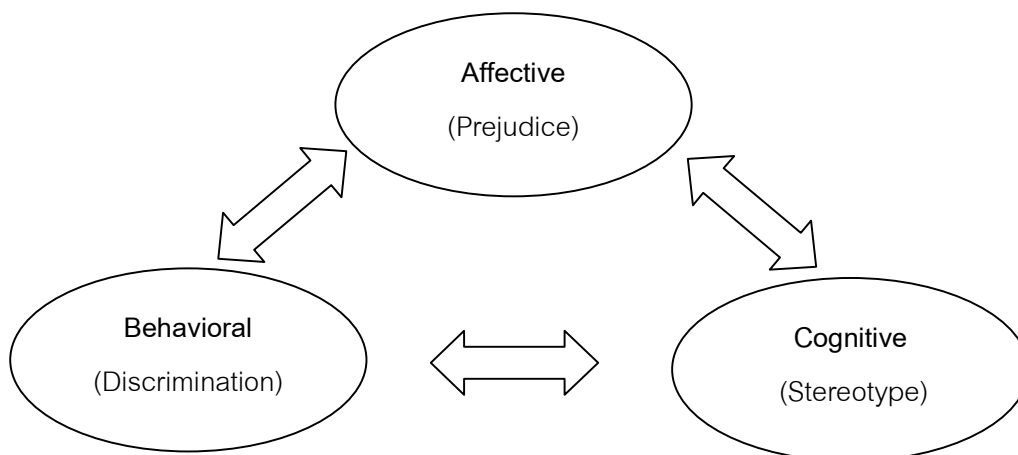
2. การกีดกันทางสังคมแบบแอบแฝง (subtle discrimination) เป็นการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกัน ที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัด และไม่ชัดเจนเท่าการกีดกันทางสังคมแบบเด่นชัด เพราะมักเป็นการกระทำเลือกปฏิบัติ ที่ดูเป็นธรรมชาติและเป็นปกติ อีกทั้งยังเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ ทำให้การกีดกันทางสังคมประเภทนี้สามารถบันทึกได้ยากกว่าการกีดกันทางสังคมแบบเด่นชัด แต่ก็สามารถบันทึกได้บ่อยครั้ง เช่น การมีความคาดหวังต่อกลุ่มสังคมหนึ่งว่ามีความสามารถทางปัญญาต่ำ ส่งผลให้บุคคลต่างๆ ไม่สนใจในความสามารถของบุคคลในสมาชิกกลุ่มสังคมนั้นเพราะคิดว่าพวกเขาก็คงมีความสามารถต่ำตามที่คาดหวังไว้

3. การกีดกันทางสังคมแบบซ่อนเร้น (covert discrimination) เป็นการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกันแบบแอบซ่อน มีจุดประสงค์และแรงจูงใจที่มุ่งร้าย เป็นพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ในการตระหนักรู้ ทำให้บันทึกถึงการกีดกันทางสังคมได้อย่างยากลำบาก เช่น ในองค์การที่ไม่อนุญาตให้มีการกีดกันทางสังคม บุคคลจึงใช้การสั่งงานให้ลงพื้นที่ในการขายน้อยสำหรับพนักงานขายที่ตนกีดกัน แต่กลับตั้งระดับเกณฑ์การขายเท่ากับพนักงานคนอื่นๆ ที่มีพื้นที่การขายมากกว่า

ความเชื่อมโยงระหว่างความเชื่อเหมารวม เจตคติรังเกียจกลุ่มและการกีดกันทางสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเหมารวมเจตคติรังเกียจกลุ่ม และการกีดกันทางสังคมสามารถอธิบายได้ด้วยแบบจำลององค์ประกอบของเจตคติ (Tripartite model of attitude) โดยที่ Weiss (2008) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความเชื่อเหมารวม เป็นองค์ประกอบทางการรู้คิด (cognitive component) ที่มีลักษณะเป็นข้อมูลอย่างง่ายที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับผู้อื่นหรือเป็นข้อมูลทางสังคมที่ตนได้จัดเก็บไว้
 2. เจตคติรังเกียจกลุ่ม คือ องค์ประกอบทางอารมณ์ความรู้สึก (affective component) มีลักษณะเป็นเจตคติทางลบที่บุคคลมีต่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมและต่อบุคคลอื่นที่ตนมีการรับรู้ว่าเขาเป็นสมาชิกในกลุ่มนั้นๆ
 3. การกีดกันทางสังคม เป็นองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (behavioral component) ที่ได้แสดงออกผ่านการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมที่เรามีต่อผู้อื่น โดยสาเหตุเกิดจากการที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
- ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ความเชื่อเหมารวมทางลบจะทำให้บุคคลจัดหาเหตุผลสำหรับการมีเจตติรังเกียจกลุ่มต่อกลุ่มคนในสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ส่วนการกีดกันทางสังคมเป็นพฤติกรรมทางลบของบุคคลที่เป็นผลมาจากการมีความคิดและความรู้สึกทางลบที่บุคคลมีต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ภาพที่ 1 แบบจำลององค์ประกอบของเจตคติ

งานวิจัยของ Devine (1989) พบว่า ความเชื่อเหมารวมเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งสำหรับบุคคลที่ใช้ในการหาเหตุผลให้กับเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และเจตคติรังเกียจกลุ่มเป็นผลกรรมที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการมีความเชื่อเหมารวม อีกทั้งการเกิดความเชื่อเหมารวมนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ มีลักษณะเป็นข้อมูลทางลัดที่บุคคลนำมาใช้กับผู้อื่นที่เป็นสมาชิกในกลุ่มที่เรามีข้อมูลความเชื่อเหมารวมอยู่ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะมีลักษณะเหมือนกับเจตคติรังเกียจกลุ่มที่เรามีต่อกลุ่มนั้นๆ

งานวิจัยของ Fein และ Spencer (1997) ได้อธิบายถึงความเชื่อมโยงระหว่างความเชื่อเหมารวมกับเจตคติรังเกียจกลุ่มไว้ว่า การที่มุมมองต่อตนเองถูกคุกคามจากการได้รับผลป้อนกลับทางลบจากผู้อื่น บุคคลนั้นจะมีการใช้ความเชื่อเหมารวมทางลบในการประเมินและตัดสินใจเป้าหมายที่เป็นสมาชิกนอกกลุ่มมากขึ้น ทำให้บุคคลมีเจตคติรังเกียจกลุ่มที่นำไปสู่การเกิดการกีดกันทางสังคม เป็นวิธีการหนึ่งที่บุคคลใช้เพื่อรักษาการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ เพื่อให้บุคคลมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนในทางบวกมากขึ้น

2. ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคมและการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity Theory)

อัตลักษณ์ (identity) คือ คุณลักษณะต่างๆ เกี่ยวกับตนที่บุคคลเชื่อและนำมาใช้ในการนิยาม อธิบายตนเอง ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญและมีคุณค่า อัตลักษณ์ที่บุคคลนำมาใช้อาจเป็นการอธิบายถึงลักษณะบุคลิกภาพของตน เจตคติ ความสามารถ หรือลักษณะทางกายภาพของตน อัตลักษณ์เป็นวิธีการที่บุคคลนำมาใช้เป็นคำตอบหากมีบุคคลอื่นถามว่า “คุณเป็นใคร” คำตอบที่บุคคลใช้อธิบายตนเองนั้นมาจากการที่บุคคลมีอัตลักษณ์ของตน เช่น การเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันใดสถาบันหนึ่ง เป็นบุคคลที่มี

ความซื่อสัตย์ เป็นบุตรหลานของบุคคลที่มีชื่อเสียง มีผมสีแดง เป็นต้น (Breckler, Olson, & Wiggins, 2006)

อัตลักษณ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. อัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) เป็นสิ่งที่มาจากบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และความสัมพันธ์ส่วนบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะของบุคคลหนึ่งกับอีกบุคคลหนึ่ง (Vaughan & Hogg, 1998) อีกทั้งยังถือเป็นค่านิยมส่วนบุคคล ลักษณะที่บุคคลปรารถนา และเป้าหมายของบุคคล (Philipchalk, 1995) นอกจากนี้ Baron, Byrne, และ Branscombe (2006) ได้เสนอว่า อัตลักษณ์ส่วนบุคคล คือ การที่บุคคลคิดเกี่ยวกับตนเองในลักษณะส่วนบุคคล (individual) มีการบรรยายตนเองว่าตนนั้นแตกต่างกับบุคคลอื่นอย่างไร เช่น เมื่อบุคคลคิดเกี่ยวกับตนเองในระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล บุคคลจะคิดว่าตนเองเป็นคนร่าเริง สนุกสนาน

อย่างไรก็ตาม การบรรยายเกี่ยวกับตนเองนี้สามารถนำไปสู่การเกิดกระบวนการการเปรียบเทียบทางสังคม (social comparison) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบตัวบุคคลกับบุคคลอื่นในกลุ่มเดียวกัน และความแตกต่างของบุคคลที่นำมาอ้างอิงก็สามารถนำไปสู่ความแตกต่างของเนื้อหาในการบรรยายตนเองได้ เช่น การที่บุคคลบรรยายเกี่ยวกับตนเองโดยนำไปเปรียบเทียบกับคนในครอบครัวย่อมแตกต่างกับการบรรยายตนเองเปรียบเทียบกับกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

2. อัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) จาก Turner (1982) ได้เสนอว่า อัตลักษณ์ทางสังคม คือ กระบวนการระบุตนเอง (identification) หรือบุคคลอื่นด้วยการจัดประเภททางสังคม เป็นการรับรู้ส่วนบุคคลโดยการแยกบุคคลเข้าในบางกลุ่มประเภท และแยกกลุ่มประเภทนั้นออกจากกลุ่มประเภทอื่นๆ ดังนั้น อัตลักษณ์ทางสังคมจึงหมายถึง ความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลว่าตัวบุคคลเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง และในกลุ่มสมาชิกเองก็มีความเห็นพ้องร่วมกันในด้านอารมณ์ ความรู้สึกและค่านิยมที่สำคัญของกลุ่ม

อีกทั้ง Baron และคณะ (2006) ได้อธิบายว่า อัตลักษณ์ทางสังคมเป็นการรับรู้ของบุคคลว่าตนเป็นสมาชิกของกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าบุคคลให้ความสำคัญถึงการมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันของคนในกลุ่ม และเมื่อบุคคลบรรยายตนเองในระดับอัตลักษณ์ทางสังคม บุคคลนั้นก็จะบรรยายตนเองในลักษณะของกลุ่มตนที่มีความแตกต่างไปจากกลุ่มอื่น เช่น หากบุคคลเป็นผู้หญิง บุคคลนั้นก็จะให้ความสำคัญกับคุณลักษณะร่วมที่ผู้หญิงคนอื่นๆ มีเหมือนกัน เช่น ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ บุคคลนั้นจะรับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างผู้ชายและผู้หญิง และสามารถแยก 2 กลุ่มนี้ออกจากกันได้ เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วจะเห็นได้ว่าแต่ละบุคคลจะมีกลุ่มที่หลากหลาย แต่กลุ่มที่บุคคลจะนำมาใช้บรรยายตนเองต้องเป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นซึ่งก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น

การที่บุคคลนำเอกลักษณ์ของกลุ่มตน (in-group) ไปเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ (out-group) ทำให้บุคคลเกิดการแยกแยะความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง จากการเปรียบเทียบทางสังคมจากบนลงล่าง (downward social comparison) นำไปสู่การที่บุคคลมีความรู้สึกว่าคุณสมบัติของกลุ่มตนดีกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่งผล

ให้บุคคลสามารถสร้างอัตลักษณ์ทางสังคมทางบวกได้ โดยการเพิ่มคุณค่าในตนเอง (self-worth) การแยกแยะความแตกต่างระหว่างกลุ่มตนและกลุ่มอื่นๆสามารถทำได้โดยการยกระดับกลุ่มตนให้สูงขึ้นโดยตรงผ่านการใช้ความเชื่อเหมารวมทางบวก คือ การคิดว่ากลุ่มของตนมีข้อดีหรือจุดเด่นอย่างไร และโดยการลดคุณค่าของกลุ่มอื่นลงเพื่อให้บุคคลเห็นว่ากลุ่มตนนั้นดีกว่า อาจด้วยการกีดกันทางสังคมบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มอื่น (Kenrick, Neuberg, & Cialdini, 2007)

จากงานวิจัยของ Oakes และ Turner (1980) ได้ทำการทดลองในเรื่องของการกีดกันระหว่างกลุ่มที่มีความเป็นกลุ่มน้อยที่สุดต่อการมีอัตลักษณ์ทางสังคมทางบวก อันแสดงให้เห็นถึงการเกิดอคติเข้าข้างกลุ่มตน โดยการใช้ความเป็นกลุ่มที่น้อยที่สุด (Minimal group paradigm) ที่มีลักษณะคือ การแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่ม ที่สมาชิกภายในกลุ่มหรือระหว่างกลุ่มจะต้องไม่เคยมีประวัติ ผลงาน และเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกต้องไม่เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ขึ้น สมาชิกในกลุ่มมีความเป็นนิรนาม กล่าวคือ สมาชิกในกลุ่มต้องไม่รู้จักหรือไม่ทราบว่าใครบ้างที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับตน ทำให้ไม่มีความเชื่อมโยงหรือมีประโยชน์ระหว่างกัน อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างจะต้องทำการประเมินแจกแจงคะแนนกับสมาชิกในกลุ่มและนอกกลุ่มคนอื่น นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างจะไม่ได้รับผลประโยชน์จากการตัดสินใจของตนเอง ผลการทดลองพบว่า กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบสมาชิกของกลุ่มตนเองมากกว่าสมาชิกของกลุ่มอื่น เห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างมีการให้รางวัลหรือประเมินคะแนนให้สมาชิกในกลุ่มตนมากกว่าสมาชิกจากกลุ่มอื่น อันมีสาเหตุมาจากการถูกกระตุ้นโดยความต้องการที่จะมีอัตลักษณ์ทางสังคมทางบวก และบุคคลมีแนวโน้มที่จะเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองทางบวกมากขึ้น

การเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด (explicit self-esteem)

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการประเมินตัดสินคุณค่าของตนเองอย่างไร หากบุคคลเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง (high self-esteem) เขาก็จะมีความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก หรือเป็นไปในทางที่ดี และตัดสินตนเองว่าเป็นผู้ที่มีคุณค่า ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (low self-esteem) จะประเมินตนเองไปในทางลบ หรือเป็นไปในทางที่ไม่ดี และจะรู้สึกไม่มั่นใจในคุณค่าของตนเอง ดังนั้นการมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันก็จะเชื่อมโยงไปสู่รูปแบบการตอบสนองทางอารมณ์, การอนุมานสาเหตุ และความคาดหวังต่างๆ ที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ในสถานการณ์ที่บุคคลต้องเผชิญกับความผิดหวัง ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีปฏิกิริยาต่อปัญหาโดยการไม่กล่าวโทษตนเอง และยังคงมั่นใจในความสามารถของตน ในทางกลับกันผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเช่นเดียวกัน บุคคลนั้นนี้อาจหมดกำลังใจ ท้อแท้ โทษตนเอง และไม่มีความมั่นใจหรือมีความกังวลในความสามารถของตนได้ (Breckler et al., 2006)

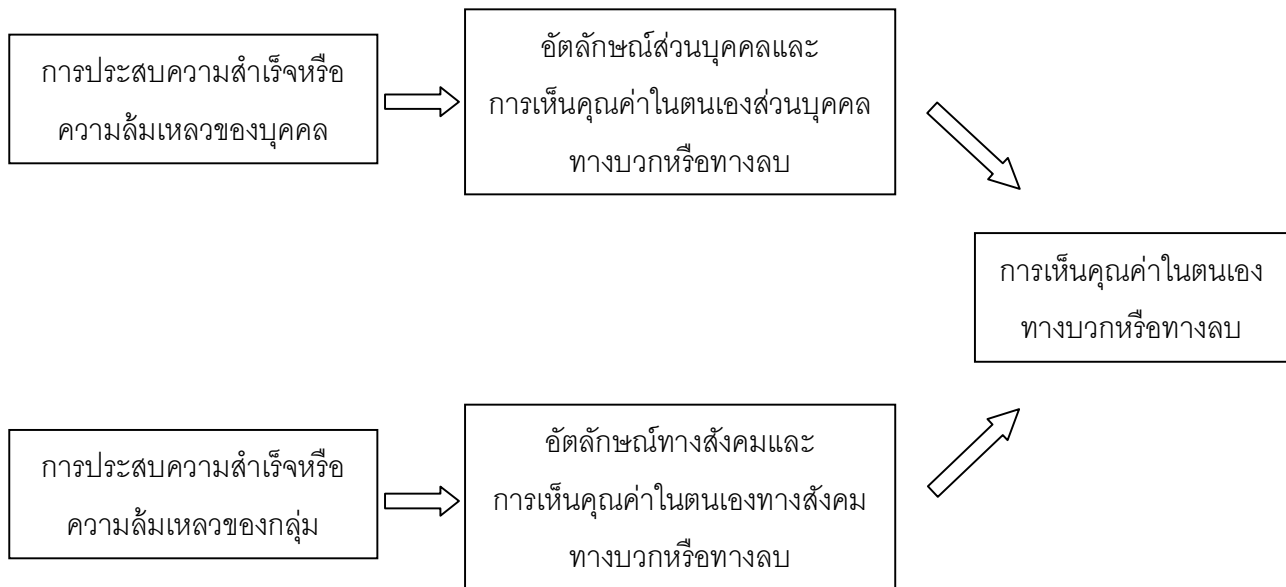
Breckler และคณะ (2006) ได้เสนอว่าการที่จะมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูงหรือต่ำนั้นเห็นได้ชัดว่าส่วนหนึ่งมาจากประสบการณ์ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีเจตคติต่อตนเอง อันเห็นได้จากเมื่อบุคคลมีประสบการณ์ทางบวกจำนวนมาก และในหลากหลายสถานการณ์ เช่น การประสบความสำเร็จ, การได้รับคำชมเชย บุคคลเหล่านั้นย่อมพัฒนาความคิด ความเชื่อต่อตนเองในทางที่ดี และมีความรู้สึกทางบวกต่อคุณค่าในตนเอง แต่สำหรับบุคคลที่มีประสบการณ์ทางลบเป็นจำนวนมาก เช่น การเผชิญกับความล้มเหลว, การถูกวิพากษ์วิจารณ์ บุคคลเหล่านี้จะพัฒนาความคิด ความเชื่อที่ไม่ดีเกี่ยวกับตนเอง และมีความรู้สึกทางลบต่อคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้ได้เสนออีกว่าผู้ปกครองของเด็กเล็กถือเป็นส่วนสำคัญในการเป็นผู้สร้างประสบการณ์ทางบวกหรือทางลบให้กับเด็ก หากผู้ปกครองมีการให้ความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข เด็กก็จะสามารถพัฒนาความรู้สึกที่ได้รับการดูแล และความเคารพ ซึ่งส่งผลต่อการมองตนเองของเด็ก เพราะคนทั่วไปมักจะสะท้อนตนเองผ่านผู้คนรอบข้าง สำหรับเด็กเองก็เช่นกัน เด็กจะสะท้อนตนเองผ่านตัวผู้ปกครอง

Leary และ Baumeister (2000, อ้างถึงใน Breckler et al., 2006) การประสบความสำเร็จทางด้านความสัมพันธ์มีความสำคัญกับการเห็นคุณค่าในตนเอง การได้รับการยอมรับจากสังคมทำให้บุคคลมีความมั่นใจ และส่งผลให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่วนความโดดเดี่ยว และการถูกปฏิเสธจากสังคมทำให้บุคคลเกิดความสงสัยในตนเอง และส่งผลให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ นอกจากนี้ Crocker, Sommers, และ Luhtanen (2002, อ้างถึงใน Breckler et al., 2006) พบว่า การประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวทางการศึกษาในโรงเรียนส่งผลอย่างมากต่อการรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง

นอกจากนี้จากทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม การมีอัตลักษณ์ส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองส่วนบุคคล (personal self-esteem) ซึ่งเป็นผลของการเปรียบเทียบทางสังคม เนื่องจากการเพิ่มอัตลักษณ์ส่วนบุคคลทางบวกจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองส่วนบุคคลทางบวก บุคคลจึงมักจะคอยเปรียบเทียบตัวเราเองกับผู้อื่นอยู่เสมอทั้งในด้านความสามารถ ลักษณะนิสัย และเจตคติ ซึ่งการเปรียบเทียบนี้ก็ส่งผลต่อการตัดสินคุณค่าของตนเอง เมื่อบุคคลเห็นว่าตนมีความสามารถเหนือผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเองก็จะเพิ่มมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลมีความสามารถต่ำกว่าผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเองก็จะลดต่ำลงเช่นกัน

สำหรับอัตลักษณ์ทางสังคม ก็มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองทางสังคม (social self-esteem) จากการเปรียบเทียบถึงกลุ่มของบุคคล และบุคคลเองก็ต้องการมีอัตลักษณ์ทางสังคมในทางบวก กล่าวคือ มีความต้องการที่จะให้กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นอยู่เหนือกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางสังคมทางบวก และนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองที่เพิ่มสูงขึ้น แต่ในทางกลับกันหากบุคคลมีอัตลักษณ์ทางสังคมทางลบ การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลก็จะลดลงเช่นกัน (Philipchalk, 1995) ดังนั้นจะ

เห็นได้ว่าทั้งอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์ทางสังคมมีส่วนในการก่อให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองทางบวกหรือทางลบได้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองตามทฤษฎีอัตลักษณ์ทางสังคม

การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด

การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดได้มาจากการรายงานตนเองของบุคคลนั้นๆ งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดผ่านมาตรวัดต่างๆ ที่แตกต่างกันตามความเหมาะสมของแต่ละงานวิจัย ได้แก่ มาตรวัด Rosenberg's Self-esteem Scale (RSES), มาตรวัด The Texas Social Behavior Inventory (TSBI), มาตรวัด The Self-Attributes Questionnaire (SAQ), มาตรวัด The Janis-Field Feelings of Inadequacy Scale (FIS), และมาตรวัด The State Self-esteem Scale (SSES) (กณิกนันต์ ศรีวัลลภ, 2553) ซึ่งมาตรวัด Rosenberg's Self-esteem Scale เป็นมาตรวัดหนึ่งที่ถูกใช้ในหลายงานวิจัย เป็นการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยภาพรวม (global self-esteem) กล่าวคือ เป็นมาตรวัดที่มีการวัดและประเมินถึงการเห็นคุณค่าของตนเองในภาพรวม และวัดเรื่องของการยอมรับตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้น กลุ่มผู้วิจัยจึงใช้การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดตามแนวมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองของ Rosenberg เนื่องจากรูปแบบการวิจัยในบริบทที่กลุ่มผู้วิจัยศึกษามีลักษณะใกล้เคียงกับงานวิจัยที่ได้ศึกษาในตัวแปรที่ใกล้เคียงกัน (Jordan, Spencer, Zanna, Hoshino-

Browne, & Correll 2003; Jordan et al., 2005; Zeigler-Hill, 2006) ซึ่งใช้มาตรวัด Rosenberg's Self-esteem Scale ในการวัดรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด

การเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง (implicit self-esteem)

ในระยะเวลาต่อมาการศึกษาวิจัยการเห็นคุณค่าในตนเองมีความกว้างขวางมากขึ้น มิติของการเห็นคุณค่าในตนเองก็กว้างออกไปจากเดิมที่เป็นเพียงการศึกษาวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ แต่ได้มีการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงขึ้น จากงานวิจัยของ Greenwald และ Banaji (1995) ได้ศึกษาวัดการรู้คิดทางสังคมแบบแอบแฝง (implicit social cognition) และได้นิยามการรู้คิดทางสังคมแบบแอบแฝงว่า เป็นสิ่งที่มาจากร่องรอยของประสบการณ์ในอดีตที่เราไม่สามารถจำได้หรือตระหนักถึงทำให้ไม่สามารถรายงานได้ แต่ประสบการณ์เหล่านี้กลับมีผลต่อการกระทำของเรา และตัวแปรหนึ่งในงานวิจัยนี้ได้ศึกษา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงเป็นการประเมินตนเองแบบอัตโนมัติ และไม่ตระหนักตัว ทำให้บุคคลไม่สามารถรายงานออกมาได้ เป็นการประเมินตนเองว่าตนเองเชื่อมโยงกับลักษณะทางบวกและลบมาน้อยเพียงใด

การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง

งานวิจัยในเวลาต่อมาได้ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง งานวิจัยจำนวนมากได้เห็นถึงความแตกต่างของผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จากงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) ได้พบรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูง 2 รูปแบบที่แตกต่างกัน ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง คือ การเห็นคุณค่าในตนเองทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงสูง ทำให้บุคคลมีความมั่นคงในรูปแบบการเห็นคุณค่าของตนเอง เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสอดคล้องกัน การเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง คือ การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำ ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันของการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมักนำไปสู่ความต้องการยืนยันคุณค่าในตนเอง Jordan และคณะ (2003) ได้ทำการศึกษา 3 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบปกป้องตนเอง พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองเช่นนี้จะมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (narcissism) มีการเกิดอคติเข้าข้างกลุ่ม (in-group bias) และการลดความไม่สอดคล้องทางปัญญา (dissonance reduction) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลประเภทนี้ไม่มีความมั่นคงในการเห็นคุณค่าของตนเอง เพราะการเห็นคุณค่าของตนเองแบบแอบแฝงต่ำ จึงต้องใช้วิธีต่างๆ เพื่อปกป้องตนเอง

นอกจากนี้ Zeigler-Hill (2006) พบรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเอง 2 ลักษณะ คือการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง ที่มักจะเกี่ยวข้องกับการมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นรูปแบบที่มีลักษณะเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงสูง ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบเปราะบาง (fragile high self-esteem) ที่มักจะเกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางจิตที่ไม่ดี และการมีความบกพร่องทางด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น งานวิจัยชิ้นนี้พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบเปราะบางมีระดับการหลงตนเองที่สูงที่สุด อีกทั้งยังมีความไม่มั่นคงในการเห็นคุณค่าในตนเองอีกด้วย

จากงานวิจัยเหล่านี้จะเห็นได้ว่าการมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงที่แตกต่างกันนำไปสู่การมีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองที่มักจะเกี่ยวข้องกับการมีบุคลิกภาพ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3. การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (Implicit Association Test)

การใช้แบบทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงมาจากงานวิจัยของ Greenwald, McGhee, และ Schwartz (1998) ได้นำคำที่แสดงถึงวัตถุประสงค์ ได้แก่ ชื่อดอกไม้กับแมลง, ชาวญี่ปุ่นกับชาวเกาหลี และคนผิวขาวกับคนผิวสี มาเชื่อมโยงกับคำคุณศัพท์ที่บ่งบอกถึงคำที่น่าพึงประสงค์ และไม่น่าพึงประสงค์ เพื่อตรวจสอบดูเวลาในการตอบสนองต่อคำที่เชื่อมโยงกันแต่ละคู่

ในการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงได้มีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการทดลอง โดยจะให้กลุ่มตัวอย่างนั่งหน้าจอคอมพิวเตอร์ และมองที่หน้าจอเมื่อมีคำปรากฏบนกลางหน้าจอ ก็ให้ผู้ร่วมการทดลองกดแป้นพิมพ์ตอบแต่ละรอบที่ได้กำหนดไว้ โดยจะมีชื่อประเภทอยู่ 2 ประเภทให้เลือกอยู่บริเวณซ้ายบน และขวาบน โดยใช้แป้นพิมพ์ "A" สำหรับการแยกประเภทในฝั่งซ้าย และแป้นพิมพ์ "5" จากแป้นพิมพ์ตัวเลขสำหรับการแยกประเภทในฝั่งขวา คำที่ปรากฏจะผ่านการสุ่ม และแบ่งรอบทั้งหมดเป็น 5 รอบ จากตัวอย่างจะเป็นการทดลองที่สามของงานวิจัย เป็นการนำชื่อคนผิวขาวและคนผิวสีซึ่งเป็นเป้าหมายของการถูกกีดกันทางสังคมมาเชื่อมโยงกับคำที่น่าพึงประสงค์ และไม่น่าพึงประสงค์

ในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 เป็นเพียงรอบของการฝึกจำแนกคำตามความหมายเท่านั้น โดยให้ผู้ร่วมการทดลองจัดประเภทชื่อของคนผิวสีและคนผิวขาวในรอบที่ 1 และจัดประเภทคำที่น่าพึงประสงค์ และไม่น่าพึงประสงค์ในรอบที่ 2

เมื่อมาถึงรอบที่ 3 จะเป็นการผสมกันระหว่างชื่อของคนผิวสีและคนผิวขาว และคำที่น่าพึงประสงค์กับที่ไม่น่าพึงประสงค์เข้าด้วยกัน ให้ใช้แป้นพิมพ์หนึ่งในการตอบสนองชื่อของคนผิวสีกับคำที่น่าพึงประสงค์ และอีกแป้นพิมพ์หนึ่งใช้ตอบสนองชื่อของคนผิวขาวกับคำที่ไม่น่าพึงประสงค์

ต่อมาในรอบที่ 4 ก็เป็นการฝึกอีกครั้งโดยเป็นการสลับฝั่งของคำในคู่แรก เป็นการตอบสนองระหว่างชื่อของคนผิวขาวและคนผิวสี และสุดท้ายรอบที่ 5 เป็นการผสมคำเช่นเดียวกับรอบที่ 3 แต่มีการเปลี่ยนคู่ที่ใช้ในการกดแป้นพิมพ์จากรอบที่สาม คือ แป้นพิมพ์หนึ่งใช้ในการตอบสนองชื่อของคนผิวสีกับคำที่ไม่น่าฟังประสงค์ และอีกแป้นพิมพ์หนึ่งใช้ตอบสนองชื่อของคนผิวขาวกับคำที่น่าฟังประสงค์

ข้อมูลที่ได้จากรอบที่ 3 และรอบที่ 5 จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจากการคาดการณ์แล้วผู้ที่มีการกีดกันทางสังคม จะตอบสนองชื่อคนผิวสี กับคำที่ไม่น่าฟังประสงค์ได้รวดเร็วเมื่อแป้นพิมพ์อยู่ในตำแหน่งเดียวกัน หรือใช้เวลาในช่วงการวัดรอบที่ 5 น้อยกว่าเวลาที่ใช้ในการตอบสนองชื่อคนผิวสีกับคำที่น่าฟังประสงค์ในตำแหน่งเดียวกัน หรือใช้เวลาในรอบที่ 3 มากกว่า

Sequence	1	2	3	4	5
Task description	<i>Initial target-concept discrimination</i>	<i>Associated attribute discrimination</i>	<i>Initial combined task</i>	<i>Reversed target-concept discrimination</i>	<i>Reversed combined task</i>
Task instructions	● BLACK WHITE ●	● pleasant unpleasant ●	● BLACK ● pleasant WHITE ● unpleasant ●	● BLACK ● WHITE ●	● BLACK ● ● pleasant ● WHITE unpleasant ●
Sample stimuli	MEREDITH ○ ○ LATONYA ○ SHAVONN HEATHER ○ ○ TASHIKA KATIE ○ BETSY ○ ○ EBONY	○ lucky ○ honor poison ○ grief ○ ○ gift disaster ○ ○ happy hatred ○	○ JASMINE ○ pleasure PEGGY ○ evil ○ ○ COLLEEN ○ miracle ○ TEMEKA bomb ○	○ COURTNEY ○ STEPHANIE SHEREEN ○ ○ SUE-ELLEN TIA ○ SHARISE ○ ○ MEGAN NICHELLE ○	○ peace LATISHA ○ fifth ○ ○ LAUREN ○ rainbow SHANISE ○ accident ○ ○ NANCY

ภาพที่ 3 การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (ที่มา Greenwald, McGhee, & Schwartz, 1998
หน้าที่ 1465)

ต่อมา Greenwald, Nosek, และ Banaji (2003) ได้พัฒนาวิธีการทดสอบเชื่อมโยงแบบแอบแฝง จากเดิมในปี 1998 ที่มีรอบการทดสอบจำนวน 5 รอบ เป็นการทดสอบที่มีจำนวนรอบ 7 รอบ ในรอบที่ 1 และ 5 จะประกอบด้วยสิ่งเร้าที่เป็นเป้าหมายในการวัดการเชื่อมโยง ในรอบที่ 2 จะประกอบด้วยคำคุณศัพท์แสดงความน่าพึงประสงค์หรือไม่น่าพึงประสงค์ และในรอบที่ 3, 4, 6, และ 7 จะประกอบด้วยทั้งสิ่งเร้าที่เป็นเป้าหมายในการเชื่อมโยงและคำคุณศัพท์ โดยในรอบที่ 3 และ 6 จะถือเป็นขั้นฝึก ส่วนรอบที่ 4 และ 7 จะเป็นขั้นทดสอบจริง นอกจากนี้ในขั้นฝึกจะปรากฏสิ่งเร้าทั้งหมด 20 ครั้ง แต่ในขั้นทดสอบจริงจะปรากฏสิ่งเร้าทั้งหมด 40 ครั้ง

อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะมีการนำขั้นฝึกมาประกอบการวิเคราะห์ด้วย กล่าวคือ ใช้รอบที่ 3, 4, 6, และ 7 มาคำนวณ และยังมีขั้นตอนการคัดกรองคะแนนจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล คือ มีการตัดการทดสอบในครั้งที่มีระยะเวลาในการเชื่อมโยงมากกว่า 10,000 มิลลิวินาทีจากการวิเคราะห์ และมีการตัดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ระยะเวลาในการเชื่อมโยงน้อยกว่า 300 มิลลิวินาที ในจำนวนครั้งมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนการทดสอบทั้งหมดออกจากกรวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากนี้ข้อมูลที่ผ่านการคัดกรองแล้วมาคำนวณซึ่งค่าที่ได้จากการวิเคราะห์จะเรียกว่าขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง (D score) โดยการคำนวณมีการนำค่าเฉลี่ยของรอบที่ 6 มาลบกับค่าเฉลี่ยของรอบที่ 3 และนำค่าเฉลี่ยของรอบที่ 7 มาลบกับค่าเฉลี่ยของรอบที่ 4 ทำให้ได้ค่าความต่างในการเชื่อมโยงออกมา จากนั้นนำค่าความต่างในการเชื่อมโยงแต่ละตัวมาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ออกมาเป็นค่า D_A จากค่าความต่างในการเชื่อมโยงของขั้นฝึก และค่า D_B จากค่าความต่างในการเชื่อมโยงของขั้นทดสอบจริง และสุดท้ายนำค่า D_A และ D_B ที่ได้มาเฉลี่ยกัน นอกจากนี้ Greenwald และคณะ (2003, อ้างถึงใน สุมาลัย พวงเกต, 2553) ยังแบ่งระดับความเข้มข้นของขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงได้เป็น 3 ระดับ คือ ค่าที่น้อยกว่า .14 จะถือว่าไม่มีความแตกต่างในการเชื่อมโยง หากมีค่าตั้งแต่ .15 ถึงค่า .34 จะถือว่ามีความเข้มข้นของการเชื่อมโยงเล็กน้อย หากค่าตั้งแต่ .35 ถึงค่า .64 จะถือว่ามีความเข้มข้นของการเชื่อมโยงปานกลาง และหากมีค่าตั้งแต่ .65 ขึ้นไป จะถือว่ามีความเข้มข้นของการเชื่อมโยงมาก

การวัดการเห็นคุณค่าในตนเองโดยการใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง เป็นสิ่งที่ไม่ตระหนักรู้ตัว การวัดจึงต้องทำโดยทางอ้อม ซึ่งการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การทดสอบจากความชื่นชอบตัวอักษรแรก (Initials-preferences) แบบสำรวจการประเมินตนเองแบบแอบแฝง (Implicit Self-Evaluation Survey) และการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง เองก็เป็นการทดสอบอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง (Zeigler-Hill, 2006)

ในส่วนของการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงได้มีผู้ทำการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงในหลายๆ งานวิจัย (Greenwald & Farnham, 2000; Jordan et al., 2003; Jordan et al., 2005; Zeigler-Hill, 2006) และในบางงานวิจัยได้ทำการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงเพื่อแยกรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูง 2 รูปแบบ ซึ่งแต่ละงานวิจัยอาจมีการใช้ค่าแทนรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่แตกต่างกัน แต่มีการเปรียบเทียบตัวแปรที่ตรงกัน คือ การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแอบแฝงสูง หรือการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง และการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำ หรือการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง

การใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงกับการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการทดสอบความเชื่อมโยงระหว่างคำที่อยู่ในประเภทแสดงความเป็นตัวตน หรือ “ฉัน” (เช่น ฉัน, ตัวของฉัน) และคำที่ไม่แสดงความเป็นตัวตน หรือ “ไม่ใช่ฉัน” (เช่น มัน, สิ่งนั้น) กับคำที่พึงประสงค์ (เช่น วันหยุด, อบอุ่น) และคำที่ไม่พึงประสงค์ (เช่น แมลงสาบ, อาเจียน) จากนั้นจึงดูความเร็วในการตอบสนองจากการจับคู่ประเภทของคำ โดยผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงจะตอบสนองต่อคำประเภทฉันกับคำที่พึงประสงค์ได้รวดเร็วกว่าคำที่ไม่พึงประสงค์ ในทางกลับกันผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองจะตอบสนองคำประเภทฉันกับคำที่ไม่พึงประสงค์ได้รวดเร็วกว่าคำที่พึงประสงค์ เพราะผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสูงมักเชื่อมโยงตนเองกับความรู้สึกทางบวกโดยอัตโนมัติทำให้ไปรบกวนการตอบสนองเมื่อตนถูกจับคู่กับคำที่ไม่พึงประสงค์ (Jordan et al., 2005)

การวัดเจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มโดยการใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

ในการวัดเจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง (implicit prejudice) ก็สามารถวัดได้ด้วยการใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง จากงานวิจัยของ Rudman, Greenwald, Mellott, และ McGhee (1999) ได้ใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงเพื่อวัดเจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงในกลุ่มศาสนา (ยิวกับคริสต์) กลุ่มอายุ (คนอายุน้อยกับคนอายุมาก) และกลุ่มชนชาติ (ชาวอเมริกันกับชาวสหภาพโซเวียต) มีการจับคู่ระหว่างเป้าหมายของเจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มต่อคำที่พึงประสงค์ และคำไม่พึงประสงค์ในลักษณะคล้ายคลึงกับการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า เจตคติรั้งเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงมีค่าแตกต่างกับที่คนรายงาน (self-report) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงสามารถปรับเปลี่ยนและนำมาใช้ในการวัดความเชื่อเหมารวมแบบแอบแฝง (implicit stereotype) ได้อีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2005) ได้ทำการสำรวจผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงที่มีแนวโน้มที่จะกีดกันผู้ที่อยู่นอกกลุ่มเมื่อภาพลักษณ์ของตนเองถูกคุกคาม โดยให้คนเหล่านี้ทำ IAT เพื่อวัดรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง และทำแบบทดสอบทางปัญญา (intelligence test) แบบหลอกๆ เพื่อให้พวกเขาได้รับข้อมูลป้อนกลับทางลบ ซึ่งเป็นการคุกคามภาพลักษณ์ทางบวกของตนเอง จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองอ่านกรณีศึกษาของนักศึกษาที่ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ในกรณีที่นักศึกษาอยู่ในบาร์และมีปากเสียงกัน เหตุการณ์ลุกลามขึ้นจนกระทั่งผู้กระทำความผิดถูกตักเตือนจึงตอบโต้ด้วยการใช้กำลัง โดยในกรณีนี้ได้มีการควบคุมให้เห็นได้ชัดว่าผู้กระทำความผิดมีเชื้อชาติใดระหว่างคนพื้นเมืองหรือคนผิวขาว เพราะเจตคติต่อคนพื้นเมืองมักเป็นลบ หลังจากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองระบุความรุนแรงของการลงโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด

จากผลการทดลองที่ 1 พบว่า ผู้ที่มีคะแนน IAT ต่ำ แนะนำให้มีการลงโทษที่รุนแรงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ คะแนน IAT ไม่เกี่ยวข้องกับการแนะนำให้ลงโทษอย่างรุนแรงกับคนขาว ในทางตรงกันข้ามกลับมีสหสัมพันธ์ทางลบระหว่างคะแนน IAT กับการแนะนำระดับความรุนแรงของการลงโทษต่อคนพื้นเมือง นั่นคือผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำแนะนำให้ลงโทษคนพื้นเมืองรุนแรงกว่าคนขาวซึ่งถือเป็นการกีดกันทางเชื้อชาติ แต่ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสูงแนะนำให้ลงโทษอย่างเท่าเทียมกันทั้งสองเชื้อชาติ จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำแสดงการกีดกันทางเชื้อชาติมากกว่าเพื่อป้องกันภาพลักษณ์ของตนเองหลังจากถูกคุกคาม

ในการทดลองที่ 2 เป็นการทดลองที่คล้ายกับการทดลองที่หนึ่ง แต่มีการเพิ่มผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดให้กว้างขึ้น เพื่อตรวจสอบว่าการกีดกันทางสังคมที่เกิดขึ้นในการทดลองแรกเกิดขึ้นเฉพาะกับผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงเพียงอย่างเดียวหรือไม่ ผลการทดลองพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายทางเชื้อชาติกับผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูง แต่ไม่พบกับผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดปานกลางและต่ำ กล่าวคือผู้เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำแนะนำให้มีการลงโทษต่อคนพื้นเมืองรุนแรงกว่า

จาก 2 การทดลองแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำสัมพันธ์กับการปกป้องตนเองอันนำไปสู่การกีดกันทางเชื้อชาติ แต่ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงและแบบแอบแฝงสูงจะมีความมั่นคงกว่า และไม่พบการกีดกันทางเชื้อชาติ อีกทั้งในการทดลองที่สองยังมีการแนะนำให้ลงโทษคนพื้นเมืองที่น้อยกว่าคนขาวอีกด้วย

Jordan และคณะ (2003) พบว่าบุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำ จะมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ซึ่งเป็นตัวที่บ่งบอกถึงการมีลักษณะปกป้องตนเองหากมีการถูกคุกคาม มุมมองต่อตนเอง นอกจากนี้บุคคลเหล่านี้ยังมีอคติเข้าข้างกลุ่มตนเองเกิดขึ้น กล่าวคือ มีการเพิ่มความชอบต่อสมาชิกของกลุ่มที่ตนเองได้อยู่ และไม่ชอบสมาชิกที่อยู่นอกกลุ่ม เนื่องจากการเข้าข้างกลุ่มตนเองสามารถเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลได้ ในทางตรงกันข้าม บุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงสูงกลับเป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่แสดงอคติเข้าข้างกลุ่มตนเองจากการมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองที่มั่นคง และสุดท้ายบุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำมีการลดความไม่สอดคล้องทางปัญญามากกว่ากลุ่มที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงสูง เพื่อเป็นการป้องกันมุมมองต่อตนเองทางบวก จะเห็นได้ว่าการทดลองทั้ง 3 การทดลองนี้ บุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำมีการใช้การปกป้องตนเองซึ่งอาจนำไปสู่เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มและการกีดกันทางสังคมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างการมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงและแบบปกป้องตนเอง ต่อการมีความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างการมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงและแบบปกป้องตนเอง ต่อการมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดและแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างการมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงและแบบปกป้องตนเอง ต่อแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์นี้มุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบเด่นชัด และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบแอบแฝงต่อการมีความเชื่อเหมารวม เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มและแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาในงานวิจัยนี้คือ นิสิตและนักศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับชั้นปริญญาตรี จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง (การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง) การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา มาตรการเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด มาตรการเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝง (การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง) และมาตรการแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูง แบ่งเป็น 2 ระดับ

1. รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงสูง
2. รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำ

ตัวแปรตาม

1. ความเชื่อเหมารวม
2. เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม แบ่งเป็น 2 ระดับ
 - 2.1 เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด
 - 2.2 เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง
3. แนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคม

สมมติฐานงานวิจัย

1. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
2. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาไม่แตกต่างกับผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
3. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
4. ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด หมายถึง รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ ผ่านการตระหนักรู้จึงสามารถควบคุมและสังเกตเห็นได้ วัดได้จากการให้บุคคลรายงานตนเอง หรือผ่านการทำมาตรวัด ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง คะแนนจากมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด ที่พัฒนาโดยสิรินรัตน์ ศรีสรवल (2547) โดยสามารถแบ่งเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูง คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (1 SD above mean) และผู้ที่

มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำ คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (1 SD below mean) ซึ่งได้จากการนิยามตาม Aiken และ West (1991)

2. รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง หมายถึง รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองที่บุคคลไม่สามารถรับรู้ ไม่ผ่านการตระหนักรู้จึงไม่สามารถควบคุมและสังเกตเห็นได้ วัดได้โดยการใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยา เช่น Implicit Association Test และ Name Letter เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง คะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง ที่พัฒนาเป็นภาษาไทยโดยหยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) โดยสามารถแบ่งเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสูง คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำ คือ ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งได้จากการนิยามตาม Aiken และ West (1991)

3. รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง หมายถึง บุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงทั้งในแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง (high explicit self-esteem and high implicit self-esteem) ตามที่ได้กล่าวไว้ในคำจำกัดความข้างต้น

4. รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง หมายถึง บุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงแต่แบบแอบแฝงต่ำ (high explicit self-esteem and low implicit high self-esteem) ตามที่ได้กล่าวไว้ในคำจำกัดความข้างต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่ส่งผลให้เกิดความเชื่อเหมารวม
2. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่ส่งผลให้เกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง
3. ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงที่ส่งผลให้เกิดแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคม
4. ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับท่าทีของชาวไทยที่มีต่อชาวแกมพูชา

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (correlational study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบเด่นชัด และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบแอบแฝงต่อการมีความเชื่อเหมารวม เจตคติรังเกียจกลุ่ม และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันต่อคนเชื้อชาติอื่น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับชั้นปริญญาตรี ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในชั้นพัฒนามาตรวัด ได้แก่
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการคัดเลือกข้อบุคคลชาวไทยและชาวกัมพูชา เพื่อใช้ในการทดสอบความเชื่อมโยงโดยนัย จำนวน 40 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา จำนวน 50 คน
 - 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นนำร่องการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา จำนวน 30 คน
 - 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนามาตรวัดแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา จำนวน 50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชามนุษยสัมพันธ์ ในภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2555 ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณผ่านการใช้โปรแกรม G*Power โดยใช้สถิติแบบ Linear multiple regression: Fixed model, R^2 increase และได้กำหนดค่าต่างๆ ดังนี้

1) ค่าขนาดอิทธิพล (effect size) ได้จากการประมาณค่าจากงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) ซึ่งได้วิจัยถึงตัวแปรที่ใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขนาดอิทธิพล $\beta = -.35$ ถือเป็นค่าที่มีขนาดเล็กค่อนข้างไปทางกลาง อย่างไรก็ตาม ตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) มีความแตกต่างกับงานวิจัย

ครั้งนี้ คือ มีตัวแปรตามเป็นอคติเข้าข้างกลุ่มตน ทางกลุ่มผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดอิทธิพล $f^2 = .08$ ที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก¹

2) ความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนในการทดสอบ (α) กำหนดค่าเท่ากับ .05

3) อำนาจการทดสอบ (power) กำหนดค่าเท่ากับ .80 เพราะเป็นค่ามาตรฐานที่ดี น่าเชื่อถือ และนิยมใช้ในการทำวิจัย

4) จำนวนของการทดสอบที่ใช้ทำนาย (number of tested predictors) กำหนดค่าเท่ากับ 3 เนื่องจากในงานวิจัยมีการทำนายตัวแปรตามจำนวน 3 ตัวแปร

จากการคำนวณดังกล่าวไว้ข้างต้นทำให้ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยจำนวน 141 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งหมด 6 เครื่องมือ ดังนี้

1. มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด
2. การทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง
3. การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา
4. มาตรการเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา
5. การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา
6. มาตรการแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด

มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดของงานวิจัยนี้ เป็นมาตรวัดที่พัฒนาโดยสิรินรัตน์ ศรีสรพล (2547) ภายใต้คำแนะนำของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัคนางค์ มณีศรี ในมาตรวัดประกอบด้วยข้อกระทงทั้งสิ้นจำนวน 24 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 12 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 12 ข้อ ที่ได้พัฒนาจากแนวทางของ Rosenberg (1979 อ้างถึงใน สิรินรัตน์ ศรีสรพล, 2547) (ดูในภาคผนวก ก)

จากการตรวจสอบคุณภาพโดย สิรินรัตน์ ศรีสรพล (2547) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (corrected item-total correlation: CITC)

¹ ขนาดอิทธิพล (f^2) ของการทดสอบด้วยสถิติแบบ Linear multiple correlation coefficient มีค่า ดังนี้ ขนาดอิทธิพลขนาดเล็ก = .02, ขนาดอิทธิพลขนาดกลาง = .15, ขนาดอิทธิพลขนาดใหญ่ = .35

เมื่อนำไปทดสอบกับกลุ่มนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 58 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 นอกจากนี้จากการตรวจสอบความตรงของมาตรวัดโดยการใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มที่รู้ลักษณะอยู่แล้ว (known group) จาก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 40 คน ที่คาดว่าเป็นกลุ่มที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง และกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 คน ที่คาดว่าเป็นกลุ่มที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ผลพบว่า มาตรวัดนี้สามารถจำแนกผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $t = 11.60, p < .001$

สำหรับมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดในงานวิจัยนี้ มีการกำหนดช่วงแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ

การให้คะแนนข้อกระทงทางบวก มีระดับการให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3 หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
4 หมายถึง	เห็นด้วย
5 หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การให้คะแนนข้อกระทงทางลบ มีระดับการให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 หมายถึง	เห็นด้วย
3 หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
4 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
5 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. การทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงของงานวิจัยนี้ ใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงตามแนวทางของ Greenwald และคณะ (1998) และได้นำมาตราวัดที่พัฒนาเป็นภาษาไทยโดยหยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ที่อ้างอิงตามแนวคิดของ Greenwald และ Farnham (2000) การทดสอบนี้ทำงานบนโปรแกรมอินควิสิท (Inquisit) ที่สามารถจับเวลาของการตอบสนองได้เป็นหน่วยมิลลิวินาที

คำที่ใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงนี้ เป็นคำที่ได้ผ่านการคัดกรองมาแล้ว อ้างอิงจากงานวิจัยของ หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ที่ได้ทำการคัดเลือกคำที่ใช้จัดประเภทในหมวดใช้ฉันจำนวน 4 คำ จากจำนวน 9 คำ ได้แก่ ฉัน ข้าพเจ้า ตนเอง และตน ส่วนคำที่ใช้จัดประเภทในหมวดไม่ใช่ฉันจำนวน 4 คำ จากจำนวน 8 คำ ได้แก่ คุณ เขา เธอ และท่าน อีกทั้งคำคุณศัพท์ที่ใช้ได้ผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติและคัดเลือกคำคุณศัพท์ที่มีทิศทางบวกและทิศทางลบที่มีคะแนนสูงสุด มาจำนวนอย่างละ 6 คำ สำหรับคำคุณศัพท์ทางบวก ได้แก่ ดี วิเศษ สวรรค์ เยี่ยม อิศระ และถูกต้อง ในส่วนของคำคุณศัพท์ทางลบ ได้แก่ นรก สงคราม ก้าวร้าว เลวร้าย เลว และทรमान

ในการทดสอบนี้มีวิธีการ คือ เมื่อหน้าจอมีสิ่งเร้าที่มีลักษณะเป็นคำ ปรากฏขึ้นบนกลางหน้าจอ คอมพิวเตอร์ ให้ผู้ร่วมการทดลองจัดประเภทของคำที่ปรากฏเข้าไปในกลุ่มที่แสดงประเภทว่าเป็นฉันหรือไม่ใช่ฉัน (เช่น ฉัน เธอ ข้าพเจ้า คุณ) และคำทางบวกหรือคำทางลบ (เช่น ดี เลว นรก สวรรค์) ตามประเภทที่ได้มีการระบุไว้บริเวณมุมบนซ้ายและมุมบนขวาของหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยใช้แป้นพิมพ์ “D” สำหรับการตอบสนองการจัดประเภทที่ได้ระบุไว้มุมซ้ายบน และใช้แป้นพิมพ์ “K” สำหรับการตอบสนองการจัดประเภทที่ได้ระบุไว้มุมขวาบน

ลักษณะตัวอักษรของคำที่ใช้เป็นสิ่งเร้าในการทดสอบ เป็นตัวอักษรตัวหนาแบบ Cordia UPC สีดำ ขนาด 80 point ส่วนตัวอักษรของหมวดที่ใช้ในการจัดประเภทคำที่แสดงคุณลักษณะ เป็นตัวอักษรแบบ Cordia UPC สีน้ำเงิน ขนาด 60 point คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดสอบนี้ เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดพกพา (Notebook) ขนาดหน้าจอ 14 นิ้ว จำนวน 4 เครื่อง ได้แก่ Notebook Dell รุ่น Inspiron 1420 จำนวน 2 เครื่อง Notebook ASUS รุ่น F81S series จำนวน 1 เครื่อง และ Notebook ASUS รุ่น A42F จำนวน 1 เครื่อง และมีการจัดโต๊ะให้ผู้ร่วมการวิจัยนั่งห่างจากจอคอมพิวเตอร์เป็นระยะห่างประมาณ 50 เซนติเมตร

การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงในงานวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 7 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่แสดงถึงความเป็นตัวตน (ไม่ใช่ฉันหรือฉัน)

รอบที่ 2 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่แสดงถึงคำทางบวกหรือคำทางลบ (คำพึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์)

รอบที่ 3 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างคำที่แสดงถึงคำที่ไม่ใช่ฉันกับคำทางบวก และคำที่ใช้ฉันกับคำทางลบ

รอบที่ 4 เป็นรอบของการทดสอบจริงในการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างคำที่แสดงถึงคำที่ไม่ใช่ฉันกับคำทางบวก และคำที่ใช้ฉันกับคำทางลบ

รอบที่ 5 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่แสดงถึงความเป็นตัวตน (ฉันหรือไม่ใช่ฉัน)

หรือเป็นการสลับด้านของการตอบสนองการจัดประเภท จากรอบที่ 1

รอบที่ 6 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างคำที่แสดงถึงคำที่ใช้ฉันกับ

คำทางบวก และคำที่ไม่ใช่ฉันกับคำทางลบ หรือเป็นการสลับด้านของการตอบสนองการจัด

ประเภทที่แสดงถึงความเป็นตัวตน จากรอบที่ 3

รอบที่ 7 เป็นรอบของการทดสอบจริงในการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างคำที่แสดงถึงคำที่ใช้

ฉันกับคำทางบวก และคำที่ไม่ใช่ฉันกับคำทางลบ หรือเป็นการสลับด้านของการตอบสนอง

การจัดประเภทที่แสดงถึงความเป็นตัวตน จากรอบที่ 4

ในรอบของการฝึกซ้อม ได้แก่ รอบที่ 1, 2, 3, 5 และ 6 มีการเสนอสิ่งเร้าเป็นชื่อจำนวน 20 ครั้งต่อรอบ ส่วนในรอบของการทดสอบจริง ได้แก่ รอบที่ 4 และ 7 จะมีการเสนอสิ่งเร้าเป็นจำนวน 40 ครั้งต่อรอบ

ตารางที่ 1

รอบของการทดสอบการเชื่อมโยงของการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง

รอบที่	กดปุ่มข้างซ้าย		กดปุ่มข้างขวา
1 (รอบฝึกซ้อม)	ไม่ใช่ฉัน	กับ	ฉัน
2 (รอบฝึกซ้อม)	คำทางบวก	กับ	คำทางลบ
3 (รอบฝึกซ้อม)	คำทางบวก + ไม่ใช่ฉัน	กับ	คำทางลบ + ฉัน
4 (รอบทดสอบจริง)	คำทางบวก + ไม่ใช่ฉัน	กับ	คำทางลบ + ฉัน
5 (รอบฝึกซ้อม)	ฉัน	กับ	ไม่ใช่ฉัน
6 (รอบฝึกซ้อม)	คำทางบวก + ฉัน	กับ	คำทางลบ + ไม่ใช่ฉัน
7 (รอบทดสอบจริง)	คำทางบวก + ฉัน	กับ	คำทางลบ + ไม่ใช่ฉัน

สำหรับการวิจัยนี้ จะมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่ 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการทดสอบรอบที่ 1 ไปจนถึงรอบที่ 7 ตามลำดับ คือ กลุ่มตัวอย่าง จะทำการทดสอบจัดประเภทคำที่แสดงถึงไม่ใช่ฉันกับคำทางบวกและฉันกับคำทางลบก่อน ในรอบที่ 4

รูปแบบที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการทดสอบตามรอบดังนี้ คือ รอบที่ 5, 2, 6, 7, 1, 3, และ 4 คือ กลุ่มตัวอย่างจะทำการทดสอบจัดประเภทคำที่แสดงถึงใช่ฉันกับคำทางบวกและไม่ใช่ฉันกับคำทางลบก่อน ในรอบที่ 7

วิธีการคำนวณคะแนนจากการทดสอบนี้ ทำโดยการนำเวลาเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการจัดประเภทคำในรอบที่ 3 กับรอบที่ 6 และรอบที่ 4 กับรอบที่ 7 มาเปรียบเทียบกัน ดังนี้

ระยะเวลาในการจัดประเภทคำที่เกี่ยวข้องกับตนเองและคำที่ไม่น่าฟังประสงค์
ลบด้วย
 ระยะเวลาในการจัดประเภทคำที่เกี่ยวข้องกับตนเองและคำที่น่าฟังประสงค์
เท่ากับ
 คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง

ภาพที่ 4 การคำนวณคะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง

จากภาพที่ 4 สามารถอธิบายได้ว่า บุคคลใดมีคะแนนจากการทดสอบนี้ในทิศทางบวก แสดงว่าบุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสูง ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลใดมีคะแนนจากการทดสอบนี้ในทิศทางลบแสดงว่าบุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำ

3. การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา

ข้อคำถามที่ใช้วัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาขึ้นมาเอง และได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมภายใต้การดูแลของ อาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา โดยคำถามมีลักษณะให้กลุ่มตัวอย่างได้พรรณนาคำคุณลักษณะที่ใช้บรรยายลักษณะของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบที่เกี่ยวข้องกับชาวกัมพูชาอย่างละ 10 คำ ซึ่งการเก็บข้อมูลด้วยวิธีดังกล่าวจัดเป็นวิธีการวัดความเชื่อเหมารวมประเภทการพรรณนาอย่างเสรี (ชัยพร วิชาวุธ, 2522)

อย่างไรก็ตาม ในมาตรวัดได้มีการให้คำชี้แจงไว้ว่า “โปรดใส่คำคุณลักษณะที่ใช้บรรยายลักษณะของบุคคลที่บ่งบอกถึงลักษณะของชาวกัมพูชาทั้งด้านบวกและด้านลบในความคิดของท่าน และตอบตามที่ท่านสามารถนึกได้โดยไม่จำเป็นต้องตอบให้ครบทุกข้อ (โปรดตอบตามความเป็นจริง)” เหตุที่ต้องมีการระบุไว้ว่า “ตอบตามที่ท่านสามารถนึกได้โดยไม่จำเป็นต้องตอบให้ครบทุกข้อ” เพื่อต้องการวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้จริง (ดูในภาคผนวก ข)

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 1

กต "D" เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ฉัน	กต "D" เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ฉัน
ฉัน		เธอ	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 2

กต "D" เมื่อเป็น นำฟังประสงค์	กต "K" เมื่อเป็น ไม่นำฟังประสงค์	กต "D" เมื่อเป็น นำฟังประสงค์	กต "K" เมื่อเป็น ไม่นำฟังประสงค์
สวรรค์		นรก	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 3 และ 4

กต "D" เมื่อเป็น นำฟังประสงค์ หรือ ไม่ใช่ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ไม่นำฟังประสงค์ หรือ ฉัน	กต "D" เมื่อเป็น นำฟังประสงค์ หรือ ไม่ใช่ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ไม่นำฟังประสงค์ หรือ ฉัน
ฉัน		สวรรค์	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 5

กต "D" เมื่อเป็น ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน	กต "D" เมื่อเป็น ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ไม่ใช่ฉัน
ฉัน		เธอ	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 6 และ 7

กต "D" เมื่อเป็น นำฟังประสงค์ หรือ ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ไม่นำฟังประสงค์ หรือ ไม่ใช่ฉัน	กต "D" เมื่อเป็น นำฟังประสงค์ หรือ ฉัน	กต "K" เมื่อเป็น ไม่นำฟังประสงค์ หรือ ไม่ใช่ฉัน
เธอ		นรก	

ภาพที่ 5 การจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในแต่ละรอบของการทดสอบ (ที่มา หยกฟ้า อิศรานนท์, 2551)

4. มาตรการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา

มาตรการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เป็นมาตรการที่ทางกลุ่มผู้วิจัยได้พัฒนาตามมาตรการ Modern Racism Scale: MRS ตามแนวคิดของ McConahay, Hardee, และ Batts (1981) มาตรการ Prejudice Scale ตามแนวคิดของ Lepore และ Brown (1997) และ Desegregation scale ตามแนวคิดของ Kelly และ Ferson (1955, อ้างถึงใน Holtzman & Young, 1966) ภายใต้ความดูแลของอาจารย์ ดร. วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ โดยนำข้อความในแต่ละข้อกระทงของ 3 มาตรการนี้มาทำการดัดแปลงให้เหมาะสมตามบริบทที่กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการศึกษา คือ บริบทของชาวไทยที่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อกลุ่มชนชาติโดยการทบทวนจากงานวิจัยต่างๆ ทำให้กลุ่มผู้วิจัยได้นำมาตรการ Modern Racism Scale มาตรการ Prejudice Scale และมาตรการ Desegregation scale มาดัดแปลงเพื่อสร้างมาตรการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา เนื่องจากมาตรการ Modern Racism Scale เป็นมาตรการที่มีงานวิจัยหลายงานใช้อย่างกว้างขวางในการวัดเรื่องเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อกลุ่มชนชาติต่างๆ นอกจากนี้จากงานวิจัยของ McConahay และคณะ (1981) ยังพบว่า มาตรการนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อเรื่องชนชาติของผู้ร่วมการวิจัย ในส่วนของมาตรการ Prejudice Scale เป็นมาตรการที่ได้พัฒนามาจากมาตรการ Modern Racism Scale และมาตรการ Subtle Racism ของ Pettigrew และ Meertens (1995, อ้างถึงใน Lepore & Brown, 1997) ได้มีการปรับใช้ให้บริบทมีความเหมาะสมกับชาวอังกฤษ ซึ่งได้มีการทดสอบเพื่อหาความเที่ยงและความตรงของมาตรการ พบว่ามาตรการนี้มีความเที่ยงภายใน (internal reliability) สูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .85 และมีความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (construct validity) ของแต่ละองค์ประกอบ และสุดท้ายมาตรการ Desegregation scale เป็นมาตรการที่มีข้อความแสดงถึงเจตคติรังเกียจกลุ่มในองค์ประกอบของทางพฤติกรรม

กลุ่มผู้วิจัยศึกษามาตรวัดฉบับภาษาอังกฤษทั้ง 3 มาตรการดังกล่าว และสร้างข้อกระทงเพื่อวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาขึ้นจำนวน 29 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบของเจตคติ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบทางอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 9 ข้อ องค์ประกอบทางพฤติกรรม จำนวน 10 ข้อ และองค์ประกอบทางการรู้คิด จำนวน 10 ข้อ จากนั้นนำข้อกระทงทั้งหมดไปให้กลุ่มตัวอย่างในชั้นพัฒนามาตรจำนวน 50 คน ตอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อกระทงในแต่ละองค์ประกอบ เป็นดังต่อไปนี้

องค์ประกอบทางอารมณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต ใช้การทดสอบค่าสถิติที่ (*t*-test Independent groups) เพื่อจำแนกความแตกต่างของคะแนน ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมจากมาตรเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาในองค์ประกอบทางอารมณ์ ที่เป็นกลุ่มสูง(เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่า) จำนวน 15 คน และกลุ่มต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่า) จำนวน 15 คน กำหนดค่านัยสำคัญสองหางที่ระดับ .05 พบว่ามี

ข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบทั้งหมด 9 ข้อ เมื่อนำข้อกระทงทั้งหมดมาวิเคราะห์รายข้อ (item Analysis) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆ ทั้งหมด แล้วนำผลการคำนวณที่ได้เทียบกับค่าในตารางค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่า degree of freedom (df) เท่ากับ 48 ได้ค่าวิกฤตเท่ากับ .24 พบว่าเหลือข้อกระทงที่มีคุณภาพทั้งหมด 8 ข้อ จากนั้นทำการคัดเลือกข้อกระทงให้เหลือเพียง 6 ข้อ โดยคัดข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์กับข้ออื่นๆ สูงที่สุด 6 ข้อ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's coefficient alpha) เท่ากับ .73 (ดูตารางที่ ค1 ภาคผนวก ค)

องค์ประกอบทางพฤติกรรม

นำข้อมูลผลคะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต เพื่อจำแนกความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมจากมาตรเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาในองค์ประกอบเป็นกลุ่มสูงจำนวน 16 คน และกลุ่มต่ำจำนวน 14 คน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที่มีข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ นำข้อกระทง ที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อ โดยการคำนวณหาค่า CITC แล้วนำผลการคำนวณที่ได้เทียบกับค่าในตารางค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่า degree of freedom เท่ากับ 48 ได้ค่าวิกฤตเท่ากับ .24 พบว่าได้ข้อกระทงที่มีคุณภาพทั้งหมด 8 ข้อ จากนั้นทำการคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์กับข้ออื่นๆ สูงที่สุด 6 ข้อ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .73 (ดูตารางที่ ค2 ภาคผนวก ค)

องค์ประกอบทางการรู้คิด

นำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิต ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมจากมาตรเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาในองค์ประกอบทางการรู้คิด แบ่งเป็น กลุ่มสูงจำนวน 13 คน กับกลุ่มต่ำจำนวน 17 คน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที่ พบว่ามีข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบทั้งหมด 9 ข้อ นำข้อกระทงที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีคุณภาพ โดยการคำนวณหาค่า CITC แล้วนำผลการคำนวณที่ได้เทียบกับค่าในตารางค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่า degree of freedom เท่ากับ 48 ได้ค่าวิกฤตเท่ากับ .24 พบว่าเหลือข้อกระทงที่มีคุณภาพทั้งหมด 7 ข้อ จากนั้นคัดข้อกระทงที่มีค่าสหสัมพันธ์กับข้ออื่นๆ สูงที่สุด 6 ข้อ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .73 (ดูตารางที่ ค3 ภาคผนวก ค)

ดังนั้นในมาตรวัดเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาที่ใช้ในการวิจัยนี้จึงประกอบด้วยข้อ
 กระทบจำนวนทั้งสิ้น 18 ข้อ และได้แบ่งข้อกระทบเป็น 3 องค์ประกอบของเจตคติ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ
 ทางอารมณ์ความรู้สึก องค์ประกอบทางพฤติกรรม และองค์ประกอบทางการรู้คิด โดยแบ่งข้อกระทบเข้า
 องค์ประกอบละ 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารวม 3 ด้าน เท่ากับ .88

สำหรับมาตรวัดเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาในงานวิจัยนี้ มีการกำหนดช่วงแบบ
 ลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ

การให้คะแนนข้อกระทบทางบวก มีระดับการให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
3 หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
4 หมายถึง	เห็นด้วย
5 หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การให้คะแนนข้อกระทบทางลบ มีระดับการให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 หมายถึง	เห็นด้วย
3 หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน
4 หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
5 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับชาวกัมพูชาแบบแอบแฝง

มาตรวัดเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาของงานวิจัยนี้ ใช้การทดสอบการเชื่อมโยง
 แอบแฝง ตามแนวทางของ Rudman และคณะ (1999) ที่เป็นการทดสอบเพื่อวัดเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับแบบแอบ
 แฝงในประเด็นเรื่องชนชาติระหว่างชาวอเมริกาและชาวสหภาพโซเวียต มีลักษณะเป็นการจับคู่ชื่อที่เป็นตัวแทน
 กลุ่มเป้าหมายของเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับ (ชื่อผู้นำประเทศอเมริกาและชื่อผู้นำสหภาพโซเวียต) ต่อคำที่พึงประสงค์
 และไม่พึงประสงค์ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

ทางกลุ่มผู้วิจัย ได้ทำการปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของการศึกษานี้ คือ การวัดเจตคติจึงเกี่ยวข้องกับแบบ
 แอบแฝงระหว่างชาวกัมพูชาและชาวไทย โดยได้ใช้สิ่งเร้าเป็นชื่อของคนในชนชาตินั้นๆ (ชื่อชาวกัมพูชา และ
 ชื่อชาวไทย) เป็นสิ่งเร้าสำหรับกลุ่มเป้าหมาย

เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกชื่อของบุคคลมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นชื่อบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง หรือเป็นชื่อบุคคลธรรมดาทั่วไป เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอคติต่อบุคคลที่มีชื่อเสียง
2. เป็นชื่อที่ไม่คุ้นเคย เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอคติที่บุคคลอาจจะมีต่อบุคคลที่รู้จักซึ่งมีชื่อดังกล่าว
3. เป็นชื่อที่ไม่มีความหมาย หรือไม่ทราบความหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อชื่อเหล่านั้น
4. เป็นชื่อที่มีจำนวนพยางค์เท่ากัน เพื่อเป็นการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจส่งผลต่อการจัดประเภทของชื่อ เช่น บุคคลสามารถจำได้ว่า ชื่อชาวกัมพูชามีจำนวน 2 พยางค์ แต่ชื่อชาวไทยมีจำนวน 3 พยางค์ เป็นต้น
5. เป็นชื่อที่มีความยาวของตัวอักษรพอๆ กัน เพื่อเป็นการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจส่งผลต่อการจัดประเภทของชื่อ เช่น ชื่อชาวไทยมีความยาวตัวอักษรมากกว่าชื่อชาวกัมพูชา

จากนั้นทางกลุ่มผู้วิจัย ได้ทำการคัดเลือกชื่อที่นำมาใช้ในการวิจัยเป็นจำนวน 40 ชื่อ แบ่งเป็นชื่อของชาวกัมพูชาซึ่งได้มาจากการสอบถามจากผู้มีความรู้เกี่ยวกับชาวกัมพูชาทางอินเทอร์เน็ต และทำการคัดเลือกมาเป็นจำนวน 20 ชื่อ ส่วนชื่อของชาวไทยได้มาจากการคัดเลือกจากเว็บไซต์ yellowpages.co.th จำนวน 20 ชื่อ แล้วจึงนำชื่อเหล่านี้มาคัดเลือกผ่านการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อหาชื่อที่มีความเป็นกลางมากที่สุด และเป็นชื่อที่ไม่มีผู้ทราบความหมาย กลุ่มละ 6 ชื่อ ชื่อชาวกัมพูชาที่ใช้ ได้แก่ ไสวต์ธ ซาลอธ มเยอง ชัมบัวร์ โโกเอียส โบเรต และชื่อชาวไทย ได้แก่ ฌภรณ์ ติณณา ทวีศรี ธณันย์ ภณิทธิ เมธินท์ สำหรับนำมาใช้ในการวัดการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง

อย่างไรก็ตามในการเก็บกลุ่มตัวอย่างชั้นนำร่อง พบว่า มีผู้ร่วมการวิจัยจำนวนมากมีปัญหาในการแยกประเภทชื่อ กล่าวคือ ไม่สามารถจัดประเภทได้ว่าเป็นชื่อของชาวไทยหรือของชาวกัมพูชา โดยมีทั้งหมดจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ ไสวต์ธ (ชื่อชาวกัมพูชา) และติณณา (ชื่อชาวไทย) กลุ่มผู้วิจัยจึงทำการตัดชื่อ 2 ชื่อนี้ออก ทำให้ชื่อที่จะนำไปใช้ในขั้นเก็บข้อมูลจริงมีทั้งหมด 10 ชื่อ แบ่งเป็นชื่อชาวกัมพูชา 5 ชื่อ ได้แก่ ซาลอธ มเยอง ชัมบัวร์ โโกเอียส โบเรต และชื่อชาวไทย 5 ชื่อ ได้แก่ ฌภรณ์ ทวีศรี ธณันย์ ภณิทธิ เมธินท์ (ดูตาราง ง1 ภาคผนวก ง)

นอกจากนี้ คำคุณศัพท์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทสิ่งเราของคำที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ที่ใช้ในการทดสอบนี้ ทางผู้วิจัยได้อ้างอิงจากงานวิจัยของ ทิพย์นภา หวนสุริยา (2547) ที่ได้มีการคัดเลือกคำคุณศัพท์ที่มีทิศทางบวกและทิศทางลบจากพจนานุกรมและงานวิจัยต่างๆ จำนวน 20 คำ แบ่งเป็นคำคุณศัพท์ทางบวกจำนวน 10 คำ และคำคุณศัพท์ทางลบจำนวน 10 คำ จากนั้นจึงนำคำเหล่านี้มาคัดเลือกผ่านการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อหาคำที่มีความเป็นบวกและลบมากที่สุดอย่างละ 6 คำ เพื่อนำมาใช้ในการวัดการทดสอบ

เชื่อมโยงแบบแอบแฝง คำคุณศัพท์ทางบวก ได้แก่ อบอุ่น มีเหตุผล ฉลาด อ่อนโยน ชัยัน และสดใส สำหรับ คำคุณศัพท์ทางลบ ได้แก่ ใจแคบ เย่อหยิ่ง หยาบคาย น่าเกลียด และซีโมโห

ในส่วนของ การทดสอบมีวิธีการ ดังนี้ เมื่อหน้าจอมีสิ่งเร้าที่มีลักษณะเป็นชื่อและคำ ปรากฏขึ้นบนกลาง หน้าจอคอมพิวเตอร์ ให้ผู้ร่วมการทดลองจัดประเภทของชื่อและคำที่ปรากฏเข้าไปในกลุ่มที่แสดงประเภทว่าเป็นชื่อของชาวกัมพูชาหรือชาวไทย และคำทางบวกหรือคำทางลบ ตามประเภทที่ได้มีการระบุไว้บริเวณมุมบนซ้าย และมุมบนขวาของหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยใช้แป้นพิมพ์ “D” สำหรับการตอบสนองการจัดประเภทที่ได้ระบุไว้ มุมซ้ายบน และใช้แป้นพิมพ์ “K” สำหรับการตอบสนองการจัดประเภทที่ได้ระบุไว้มุมขวบน

ลักษณะตัวอักษรของชื่อและคำที่ใช้เป็นสิ่งเร้า คอมพิวเตอร์ และการจัดระยะห่างของการทดสอบนี้มี ลักษณะเช่นเดียวกับการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง

การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงในงานวิจัยนี้มีทั้งสิ้น 7 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทชื่อของคนในชนชาติ (ชื่อชาวกัมพูชาหรือชาวไทย)

รอบที่ 2 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่แสดงถึงคำทางบวกหรือคำทางลบ (คำพึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์)

รอบที่ 3 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างคำที่แสดงถึงชื่อชาวกัมพูชากับคำทางบวก และชื่อชาวไทยกับคำทางลบ

รอบที่ 4 เป็นรอบของการทดสอบจริงในการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างคำที่แสดงถึงชื่อชาวกัมพูชากับคำทางบวก และชื่อชาวไทยกับคำทางลบ

รอบที่ 5 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทชื่อของคนในชนชาติ (ชื่อชาวไทยหรือชาวกัมพูชา) หรือเป็นการสลับด้านของการตอบสนองการจัดประเภท จากรอบที่ 1

รอบที่ 6 เป็นรอบของการฝึกซ้อมการจัดประเภทของคำที่มีการผสมระหว่างชื่อชาวไทยกับคำทางบวก และชื่อชาวกัมพูชากับคำทางลบ หรือเป็นการสลับด้านของการตอบสนองการจัดประเภทของชื่อของคนในชนชาติ จากรอบที่ 3

รอบที่ 7 เป็นรอบของการทดสอบจริงในการจัดประเภทของคำที่มีการผสมชื่อชาวไทยกับคำทางบวก และชื่อชาวกัมพูชากับคำทางลบ หรือเป็นการสลับด้านของการตอบสนองการจัดประเภทของชื่อของคนในชนชาติ จากรอบที่ 4

ตารางที่ 2

รอบของการทดสอบการเชื่อมโยงของเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา

รอบที่	กลุ่มข้างซ้าย		กลุ่มข้างขวา
1 (รอบฝึกซ้อม)	ชื่อชาวกัมพูชา	กับ	ชื่อชาวไทย
2 (รอบฝึกซ้อม)	ค่าทางบวก	กับ	ค่าทางลบ
3 (รอบฝึกซ้อม)	ค่าทางบวก + ชื่อชาวกัมพูชา	กับ	ค่าทางลบ + ชื่อชาวไทย
4 (รอบทดสอบจริง)	ค่าทางบวก + ชื่อชาวกัมพูชา	กับ	ค่าทางลบ + ชื่อชาวไทย
5 (รอบฝึกซ้อม)	ชื่อชาวไทย	กับ	ชื่อชาวกัมพูชา
6 (รอบฝึกซ้อม)	ค่าทางบวก + ชื่อชาวไทย	กับ	ค่าทางลบ + ชื่อชาวกัมพูชา
7 (รอบทดสอบจริง)	ค่าทางบวก + ชื่อชาวไทย	กับ	ค่าทางลบ + ชื่อชาวกัมพูชา

ในรอบของการฝึกซ้อม ได้แก่ รอบที่ 1, 2, 3, 5 และ 6 มีการเสนอสิ่งเร้าเป็นชื่อจำนวน 20 ครั้งต่อรอบ ส่วนในรอบของการทดสอบจริง ได้แก่ รอบที่ 4 และ 7 จะมีการเสนอสิ่งเร้าเป็นจำนวน 40 ครั้งต่อรอบ

สำหรับการวิจัยนี้ จะมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่ 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการทดสอบรอบที่ 1 ไปจนถึงรอบที่ 7 ตามลำดับ คือ กลุ่มตัวอย่าง จะทำการทดสอบจัดประเภทชื่อชาวกัมพูชากับค่าทางบวก และชื่อชาวไทยกับค่าทางลบก่อน ในรอบที่ 4

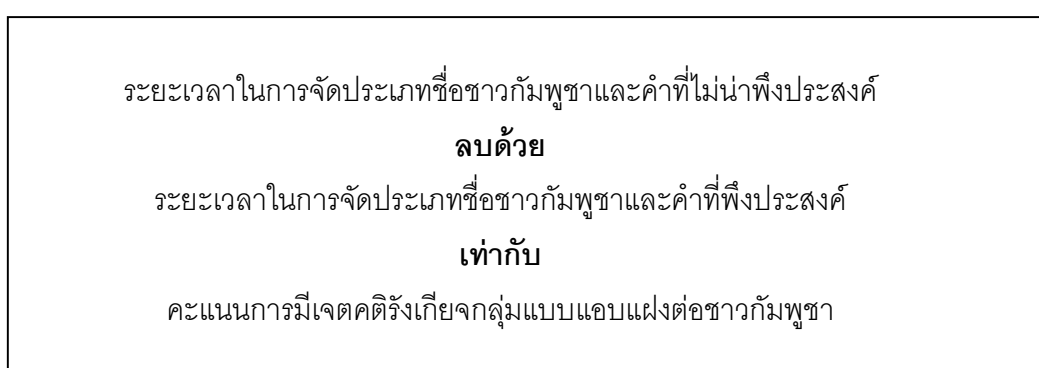
รูปแบบที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจะเข้ารับการทดสอบตามรอบดังนี้ คือ รอบที่ 5, 2, 6, 7, 1, 3, และ 4 คือ กลุ่มตัวอย่างจะทำการทดสอบจัดประเภทชื่อชาวไทยกับค่าทางบวก และชื่อชาวกัมพูชากับค่าทางลบก่อน ในรอบที่ 7

ทางกลุ่มผู้วิจัยจะมีการทดสอบการเชื่อมโยงนี้กับกลุ่มตัวอย่างในขั้นนำร่องก่อน โดยจะมีการสอบถามกลุ่มตัวอย่างในด้านของคำที่ใช้ในการทดสอบว่าวิธีการหรือขั้นตอนในการทดสอบสามารถเข้าใจได้ง่ายหรือมีข้อสงสัยในส่วนใดหรือไม่

จากนั้นทางกลุ่มผู้วิจัยได้นำการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝง ไปให้กลุ่มตัวอย่างในขั้นพัฒนามาตรทำการทดสอบ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้องภายในของการทดสอบ ซึ่งได้จากการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่า D_A ที่ได้จากการนำค่าเฉลี่ยของรอบที่ 6 มาลบกับค่าเฉลี่ยของรอบที่ 3 มาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า D_B ที่ได้จากการนำค่าเฉลี่ยของรอบที่ 7 มาลบกับค่าเฉลี่ยของรอบที่ 4 มาหารด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือเป็นการนำค่าการเชื่อมโยงขั้นฝึกมาเปรียบเทียบกับขั้นทดสอบจริง (Nosek, Greenwald, & Banaji, 2005) ผลที่ได้พบว่า การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบ

แผนนี้มีค่าสอดคล้องภายในเท่ากับ .81 ซึ่งถือเป็นค่าที่อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ เนื่องจากในงานวิจัยของ Hofmann, Gawronski, Gschwendner, Le, และ Schmitt (2005) ได้รายงานถึงค่าความเที่ยงของงานวิจัยต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น 50 งานวิจัยที่ใช้การทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงโดยเฉลี่ยแล้วพบว่ามีความเที่ยงเท่ากับ .79 ในวิธีการหาค่าความเที่ยงแบบการทดสอบแบบแบ่งครึ่ง (Split-Half reliability) และวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายในซึ่งเป็นวิธีเดียวกันกับที่กลุ่มผู้วิจัยได้ใช้

วิธีการคำนวณคะแนนจากการทดสอบนี้ ทำโดยนำเวลาเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการจัดประเภทคำในรอบที่ 3 กับรอบที่ 6 และรอบที่ 4 กับรอบที่ 7 มาเปรียบเทียบกัน ดังนี้

ภาพที่ 6 การคำนวณคะแนนจากการทดสอบการเชื่อมโยงของเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชวากัมพูชา

จากภาพที่ 6 สามารถอธิบายได้ว่า บุคคลใดมีคะแนนจากการทดสอบนี้ในทิศทางบวก แสดงว่าบุคคลนั้นมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชวากัมพูชาต่ำ ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลใดมีคะแนนจากการทดสอบนี้ในทิศทางลบ แสดงว่าบุคคลนั้นมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชวากัมพูชาสูง

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 1

กด “D” เมื่อเป็น ชาวกัมพูชา	กด “K” เมื่อเป็น ชาวไทย
ชาลลธ	

กด “D” เมื่อเป็น ชาวกัมพูชา	กด “K” เมื่อเป็น ชาวไทย
ณภรณ์	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 2

กด “D” เมื่อเป็น นำพียงประสงค์	กด “K” เมื่อเป็น ไม่นำพียงประสงค์
อบอุ้น	

กด “D” เมื่อเป็น นำพียงประสงค์	กด “K” เมื่อเป็น ไม่นำพียงประสงค์
โง	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 3 และ 4

กด “D” เมื่อเป็น นำพียงประสงค์ หรือ ชาวกัมพูชา	กด “K” เมื่อเป็น ไม่นำพียงประสงค์ หรือ ชาวไทย
ชาลลธ	

กด “D” เมื่อเป็น นำพียงประสงค์ หรือ ชาวกัมพูชา	กด “K” เมื่อเป็น ไม่นำพียงประสงค์ หรือ ชาวไทย
อบอุ้น	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 5

กด “D” เมื่อเป็น ชาวไทย	กด “K” เมื่อเป็น ชาวกัมพูชา
ชาลลธ	

กด “D” เมื่อเป็น ชาวไทย	กด “K” เมื่อเป็น ชาวกัมพูชา
ณภรณ์	

ภาพการจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในการทดสอบรอบที่ 6 และ 7

กด “D” เมื่อเป็น นำพียงประสงค์ หรือ ชาวไทย	กด “K” เมื่อเป็น ไม่นำพียงประสงค์ หรือ ชาวกัมพูชา
ชาลลธ	

กด “D” เมื่อเป็น นำพียงประสงค์ หรือ ชาวไทย	กด “K” เมื่อเป็น ไม่นำพียงประสงค์ หรือ ชาวกัมพูชา
อบอุ้น	

ภาพที่ 7 การจำลองหน้าจอบคอมพิวเตอร์ในแต่ละรอบของการทดสอบ

6. มาตรการวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกำพูชา

มาตรการวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกำพูชาในงานวิจัยนี้ได้พัฒนาจากลักษณะการแสดงออกของการมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม ตามแนวคิดของ Allport (1979, อ้างถึงใน Ponterotto et al., 2006) ซึ่งประกอบด้วย

1. การต่อต้านด้วยคำพูด
2. การหลีกเลี่ยง
3. การกีดกันทางสังคม
4. การทำร้ายร่างกาย
5. การกำจัดหรือทำลายล้าง

อย่างไรก็ตาม ทางกลุ่มผู้วิจัยได้วิเคราะห์และเลือกที่จะใช้ลักษณะการแสดงออกของเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มเพียง 4 ประเภทเท่านั้น คือ การต่อต้านด้วยคำพูด การหลีกเลี่ยง การกีดกันทางสังคม และการทำร้ายร่างกาย เนื่องจากการกำจัดหรือทำลายล้าง เป็นวิธีการแสดงออกที่มีความรุนแรงจึงมีโอกาสน้อยที่เหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นได้จริงในมหาวิทยาลัย

มาตรวัดนี้มีลักษณะเป็นเหตุการณ์สมมติ (scenario) ที่ทางกลุ่มผู้วิจัยได้แต่งขึ้นให้อยู่ในบริบทของการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่มีการแสดงถึงการเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมของนิสิตชาวไทยที่มีต่อชาวกัมพูชา เป็นจำนวน 16 เรื่อง โดยแบ่งตามระดับความรุนแรง ในแต่ละระดับจะประกอบด้วยเหตุการณ์สมมติจำนวน 4 เรื่อง แบ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน 2 เรื่อง เช่น การเรียนในชั้นเรียน การทำงานกลุ่มร่วมกันในแต่ละรายวิชา และการทบทวนบทเรียนร่วมกัน เป็นต้น และเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน 2 เรื่อง เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน การทำกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนิสิตด้วยกัน เป็นต้น ตัวอย่างเหตุการณ์สมมติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนเช่น “ในคาบเรียน อาจารย์ผู้สอนได้สั่งงานให้ทำเป็นกลุ่มแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยแต่ละกลุ่มจะต้องแสดงความ คิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ เมื่อกลุ่มของนิสิตชาวกัมพูชารายงาน คุณจึงเลือกพูดถึงสิ่งที่ไม่ชอบในกลุ่มของเขา มากกว่าสิ่งที่คุณชอบ” โดยมาตรการตอบอยู่ระหว่าง 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตัวอย่างเหตุการณ์สมมติที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนเช่น “คุณทราบหรือนิสิตชาวกัมพูชามักจะนั่งจับกลุ่มกันที่บริเวณหนึ่งซึ่งเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในกาไปชั้นเรียน แต่คุณก็เลือกที่จะเดินอ้อมไปใช้เส้นทางอื่นแทน เพื่อที่จะไม่ต้องผ่านบริเวณนั้น”

เหตุผลที่ผู้วิจัยแบ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนและเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนนั้นก็เนื่องจากการวิจัยนี้ต้องการศึกษาในบริบทของความสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษาใน

มหาวิทยาลัย ซึ่งสภาพการดำเนินชีวิตของนักศึกษาไม่ได้มีเพียงแค่การเรียนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นนอกห้องเรียนอีกด้วย

ตารางที่ 3

ลักษณะองค์ประกอบของมาตรวัดในชั้นพัฒนามาตรวัด

ลักษณะการแสดงออก ของการมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม	ลักษณะของเหตุการณ์สมมติ	
	เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน (จำนวนเรื่อง)	ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม การเรียน (จำนวนเรื่อง)
1. การต่อต้านด้วยคำพูด	2	2
2. การหลีกเลี่ยง	2	2
3. การกีดกันทางสังคม	2	2
4. การทำร้ายร่างกาย	2	2

กลุ่มผู้วิจัยพัฒนามาตรวัด โดยการนำมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาไปให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 50 คนตอบ เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมจากมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาสูง (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 หรือสูงกว่า) จำนวน 14 คน กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมจากมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาต่ำ (เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 หรือต่ำกว่า) จำนวน 14 คน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที พบว่ามีเหตุการณ์สมมติที่ผ่านการทดสอบทั้งหมด 15 เรื่อง จากนั้นทำการวิเคราะห์รายข้อเพื่อคัดเลือกเหตุการณ์สมมติที่มีคุณภาพ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์สมมติแต่ละเรื่องกับคะแนนรวมของเหตุการณ์สมมติอื่น ๆ ทั้งหมด แล้วนำผลการคำนวณที่ได้เทียบกับค่าในตารางค่า r วิกฤตของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และค่า degree of freedom เท่ากับ 48 ได้ค่าวิกฤตเท่ากับ .24 พบว่าเหลือเหตุการณ์สมมติที่มีคุณภาพทั้งหมด 10 เรื่อง จากนั้นคัดเลือกเหตุการณ์สมมติที่มีค่าสหสัมพันธ์กับเรื่องอื่นๆ สูงที่สุด 8 เรื่องมาใช้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84 (ดูตารางที่ ๑ ภาคผนวก ๑)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้วิจัยทำจดหมายถึงอาจารย์ผู้สอนรายวิชามนุษยสัมพันธ์ 3800250 ในภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2555 เพื่อขออนุญาตให้กลุ่มผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรีที่ได้ลงทะเบียนเรียนในวิชานั้นๆ โดยแจ้งรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัยให้อาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชาได้ทราบ

2. หลังจากได้รับการอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชาแล้ว กลุ่มผู้วิจัยจึงเข้าไปในชั้นเรียนเพื่อเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด พร้อมทั้งขอข้อมูลส่วนตัวเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง เช่น เบอร์โทรศัพท์ อีเมล เวลาว่างของนิสิตแต่ละคน เพื่อจะได้ทำการนัดหมายให้มาทำการวิจัยในชั้นเรียนต่อไปตามแต่ละเวลาที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก

3. เมื่อผู้ร่วมการวิจัยมาถึงห้องที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มผู้วิจัยจะพาผู้ร่วมการวิจัยนั่งในห้องที่ได้จัดเตรียมไว้ จากนั้นกลุ่มผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัย ดังนี้

“งานวิจัยนี้เกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม โดยจะมีการสำรวจด้วยการใช้แบบสอบถามทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะกลุ่มสังคม แบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมและการวัดโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 2 ชุด ซึ่งจะใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 40 นาที ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้นค่ะ”

4. จากนั้นกลุ่มผู้วิจัยจะยื่นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้ผู้ร่วมการวิจัยได้อ่านรายละเอียด พิจารณา และลงชื่อยินยอมเข้าร่วม โดยชี้แจงรายละเอียด ดังนี้

“โปรดอ่านรายละเอียดจากแบบฟอร์มให้เข้าใจและหากท่านยินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้ลงชื่อในตอนท้ายของเอกสาร หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถถามกลุ่มผู้วิจัยได้ค่ะ”

5. เมื่อผู้ร่วมการวิจัยได้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้ว กลุ่มผู้วิจัยจะเปิดโปรแกรมการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงของการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยชี้แจงรายละเอียด ดังนี้

“นี่เป็นการทดสอบกระบวนการทางความคิด โดยให้แยกประเภทคำที่เห็นซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ชุด ในชุดแรกจะเป็นการแยกประเภทคำที่แสดงความเป็นตัวตนว่าใช่ฉันหรือไม่ใช่ฉัน และคำคุณศัพท์ให้แยกว่าเป็นคำนำพียงประสงค์หรือไม่นำพียงประสงค์ ซึ่งจะมีหัวข้อบอกประเภทอยู่ด้านซ้ายบนและขวาบน หากคำที่ปรากฏบนหน้าจอเป็นคำประเภทเดียวกับหัวข้อด้านซ้าย ให้ใช้นิ้วชี้ซ้ายกดบนแป้น 'D' และหากคำเป็นประเภทเดียวกับหัวข้อด้านขวา ให้ใช้นิ้วชี้ขวากดบนแป้นตัว 'K' หากน้องทำผิดจะมีเครื่องหมายกากบาทสีแดงปรากฏบนหน้าจอ ให้น้องแก้ไขโดยการทำให้ถูกเพื่อดำเนินการต่อไป การทดสอบจะมีทั้งหมด 7 รอบ เป็นทั้งรอบฝึกและรอบทดสอบจริง ขอให้ตั้งใจทำทุกรอบ เมื่อเสร็จแต่ละรอบจะมีค่าความถูกต้องและเวลาที่ใช้ปรากฏบนหน้าจอ ขอให้จดข้อมูลที่ใส่กระดาษที่ได้เตรียมไว้ให้ ต่อไปนี้ขอให้อ่านคำชี้แจงในโปรแกรม

อย่างละเอียด หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถสอบถามคณะผู้วิจัยได้ที่ และหากทำเสร็จแล้วให้เรียกกลุ่มผู้วิจัยค่ะ”

6. จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามคุณลักษณะกลุ่มสังคม (การวัดความเชื่อเหมาวมต่อชาวกัมพูชา) โดยชี้แจงรายละเอียด ดังนี้

“นี่เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะกลุ่มสังคม โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจแล้วลงมือทำ เมื่อทำเสร็จให้เรียกกลุ่มผู้วิจัย หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถถามกลุ่มผู้วิจัยได้ค่ะ”

7. ลำดับต่อมากลุ่มผู้วิจัยจะเข้าไปเปิดโปรแกรมการทดสอบการเชื่อมโยงแบบแอมแปงของเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา และชี้แจงรายละเอียด ดังนี้

“นี่เป็นการทดสอบชุดที่ 2 ในชุดนี้จะเป็นการแยกประเภทที่คนว่าเป็นชื่อชาวกัมพูชาหรือชื่อชาวไทย และคำคุณศัพท์ให้แยกว่าเป็นคำน่าฟังประสงค์หรือไม่น่าฟังประสงค์ ซึ่งมีวิธีการทำเหมือนเดิม และหากทำเสร็จแล้วให้เรียกกลุ่มผู้วิจัย หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถถามกลุ่มผู้วิจัยได้ค่ะ”

8. จากนั้นกลุ่มผู้วิจัยแจกแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม (มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา) และแบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม (มาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา) ในขั้นตอนนี้กลุ่มผู้วิจัยจะทำการสุ่มผู้ร่วมการวิจัยเข้าวิธีการวิจัยทั้งหมด 2 รูปแบบ เพื่อเป็นการถ่วงดุลเรื่องของลำดับการวัดตัวแปร (counter balance) ที่อาจส่งผลให้ได้ผลการวิจัยที่แตกต่างกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบที่ 1 ให้ผู้ร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม (มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา) และแบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม (มาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา) ตามลำดับ

รูปแบบที่ 2 ให้ผู้ร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม (มาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา) และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม (มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา) ตามลำดับ

โดยกลุ่มผู้วิจัยจะชี้แจงกับผู้ร่วมการวิจัย ดังนี้

“นี่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมและแบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจแล้วลงมือทำ เมื่อทำเสร็จแล้วให้เรียกกลุ่มผู้วิจัย หากมีข้อสงสัยใดๆ สามารถถามกลุ่มผู้วิจัยได้ค่ะ”

9. เมื่อผู้ร่วมการวิจัยทำแบบสอบถามเสร็จสิ้น กลุ่มผู้วิจัยจะชี้แจงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการวิจัยกับผู้ร่วมการวิจัย พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณผู้ร่วมการวิจัยสำหรับความร่วมมือ ดังนี้

“การวิจัยนี้แท้จริงแล้ว เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ไม่ทราบว่าคุณพอจะคาดเดาวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ในระหว่างการทำแบบสอบถาม หรือทราบวัตถุประสงค์การวิจัยที่แท้จริงมาก่อนหรือไม่ (รอกำตอบ)”

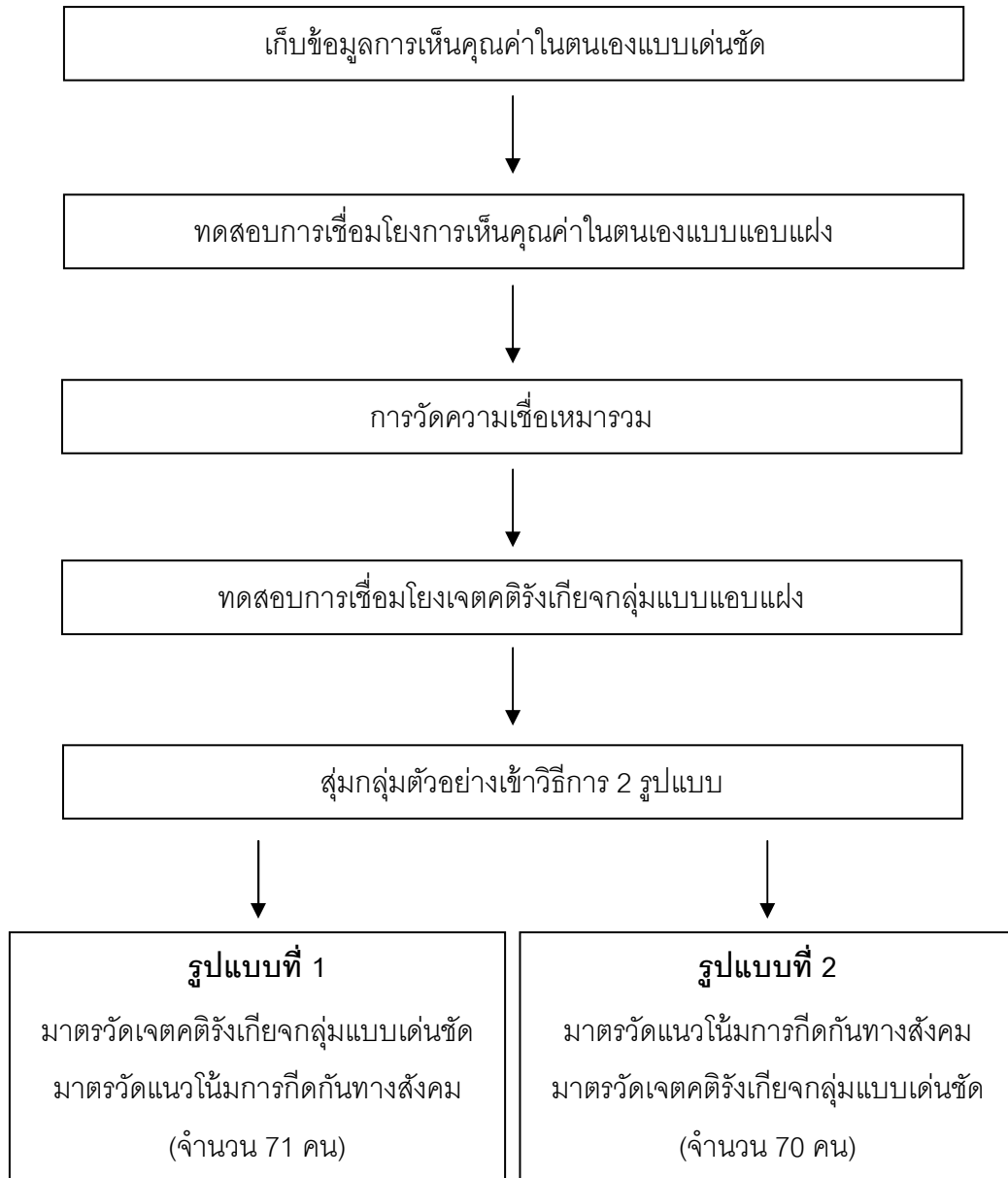
ผู้วิจัยทำการสำรวจเพื่อให้ทราบว่าเราคิดอย่างไรกับคนกลุ่มต่างๆ เพื่อไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อกันในสังคมต่อไป

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยอยากจะขอความร่วมมือจากท่านช่วยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยนี้ เช่น เป็นการวิจัยเกี่ยวกับอะไรและต้องทำอะไรบ้าง เป็นความลับด้วยนะคะ ขอความกรุณาอย่าบอกเพื่อนหรือคนอื่นๆ ที่อาจมาเป็นผู้ร่วมการทดลองให้รู้ล่วงหน้านะคะ เหตุผลก็เพื่อให้ได้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องจากคนอื่นๆ ด้วยขอบคุณค่ะ”

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบเด่นชัด และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบแอบแฝงต่อการมีความเชื่อเหมารวม เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัด เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝง และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2, 3 และ 4 คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงชั้น (Multiple Hierarchical Regression) ด้วยโปรแกรม SPSS for Window เนื่องจากเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง กับกลุ่มผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองซึ่งวัดเป็นตัวแปรต่อเนื่อง (continuous variables)

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการทดสอบสถิติเบื้องต้น และขั้นตอนการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 การทดสอบสถิติเบื้องต้น

1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย

ในงานวิจัยนี้มีผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 141 คน สามารถแบ่งเป็นเพศชาย 84 คน คิดเป็นร้อยละ 59.57 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด และเพศหญิง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 40.43 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด ผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมดเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 19.88 ปี ส่วนใหญ่เป็นนิสิตจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่มากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 31.21 รองลงมา เป็นนิสิตที่มาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25.53 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด และที่เหลือเป็นนิสิตจากคณะอื่นๆ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 43.26 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด นอกจากนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ที่มากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 48.23 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด ที่เหลือเป็นนิสิตชั้นปีอื่นๆ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 28.37 ของผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมด ดังที่แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย

รายการ	เพศหญิง	เพศชาย	รวม
1. ชั้นปีการศึกษา			
ชั้นปีที่ 1	17 (68.00)	8 (32.00)	25
ชั้นปีที่ 2	22 (32.35)	46 (67.65)	68
ชั้นปีที่ 3	10 (30.30)	23 (69.70)	33
ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	8 (53.33)	7 (46.67)	15
รวม	57 (40.43)	84 (59.57)	141

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละของความถี่

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ร่วมการวิจัย

รายการ	เพศหญิง	เพศชาย	รวม
2. คณะที่ศึกษา			
การศึกษาวิชาชีพทางการแพทย์เกษตร	3 (75.00)	1 (25.00)	4
ครุศาสตร์	2 (50.00)	2 (50.00)	4
จิตวิทยา	4 (57.14)	3 (42.86)	7
นิเทศศาสตร์	5 (100.00)	0 (0.00)	5
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	18 (50.00)	18 (50.00)	36
แพทยศาสตร์	3 (42.86)	4 (57.14)	7
เภสัชศาสตร์	2 (100.00)	0 (0.00)	2
รัฐศาสตร์	5 (62.50)	3 (37.50)	8
วิทยาศาสตร์	3 (33.33)	6 (66.67)	9
วิทยาศาสตร์การกีฬา	2 (50.00)	2 (50.00)	4
วิศวกรรมศาสตร์	6 (13.64)	38 (86.36)	44
เศรษฐศาสตร์	3 (33.33)	6 (66.67)	9
ศิลปกรรมศาสตร์	0 (0.00)	1 (100.00)	1
อักษรศาสตร์	1 (100.00)	0 (0.00)	1
รวม	57 (40.43)	84 (59.57)	141

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละของความถี่

1.2 ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา

1.2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย ค่าคะแนนต่ำสุด (*Min*) ค่าคะแนนสูงสุด (*Max*) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (*M*) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) ดังที่แสดงในตารางที่ 5

สำหรับค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด พบว่าคะแนนอยู่ในระดับกลางค่อนข้างไปในทางบวก ($M = 3.68, SD = 0.45$) เนื่องจากคะแนนค่ากลาง คือ 3 คะแนน ในส่วนของการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง (*ISE*) ค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลอยู่ในทิศทางลบ และมีขนาดของความเข้มข้นในระดับมาก ($M = -0.83, SD = 0.28$) สำหรับความเชื่อเหมาวมต่อชาวกัมพูชาพบว่าความเชื่อเหมาวมต่อชาวกัมพูชาทางลบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง ($M = 0.47, SD = 0.20$) ส่วนความเชื่อ

เหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางบวกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับกลางค่อนข้างต่ำ ($M = 0.43, SD = 0.22$) และความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่เป็นกลางมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ($M = 0.10, SD = 0.17$) ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด คะแนนอยู่ในระดับกลางค่อนข้างต่ำ ($M = 2.41, SD = 0.55$) และเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝงมีค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลอยู่ในทิศทางลบ และมีขนาดของความเข้มข้นในระดับมาก ($M = -0.65, SD = 0.32$) แสดงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มในระดับสูง และค่าเฉลี่ยของคะแนนแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา คะแนนอยู่ในระดับต่ำ ($M = 1.97, SD = 0.72$) และเมื่อแยกองค์ประกอบแล้วจะพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน และในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ ($M = 2.11, SD = 0.85$) และ ($M = 1.84, SD = 0.72$) ตามลำดับ

หากพิจารณาถึงค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ศึกษาดังที่แสดงในตารางที่ 6 พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด ไม่สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง และการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดมีสหสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงมีสหสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทั้งเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชามีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสุดท้ายในส่วนของตัวแปรเรื่องอายุมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงตัวแปรเดียวเท่านั้น และตัวแปรเรื่องเกรดเฉลี่ยไม่สัมพันธ์กับตัวแปรอื่น

ตารางที่ 5

ค่าคะแนนต่ำสุด ค่าคะแนนสูงสุด ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (N = 141)

ตัวแปรในการวิจัย	Min	Max	M	SD
การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด	2.13	4.67	3.68	0.45
การเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	-1.44	-0.04	-0.83	0.28
ความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชา	0.00	1.00	0.43	0.22
ความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา	0.00	1.00	0.47	0.20
ความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชา	0.00	1.00	0.10	0.17
เจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด	1.00	4.22	2.41	0.55
เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา	-1.29	0.31	-0.65	0.32
แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา	1.00	4.63	1.97	0.72
แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน	1.00	4.50	2.11	0.85
แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน	1.00	4.75	1.84	0.72

หมายเหตุ: 1. ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด และเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัดมีคะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนน และคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 5 คะแนน

2. ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง และเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชามีคะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ -2 คะแนน และคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 2 คะแนน

3. ตัวแปรแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชามีคะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนนและคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 7 คะแนน

4. ตัวแปรความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชามีคะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 0 คะแนน และคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนน

ตารางที่ 6

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ และตัวแปรประชากรศาสตร์ (N = 141)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด	1.00											
2. การเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	-.02	1.00										
3. ความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชา	.04	-.03	1.00									
4. ความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา	-.21*	.10	-.67**	1.00								
5. ความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชา	.20*	-.07	-.50**	-.30**	1.00							
6. เจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด	-.18*	-.03	-.26**	.32**	-.05	1.00						
7. เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา	.12	-.39**	.07	-.12	.05	-.11	1.00					
8. แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา	-.10	.01	-.26**	.25**	.04	.55**	-.09	1.00				
9. แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาใน ด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน	-.09	.03	-.24**	.22**	.04	.51**	-.15	.93**	1.00			
10. แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาใน ด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน	-.10	-.01	-.24**	.23**	.04	.50**	.00	.90**	.67**	1.00		
11. อายุ	.21*	.08	-.05	-.06	.12	-.11	-.04	-.07	-.08	-.04	1.00	
12. เกรดเฉลี่ย	.06	-.01	.10	-.01	-.12	.07	-.05	.12	.12	.10	-.08	1.00

หมายเหตุ: * $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

1.2.2 การเห็นคุณค่าในตนเองและเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกำพูชาแบบแอบแฝง

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกำพูชาแบบแอบแฝงที่นำมาใช้วิเคราะห์เป็นขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง ซึ่งช่วงของคะแนนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ในด้านของขนาด และทิศทางของการเชื่อมโยง กล่าวคือ ในด้านของขนาดของการเชื่อมโยงหากมีค่าน้อยกว่า 0.14 แสดงว่าไม่พบความแตกต่างของการเชื่อมโยง หากมีค่าระหว่าง 0.15-0.34 แสดงว่ามีการเชื่อมโยงในระดับเล็กน้อย หากมีค่าระหว่าง 0.35-0.64 แสดงว่ามีการเชื่อมโยงในระดับปานกลาง และหากมีค่ามากกว่า 0.65 แสดงว่ามีการเชื่อมโยงในระดับมาก และสำหรับทิศทางของการเชื่อมโยงสามารถแบ่งได้เป็น 2 ทิศทาง คือ ทางลบ และทางบวก

ในการวิเคราะห์งานวิจัยนี้ ขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงได้จากการคำนวณตามวิธีการวิเคราะห์ของ Greenwald และคณะ (2003) ซึ่งมีการนำคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงได้จากการนำเวลาของรอบที่ผู้ร่วมการวิจัยตอบสนองต่อคำที่แสดงความเป็นตัวตนว่าใช่ฉันและคำทางบวกนำมาลบกับเวลาของรอบที่ผู้ร่วมการวิจัยตอบสนองต่อคำที่แสดงความเป็นตัวตนว่าฉันและคำทางลบ อย่างไรก็ตามทางกลุ่มผู้วิจัยได้กลับค่าของขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง ดังนั้นจากเดิมหากคะแนนการเชื่อมโยงของการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าเป็นบวก แสดงว่า บุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำก็ได้เปลี่ยนแปลงเป็นบุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสูง เพื่อช่วยลดปัญหาในด้านความเข้าใจ ในทางตรงกันข้ามหากคะแนนการเชื่อมโยงของการเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าเป็นลบ แสดงว่า บุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำ

ส่วนคะแนนเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกำพูชาแบบแอบแฝงได้จากการนำเวลาของรอบที่ผู้ร่วมการวิจัยตอบสนองต่อชื่อชาวกำพูชาและคำทางลบนำมาลบกับเวลาของรอบที่ผู้ร่วมการวิจัยตอบสนองต่อชื่อชาวกำพูชาและคำทางบวก ซึ่งไม่ได้ผ่านการกลับค่าของขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง ดังเช่นของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง ดังนั้น หากคะแนนการเชื่อมโยงของเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกำพูชามีค่าเป็นบวก แสดงว่า บุคคลนั้นมีเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกำพูชาต่ำ ในทางตรงกันข้าม หากคะแนนการเชื่อมโยงของเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกำพูชามีค่าเป็นลบ แสดงว่า บุคคลนั้นมีเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกำพูชาสูง

1.2.3 ความเชื่อเหมารวมต่อชาวกำพูชา

ในขั้นของการเก็บข้อมูลจากผู้ร่วมการวิจัย การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกำพูชาได้แยกค่าคุณลักษณะออกเป็นทางบวกและทางลบ อย่างไรก็ตามในขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูลทางกลุ่มผู้วิจัยได้ใช้ผู้ตัดสินจำนวน 2 คนที่ตัดสินอย่างเป็นอิสระจากกัน ในการแยกข้อมูลประเภทของค่าคุณลักษณะเพื่อให้ค่าคุณลักษณะเหล่านั้นอยู่ในประเภทที่ถูกต้องจริงตามที่ได้นิยามไว้ และจากการพิจารณาคำทั้งหมดแล้วผู้ตัดสินทั้ง 2 คน มีการเห็นพ้องตรงกันทั้งสิ้น 868 คำ จาก 935 คำ คิดเป็นร้อยละ 92.83 จากคำทั้งหมด

จากนั้นผู้ตัดสินก็ได้ร่วมกันอภิปรายเพื่อตัดสินว่าค่าที่เห็นไม่สอดคล้องกันควรจัดอยู่ในค่าประเภทใด โดยการให้เหตุผลและเลือกตามเหตุผลที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งผู้ร่วมการวิจัยได้ให้นิยามค่าคุณลักษณะแต่ละประเภทไว้ ดังนี้

ความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชา หมายถึง ค่าที่แสดงถึงคุณลักษณะภายนอกคุณลักษณะภายในหรืออุปนิสัย รวมไปถึงพฤติกรรมของชาวกัมพูชาที่ผู้ร่วมการวิจัยสามารถระลึกถึง และค่าที่ระลึกนั้นก็มีความหมายในเชิงบวก เช่น ใจดี มีเมตตา และขยัน เป็นต้น

ความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา หมายถึง ค่าที่แสดงถึงคุณลักษณะภายนอกคุณลักษณะภายในหรืออุปนิสัย รวมไปถึงพฤติกรรมของชาวกัมพูชาที่ผู้ร่วมการวิจัยสามารถระลึกถึง และค่าที่ระลึกนั้นก็มีความหมายในเชิงลบ เช่น ก้าวร้าว คดโกง และขี้เกียจ เป็นต้น

ความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชา หมายถึง ค่าที่แสดงถึงคุณลักษณะภายนอกคุณลักษณะภายในหรืออุปนิสัย รวมไปถึงพฤติกรรมของชาวกัมพูชาที่ผู้ร่วมการวิจัยสามารถระลึกถึง และค่าที่ระลึกนั้นเป็นค่ากลางๆ ที่ไม่มีน้ำหนักไปทั้งทางบวกและทางลบ เช่น พุดแก่ง มีโลกส่วนตัว และมีความเชื่อไสยศาสตร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่กลุ่มผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์จะอยู่ในรูปแบบสัดส่วน (proportion) ของความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทั้งแบบทางบวก ทางลบ และเป็นกลาง เป็นการนำค่าเหล่านี้มาเปรียบเทียบกับค่าทั้งหมด ซึ่งสัดส่วนเหล่านี้ได้จากการนำค่าทางบวก ค่าทางลบ หรือค่าที่เป็นกลางมาหารด้วยจำนวนค่าทั้งหมดที่สามารถระลึกได้ของผู้ร่วมการวิจัยแต่ละคน ตัวอย่างเช่น ผู้ร่วมการวิจัยมีค่าทางลบจำนวน 6 ค่า จากค่าทั้งหมดจำนวน 10 ค่า ค่าสัดส่วนที่ได้จะมีค่าเท่ากับ 0.6 ดังนั้นค่าที่ได้จะแสดงถึงอิทธิพลของค่าประเภทนั้นต่อค่าทั้งหมด

ตารางที่ 7

ตารางแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา

ประเภทของค่าคุณศัพท์	ค่าทางบวก		ค่าเป็นกลาง		ค่าทางลบ		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
เกี่ยวกับบุคคล	347	37.11	58	6.20	354	37.86	759	81.18
เกี่ยวกับประเทศ	50	5.35	32	3.42	52	5.56	134	14.33
เกี่ยวกับผู้นำ	4	0.43	3	0.32	27	2.89	34	3.64
อื่นๆ	0	0.00	8	0.86	0	0.00	8	0.86
รวม	401	42.89	101	10.80	433	46.31	935	100.00

หมายเหตุ: จำนวนค่าทั้งหมดเท่ากับ 935 ค่า

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า ผู้ร่วมการวิจัยมีความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาเกี่ยวกับบุคคลมากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 82.67 จากค่าทั้งหมด และหากแบ่งประเภทข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทั้งหมดเป็นค่าทางบวก ค่าที่เป็นกลาง และค่าทางลบ จะพบว่าค่าทางลบมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.31 จากค่าทั้งหมด แต่ก็ไม่ได้แตกต่างจากค่าทางบวกมากนัก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 42.89 จากค่าทั้งหมด

จากผลการแจกแจงข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทั้งหมด เมื่อแยกประเภทเป็นค่าทางบวก ค่าที่เป็นกลาง และค่าทางลบ พบว่า ความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ชยัน สามัคคี เรียบง่าย อุดหนุน และเป็นมิตร (ดูตาราง ข1 ภาคผนวก ข)

ความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ประเทศเพื่อนบ้าน ใช้แรงงาน ฝีมือต่ำ คล้ายคนไทย และเชื่อไสยศาสตร์ (ดูตาราง ข2 ภาคผนวก ข)

ส่วนความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ด้อยพัฒนา ก้าวร้าว คดโกง ด้อยการศึกษา และยากจน (ดูตาราง ข3 ภาคผนวก ข)

1.3 อิทธิพลของลำดับในการวัดตัวแปรตาม

จากการวิเคราะห์ด้วยสถิติที่ต่อลำดับการวิจัยของมาตราวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด และมาตราวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ผลที่ได้พบว่าผู้ร่วมการวิจัยทั้ง 2 รูปแบบ มีคะแนนของทั้งมาตราวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด [$t(139) = 1.85, p = .07$ (สองหาง)] และมาตราวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา [$t(139) = -1.36, p = .18$ (สองหาง)] ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าลำดับในการวัดก่อนหลังของมาตราวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัดและแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาไม่มีอิทธิพลต่อคะแนนที่ได้จากมาตรทั้งสอง

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานทั้ง 4 ข้อ กลุ่มผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบเชิงชั้น ในการพิสูจน์สมมติฐาน การวิเคราะห์ถดถอยที่ใช้ในกลุ่มนี้สามารถกำหนดให้วิเคราะห์ 2 ชั้น ในชั้นแรกใส่ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดจากมาตราวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และคะแนนการเชื่อมโยงแบบแอบแฝง ที่ได้จากการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง ซึ่งคะแนนทั้งสองตัวแปรนี้ได้ผ่านกระบวนการ centering ให้มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 0 แล้ว และในชั้นที่สองจะเพิ่มตัวแปรผลปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด กับการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง ซึ่งเป็นค่าจากผลคูณของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนมาตราวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดที่ผ่านกระบวนการ centering แล้วกับคะแนนการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงที่ผ่านกระบวนการ centering แล้ว โดยในการทดสอบสมมติฐานทุกข้อกลุ่มผู้วิจัยไม่สนใจ

ตัวแปรประชากรศาสตร์อื่นๆ เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ได้ใส่ตัวแปรประชากรศาสตร์ในการวิเคราะห์ผล

สมมติฐานที่ 1 ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวแกมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยแบบเส้นตรงพบว่าผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงไม่สามารถทำนายความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวแกมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.01, p = .91$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 ตัวแปรทำนายทั้ง 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.3 ($R^2 = .05$) อย่างไรก็ตาม พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสามารถทำนายความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวแกมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ ($\beta = -.21, p = .03$) แสดงให้เห็นว่า หากบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดยิ่งต่ำเท่าใดบุคคลนั้นก็มีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวแกมพูชาสูงขึ้นเท่านั้น

นอกจากนี้ พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสามารถทำนายความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวแกมพูชาอย่างเข้าใกล้ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .19, p = .06$) จากผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าหากบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดยิ่งสูงเท่าใดบุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวแกมพูชาสูงขึ้นเท่านั้น

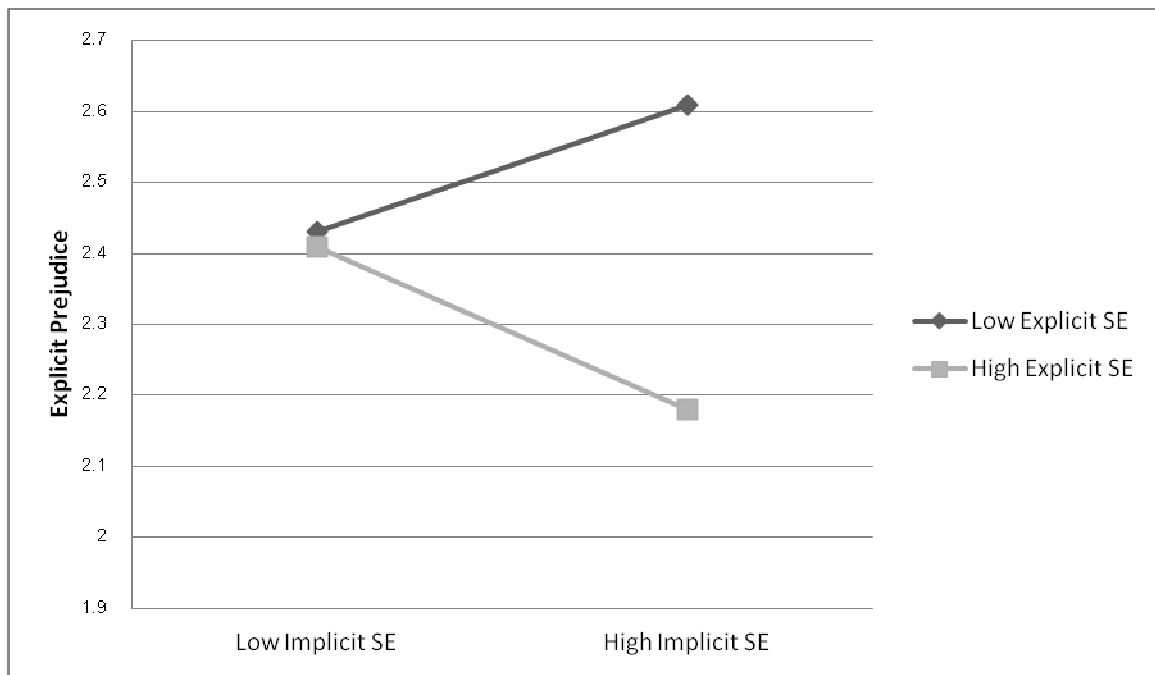
สมมติฐานที่ 2 ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชาไม่แตกต่างกับผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยแบบเส้นตรงพบว่าผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสามารถทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.17, p = .04$) โดยผลปฏิสัมพันธ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชาได้ร้อยละ 6.3 ($R^2 = .06$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2

ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงในการทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชา สามารถเขียนได้เป็นสมการการทำนาย ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = -.045(im) - .256(ex) - .805(im)(ex) + 2.41$$

กลุ่มผู้วิจัยจึงแปลผลปฏิสัมพันธ์ตาม Aiken และ West (1991) โดยได้ให้นิยามการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงสูง ว่าเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนนิยามของการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงต่ำ ว่าเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงต่ำกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อแทนค่าในสมการแล้วได้กราฟเส้นปฏิสัมพันธ์ดังแสดงไว้ในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงในการทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชา

จากนั้น กลุ่มผู้วิจัยทดสอบความชันของเส้นกราฟ (simple slope test) ตามวิธีที่แนะนำโดย Aiken และ West (1991) พบว่า ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองมีเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชา สูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, ความชัน = -0.41, $t(137) = 3.22, p < .001$ นอกจากนี้ ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงยังมีเจตคตรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชา ต่ำกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำและแอบแฝงสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, ความชัน = 0.32, $t(137) = 2.27, p = .03$

สมมติฐานที่ 3 ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยแบบเส้นตรงพบว่าผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงไม่สามารถทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = .04, p = .66$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 3

อย่างไรก็ตาม พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสามารถทำนายเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.39, p < .001$) ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าหากบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงยิ่งต่ำเท่าใดบุคคลนั้นก็จะมีเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

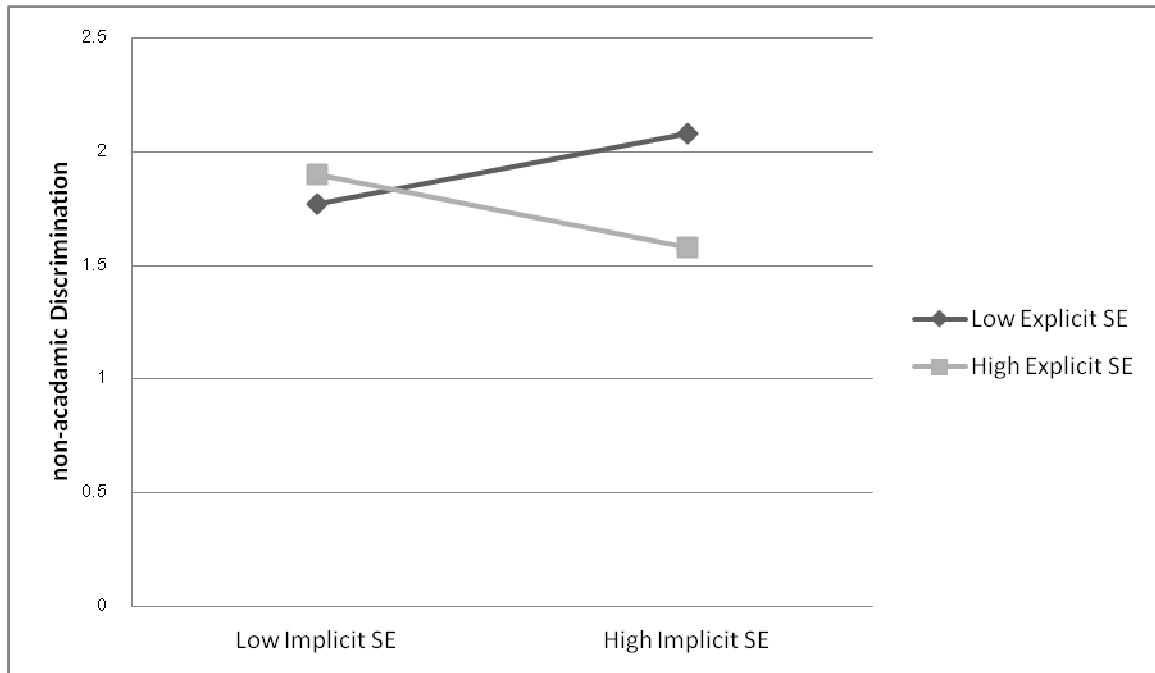
สมมติฐานที่ 4 ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง จะมีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยแบบเส้นตรงพบว่าคะแนนปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงไม่สามารถทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.13, p = .12$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ลึกซึ้งมากขึ้น กลุ่มผู้ร่วมการวิจัยจึงแยกองค์ประกอบมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ คะแนนแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน (เช่น การประเมินหรือแสดงความคิดเห็นในทางลบที่มากเกินไปจริงต่อผลงานในชั้นเรียนของชาวกัมพูชา) และคะแนนแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน (เช่น การหลีกเลี่ยงที่จะเข้าใกล้ชาวกัมพูชาเมื่ออยู่นอกชั้นเรียน) แล้วนำคะแนนทั้ง 2 นี้เข้าสู่การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในฐานะตัวแปรตามที่ละตัว พบว่าผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสามารถทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.20, p = .02$) โดยผลปฏิสัมพันธ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรนี้ได้ร้อยละ 4.9 ($R^2 < .05$) แต่ตัวแปรทำนายทั้ง 3 ตัวไม่สามารถทำนายการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.06, p = .51$) ผลการทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน สามารถเขียนได้เป็นสมการการทำนาย ดังนี้

$$\hat{Y} = .002(im) - .208(ex) - 1.225(im)(ex) + 1.833$$

กลุ่มผู้วิจัยจึงแปลผลปฏิสัมพันธ์ตาม Aiken และ West (1991) โดยได้ให้นิยามการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงสูง ว่าเป็น ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงสูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนนิยามของการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงต่ำ ว่าเป็น ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดหรือแบบแอบแฝงต่ำกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยหนึ่งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เมื่อแทนค่าในสมการแล้วได้กราฟเส้นปฏิสัมพันธ์ดังแสดงไว้ในภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝงในการทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน

จากนั้น กลุ่มผู้วิจัยทดสอบความชันของเส้นกราฟ ตามวิธีที่แนะนำโดย Aiken และ West (1991) พบว่า ผู้เห็นคุณค่าในตนเองแบบปกป้องตนเองเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน สูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองแบบมั่นคงเข้าใกล้ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ, ความชัน = -0.55 , $t(137) = 1.81$, $p = .07$ แสดงให้เห็นว่า ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในสถานการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน มากกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง นอกจากนี้ ไม่พบความแตกต่างระหว่างผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำทั้งแบบเด่นชัดและแบบแอบแฝง และผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำและแอบแฝงสูงต่อการเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, ความชัน = 0.55 , $t(137) = 1.67$, $p = .10$

ตารางที่ 8

สรุปผลการวิเคราะห์ถดถอยจำแนกตามสมมติฐาน

สมมติฐาน	ตัวแปร		B	S.E.	β	R	R ²
	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม					
1	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	ความเชื่อเหมารวมทางลบ	-.02	.15	-.01	.23	.05
	การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด	ความเชื่อเหมารวมทางลบ	-.10*	.04	-.21*	.23	.05*
	การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด	ความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลาง	.08	.03	.19	.20	.04
2	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบเด่นชัด	-.81***	.40	-.17***	.25	.06***
3	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝง	.10	.22	.04	.41	.17
	การเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	เจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาแบบแอบแฝง	-.44***	.09	-.39***	.41	.16***
4	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา	-.82	.53	-.13	.17	.03
	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดและการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง	แนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน	-1.23*	.52	-.20*	.22	.05*

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง “การทำนายความเชื่อเหมารวมทางเชื้อชาติ เจตคติรังเกียจกลุ่มและแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมโดยใช้การเห็นคุณค่าในตนเองแบบ เด่นชัดและแบบแอบแฝง” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีความเชื่อเหมารวมทางลบ ต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการวิจัยที่ได้ ปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 กล่าวคือ ไม่พบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองและแบบมั่นคงในการทำนายความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าแม้เราจะรู้ว่าบุคคลมีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงหรือแบบปกป้องตนเอง แต่เราก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าบุคคลนั้นจะมีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาอย่างไร อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำ จะมีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาสูงขึ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้นั้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2005) ที่พบว่า บุคคลที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองมีแนวโน้มที่จะมีการกีดกันทางสังคมต่อผู้ที่อยู่นอกกลุ่มเชื้อชาติของตนมากกว่า และไม่พบผลดังกล่าวในกลุ่มผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดในระดับกลางและระดับต่ำ เหตุที่การเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสามารถทำนายความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาได้อาจเกิดจากผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำมีการรับรู้ต่อตนเองในทางลบ จึงใช้การเปรียบเทียบทางสังคมจากบนลงล่าง เพื่อให้ตนเองดูมีคุณค่ามากขึ้น (Kenrick et al., 2007) ทำให้บุคคลแสดงความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชามากกว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงที่รับรู้ว่าคุณค่า จึงไม่จำเป็นต้องใช้การเปรียบเทียบทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับตนเอง

นอกจากนี้ พบว่า ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงมีการแสดงแนวโน้มที่จะมีความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางมากกว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดสูงมีความมั่นใจในตนเองสูงจึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น แต่เนื่องจากผู้ร่วมการวิจัยทั้งหมดเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับชั้นปริญญาตรี กล่าวคือ ผู้ร่วมการวิจัยอยู่ในช่วงวัยที่ยังไม่มีโอกาสได้พบปะกับผู้คนจำนวนมากนัก และอาจจะยังไม่เคยมีปฏิสัมพันธ์ทำความรู้จักกับคนกัมพูชาโดยตรง ทำให้พวกเขาไม่มีประสบการณ์และยังขาดข้อมูลในการที่จะรับรู้เกี่ยวกับชาวกัมพูชาอย่างเพียงพอ แต่การที่บุคคลจะมีเจตคติต่อกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้นั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยประสบการณ์ของตนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคลนั้น เมื่อบุคคลไม่สามารถรับรู้ถึงความเชื่อเหมารวมของตนที่มีต่อชาวกัมพูชาได้ บุคคล

จึงเลือกที่จะคิดและตอบในสิ่งที่มีลักษณะเป็นกลางก่อน ซึ่งแตกต่างกับผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดต่ำที่ไม่มีความมั่นใจในตนเองจึงแสดงความคิดเห็นต่อชาวแกมพูชาได้น้อย อีกทั้งยังมักแสดงความเชื่อเหมารวมในทางลบอีกด้วย

สมมติฐานที่ 2 ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชาไม่แตกต่างกับผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการวิจัยที่ได้ ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 กล่าวคือ ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชาสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Gouveia, Milfont, Martinez, & Paterna (2011) ที่เป็นการศึกษาเรื่องของรูปแบบสังคมแบบคตินิยมหมู่ (collectivism) และปัจเจกนิยม (individualism) ต่อการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มชาวฮิปปี้ในประเทศสเปน ผลพบว่า ผู้ที่มีลักษณะปัจเจกนิยมมีเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวฮิปปี้สูงกว่าผู้ที่มีลักษณะคตินิยมหมู่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มผู้วิจัยสนใจศึกษา กล่าวคือ สังคมไทยและสังคมสเปนนั้นเป็นสังคมแบบคตินิยมหมู่ ที่ผู้คนในสังคมนั้นจะมีความสามัคคีแน่นแฟ้นกันภายในกลุ่มมาก บุคคลมีการระบุดำเนินแบบกลุ่มและมีความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ที่แน่นอนมั่นคงกับคนในกลุ่ม (Kim, 2001) ซึ่งอาจทำให้ผู้ร่วมการวิจัยไม่กล้าที่จะแสดงออกถึงเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวแกมพูชาของตนเองออกมา เนื่องจากลักษณะสังคมแบบคตินิยมหมู่นั้น ผู้คนในสังคมจะคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในสังคมมากกว่า การกระทำต่างๆ ของบุคคลนั้นจะขึ้นอยู่กับบทบาท บรรทัดฐานและค่านิยมต่างๆ ของสังคม (Forsyth, 2006) ดังนั้นการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะแสดงออกถึงพฤติกรรมหรือความเชื่อต่างๆ ของตนได้นั้น จะต้องมีการคำนึงถึงความถูกต้องและความเหมาะสมเสียก่อนว่า การกระทำดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในสังคมหรือไม่

อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ที่ได้นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2005) และงานวิจัยของ Jordan และคณะ (2003) ที่พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง จะมีการกีดกันทางสังคมหรือมีเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อกลุ่มบุคคลอื่นเพื่อที่จะลดความไม่สอดคล้องทางปัญญาของตนเอง ซึ่งแตกต่างกับผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงที่จะมีเจตคติรังเกียจกลุ่มต่ำกว่า โดยการลดความไม่สอดคล้องทางปัญญาด้วยการกีดกันทางสังคมหรือการมีเจตคติรังเกียจกลุ่มนั้นเป็นวิธีการหนึ่งที่บุคคลใช้ในการเพิ่มคุณค่าในตนเอง เกิดจากการเปรียบเทียบทางสังคมจากบนลงล่าง ที่ทำให้บุคคลรู้สึกว่าการกลุ่มตนเองนั้นดีกว่ากลุ่มผู้อื่น เป็นการยกระดับกลุ่มตนเองให้สูงขึ้นและลดคุณค่าของกลุ่มอื่นลง (Kenrick et al., 2007)

สมมติฐานที่ 3 ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบ แอบแฝงต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการวิจัยที่ได้ ปฏิเสธสมมติฐานที่ 3 กล่าวคือ ไม่พบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองและแบบมั่นคงในการทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงและแบบปกป้องตนเอง ต่างก็มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาเช่นกัน และแนวโน้มของขนาดอิทธิพลของการเชื่อมโยงแบบแอบแฝงของผู้ร่วมการวิจัยส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางลบหรือมีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชากันเป็นส่วนใหญ่ ($M = -0.65$, $SD = 0.32$) เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากการรับรู้ถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชาที่มีมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การปลูกกระแสชาตินิยมและความขัดแย้งเรื่องเขตแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปัจจุบันกรณีข้อพิพาทเรื่องเขาพระวิหารถือเป็นประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของคนในประเทศ ประเด็นเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุที่สร้างความเกลียดชังให้กับคนไทยอันนำไปสู่การเกิดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาขึ้นจนทำให้ผลการวิจัยที่ได้นั้นมีผู้ร่วมการวิจัยที่มีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาเป็นส่วนใหญ่ และการศึกษานี้ไม่พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงและแบบปกป้องตนเองมีความเกี่ยวข้องกับเจตติดังกล่าวนี้

อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลยังพบอีกว่า หากบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงต่ำ บุคคลนั้นจะมีเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาสูง จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่ใช้ในการทำนายอยู่ในระดับการวัดเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงสามารถทำนายเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงได้ดีกว่าผลปฏิสัมพันธ์กับเจตติระดับแอบแฝงและเจตติระดับเด่นชัด

สมมติฐานที่ 4 ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง จะมีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

ผลการวิเคราะห์ที่ได้ ปฏิเสธสมมติฐานที่ 4 กล่าวคือ ไม่พบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองและแบบมั่นคงในการทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคม แต่เมื่อได้วิเคราะห์โดยการแยกองค์ประกอบเป็น 2 องค์ประกอบ คือ แนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน และด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน ผลกลับพบว่าผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง จะเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงที่เข้าใกล้ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งให้ผลที่ค่อนข้างสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Jordan และคณะ (2005) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองและแบบมั่นคงในการทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน

การที่รูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสามารถทำนายแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนได้ แต่ไม่สามารถทำนายแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนได้อาจเกิดจากในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์ เช่น การพูดคุย และการทำงานร่วมกับชาวแกมพูชาที่อาจถือได้ว่าเป็นหน้าที่ในฐานะเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือในฐานะนิสิต โดยเฉพาะในสังคมลักษณะคหกรรมหมู่ ที่ให้ความสำคัญกับการทำตามหน้าที่หรือบทบาทของตนเองในการรักษาความสัมพันธ์ของตนเองต่อคนในสังคม หรือทำตามสิ่งที่สังคมได้คาดหวังไว้ ทำให้บุคคลไม่กล้าที่จะเปิดเผยถึงแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมของตนเองต่อชาวแกมพูชาในบริบทนี้ แต่สำหรับด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนนั้นเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่บุคคลหนึ่งเลือกที่จะคบหรือสนิทสนมกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และบุคคลยังสามารถเลือกที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับชาวแกมพูชาได้ในบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน สถานการณ์เช่นนี้บุคคลจึงอาจยอมเผยการรังเกียจชาวแกมพูชาออกมา

นอกจากนี้ตามทฤษฎีของ Lewin (ไม่ระบุปีที่พิมพ์, อ้างถึงใน Mangal, 2007) ที่ได้กล่าวถึงการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมของบุคคล (B) ว่าเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านบุคคล (psychological person: P) และสิ่งแวดล้อม (psychological environment: E) ซึ่งเขาได้เขียนออกมาเป็นสูตร ดังนี้ $B = f(P, E)$ ในส่วนของปัจจัยทางด้านบุคคลหมายถึงความถึงลักษณะของตัวบุคคลทางด้านชีววิทยา ซึ่งไม่ได้เจาะจงเพียงเฉพาะในส่วนของร่างกายหรือเพียงแคจิตใจอย่างเดียวอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นการรับรู้ความเป็นตัวตนของตนเอง และสำหรับปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ได้หมายความถึงเพียงแค่สิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลนั้นและบริบททางสังคม แต่เป็นการรับรู้ถึงสิ่งที่มีความหมายมากเพียงพอสำหรับตัวบุคคลที่จะทำใหบุคคลนั้นทำพฤติกรรมบางอย่างในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงมากกว่า จากทฤษฎีของ Lewin จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลจะทำพฤติกรรมใดจำเป็นต้องดูที่ตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้หากอธิบายตามทฤษฎีนี้แล้วในกรณีของแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน ในผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเองนั้น แมบุคคลนั้นจะมีเจตคติทางลบต่อชาวแกมพูชา แต่หากพิจารณาจากสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น คือ อยู่ในสถานการณ์ที่บุคคลนั้นรู้ว่าตนเองต้องไม่ทำพฤติกรรมกีดกันทางสังคม เพราะต้องทำตามบทบาทหน้าที่การเป็นนิสิตและเพื่อนร่วมชั้นกับชาวแกมพูชา หรือบุคคลยังจำเป็นต้องทำการปฏิสัมพันธ์หรือรักษาความสัมพันธ์อันดีต่อชาวแกมพูชา ทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาจากเหตุผลทางด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน เช่น

สถานการณ์ที่ต้องใช้ที่สาธารณะ เช่น โรงอาหารและห้องสมุด ร่วมกันกับชาวแกมพูชา การทำกิจกรรม นอกเหนือจากการเรียนร่วมกัน เป็นต้น สำหรับผู้ที่มีรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง และมีเจตคติทางลบต่อชาวแกมพูชา อีกทั้งปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมนั้นบุคคลก็รับรู้ได้ว่าตัวบุคคลไม่ได้มี บทบาทหน้าที่ใดในสังคมที่จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับชาวแกมพูชา หรือไม่จำเป็นต้องรักษาความสัมพันธ์ อันดีต่อชาวแกมพูชาในบทบาทหน้าที่ใด เพราะในบริบทนี้มีความเป็นอิสระในแต่ละตัวบุคคล ดังนั้นบุคคล จึงสามารถแสดงพฤติกรรมการกีดกันทางสังคมต่อชาวแกมพูชาออกมาได้จากความสอดคล้องในการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลและสิ่งแวดล้อม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของรูปแบบการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบเด่นชัด และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบแอบแฝงต่อการมีความเชื่อเหมารวม เจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัด เจตติ รังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงและแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้ เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
2. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาไม่ แตกต่างกับผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
3. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาสูง กว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
4. ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง จะเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคม ต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา มนุษยสัมพันธ์ 3800250 ตอนเรียนที่ 4 และ 5 ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555 จำนวน 141 คน แบ่งเป็น เพศชาย 84 คน และเพศหญิง 57 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย มาตรฐานวัดจำนวน 4 ฉบับ และการทดสอบการเชื่อมโยง แบบแอบแฝง 2 ชุด ได้แก่

1. มาตรฐานวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด เป็นมาตรฐานที่พัฒนาโดยสิรินรัตน์ ศรีสรवल (2547) ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งสิ้นจำนวน 24 ข้อ ซึ่งได้พัฒนาจากแนวทางของ Rosenberg (1979 อ้างถึงใน สิรินรัตน์ ศรีสรवल, 2547) มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .91 นอกจากนี้จากการตรวจสอบความตรง ของมาตรฐานวัดโดยการใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มที่รู้จักลักษณะอยู่แล้ว ผลพบว่า มาตรฐานนี้ สามารถจำแนกผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ $t = 11.603$, $p < .001$ สำหรับมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัดในงานวิจัยนี้ มีการกำหนดให้เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ

2. การทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝง ใช้โปรแกรมอินควิสิท เวอร์ชัน 3.0.6.0 เป็นการทดสอบที่พัฒนาเป็นภาษาไทยโดย หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ที่ได้นำการทดสอบดังกล่าวไปตรวจสอบคุณภาพของการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบแอบแฝงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาและกลุ่มคนทำงาน จำนวน 13 คน พบว่า ลำดับการจับคู่ไม่มีอิทธิพลต่อเวลาเฉลี่ยในการทดสอบ คำที่ใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงนี้ เป็นคำที่ได้ผ่านการคัดกรองมาแล้ว แบ่งเป็นคำในหมวดที่ใช่และไม่ใช่ชน ด้านละ 4 คำ และหมวดคำคุณศัพท์ทางบวกและทางลบ ด้านละ 6 คำ

3. การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา เป็นมาตรวัดที่ให้กลุ่มตัวอย่างได้พรรณาคำคุณลักษณะที่ใช้บรรยายลักษณะของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบที่เกี่ยวข้องกับชาวกัมพูชาอย่างละ 10 คำ แต่กลุ่มตัวอย่างไม่จำเป็นต้องตอบให้ครบ เพื่อเป็นการวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ได้จริง

4. มาตรวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา กลุ่มผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดเจตติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาโดยพัฒนาตามมาตรวัด Modern Racism Scale: MRS ตามแนวคิดของ McConahay และคณะ (1981) มาตรวัด Prejudice Scale ตามแนวคิดของ Lepore และ Brown (1997) และ Desegregation scale ตามแนวคิดของ Kelly และ Ferson (1955, อ้างถึงใน Holtzman & Young, 1966) โดยนำข้อความในแต่ละข้อกระทงของทั้ง 3 มาตรวัดนี้มาทำการดัดแปลงให้เหมาะสมตามบริบทของชาวไทยที่มีเจตติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชา สร้างเป็นลักษณะมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ มีข้อกระทงจำนวนทั้งสิ้น 18 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา .88 แบ่งข้อกระทงออกเป็น 3 องค์ประกอบของเจตคติ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบทางอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .73 องค์ประกอบทางพฤติกรรม จำนวน 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .73 และองค์ประกอบทางการรู้คิด จำนวน 6 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .73

5. การทดสอบการเชื่อมโยงเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา ใช้โปรแกรมอินควิสิท เวอร์ชัน 3.0.6.0 การทดสอบนี้ทางกลุ่มผู้วิจัยได้พัฒนาตามแนวทางของ Rudman และคณะ (1999) ซึ่งทางกลุ่มผู้วิจัยได้ทำการปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของการศึกษา โดยใช้เป็นการทดสอบเพื่อวัดเจตติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงระหว่างชาวกัมพูชาและชาวไทย โดยใช้ชื่อของชาวกัมพูชาและชื่อชาวไทยเป็นสิ่งเร้า ชื่อที่ใช้ในการทดสอบนั้นได้ผ่านการคัดเลือกโดยการสอบถามจากกลุ่มนิสิต คำคุณศัพท์ที่ใช้นั้น

เป็นคำที่ได้ผ่านการคัดกรองจากงานวิจัยของ ทิพย์ณา หวนสุริยา (2547) แบ่งเป็นคำที่ฟังประสงค์และไม่ฟังประสงค์ อย่างละ 6 คำ จากนั้นจึงนำการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชานี้ไปตรวจสอบคุณภาพกับนิสิตจุฬาลงกรณ์จำนวน 30 คน พบว่าการทดสอบนี้มีค่าความสอดคล้องภายในเท่ากับ .81

6. มาตรการวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา ทางกลุ่มผู้วิจัยได้สร้างมาตรวัดขึ้นโดยพัฒนาจากลักษณะการแสดงออกของการมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม ตามแนวคิดของ Allport (1979, อ้างถึงใน Ponterotto et al., 2006) โดยทางกลุ่มผู้วิจัยได้เลือกที่จะใช้ลักษณะการแสดงออกของเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม 4 ประเภทเท่านั้น คือ การต่อต้านด้วยคำพูด การหลีกเลี่ยง การกีดกันทางสังคม และการทำร้ายร่างกาย มาตรวัดนี้มีลักษณะเป็นเหตุการณ์สมมติ ที่ทางกลุ่มผู้วิจัยได้แต่งขึ้นให้อยู่ในบริบทของการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่มีการแสดงถึงการเห็นด้วยกับการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมของนิสิตชาวไทยที่มีต่อนิสิตชาวกัมพูชา จำนวน 8 เรื่อง โดยในแต่ละลักษณะการแสดงออกของการมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่ม ประกอบด้วยเหตุการณ์สมมติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียน 1 เรื่อง และเหตุการณ์สมมติที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน 1 เรื่อง มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต โดยแบ่งเป็น 7 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .84

ขั้นตอนการวิจัย

กลุ่มผู้วิจัยขออนุญาตจากผู้สอนเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรีที่ได้ลงทะเบียนเรียนในวิชา 3800250 มนุษย์สัมพันธ์ ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555 โดยแจ้งรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัยให้อาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชาได้ทราบ จากนั้นจึงเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด และทำการนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลในการวิจัยขั้นต่อไปในวันอื่น

ในวันนัดหมาย กลุ่มผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้ร่วมการวิจัยได้ทราบว่า การวิจัยนี้เกี่ยวกับการรับรู้ทางสังคม ซึ่งแจ้งรายละเอียดต่างๆ ของการวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างอ่านรายละเอียดและลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ตามลำดับ จากนั้นจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่ 1 ใน 2 เงื่อนไข ตามประเภทของการวัดและลำดับการวัด ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ผู้ร่วมการวิจัยทำการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา มาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา และมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา ตามลำดับ

รูปแบบที่ 2 ผู้ร่วมการวิจัยทำการทดสอบการเชื่อมโยงการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด การวัดความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชา การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา

กัมพูชา มาตราวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา และมาตราวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา ตามลำดับ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยนี้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น ด้วยโปรแกรม SPSS for Window

ผลการวิจัย

1. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชาไม่แตกต่างกับผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาไม่แตกต่างกับผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง
4. ผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบปกป้องตนเอง มีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางสังคมในด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนต่อชาวกัมพูชาสูงกว่าผู้เห็นคุณค่าในตนเองสูงแบบมั่นคง เข้าใกล้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. มาตราวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชา และมาตราวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา เป็นมาตราวัดที่ทางกลุ่มผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นใหม่ ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนี้ในภายหลังควรมีการนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้ได้มาตราวัดที่มีคุณสมบัติที่ดียิ่งขึ้นต่อไป
2. งานวิจัยนี้ใช้การทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชาเป็นครั้งแรก และพบว่านิสิตชาวไทยมีเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาจริง โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($M = -0.65, SD = 0.32$) ผู้ที่สนใจศึกษาในภายหลังควรมีการนำไปทำการศึกษาลึกซึ้ง โดยใช้เครื่องมืออื่นๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าเครื่องมือการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มแบบแอบแฝงต่อชาวกัมพูชานี้มีประสิทธิภาพที่สามารถวัดได้จริง
3. แม้ว่าในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยวัดแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมกีดกันทางเชื้อชาติ แต่ก็ไม่ได้วัดพฤติกรรมกีดกันทางสังคมจริง งานวิจัยในอนาคตจึงควรศึกษาอิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองต่อพฤติกรรมกีดกันทางสังคมต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กณิกนันต์ ศรีวัลลภ. (2553). อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้และการเห็นคุณค่าในตนเองโดยนัยต่อการถูกกีดกันทางสังคมและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมโดยมีความหลงตนเองเป็นตัวแปรกำกับ : การศึกษาตามแนวทฤษฎีมาตรฐานทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2522). ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคลต่างๆตามการรับรู้ของนักเรียนและนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์นา หวนสุริยา. (2547). อิทธิพลของกลุ่มที่มีองค์ประกอบความเป็นกลุ่มน้อยที่สุดต่อความลำเอียงระหว่างกลุ่มที่วัดโดยตรงและโดยนัยและการประเมินคุณภาพผลงาน ของสมาชิกกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่นในผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาสูงและต่ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. (2554). รู้จักประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์
- สิรินรัตน์ ศรีสรवल. (2547). อิทธิพลของภาพลวงตาทางบวกต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่วัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลัย พวงเกตุ. (2553). การทำนายความไม่สอดคล้องระหว่างเจตคติต่อกลุ่มทางการเมืองในประเทศไทยที่วัดโดยตรงกับที่วัดโดยนัย ด้วยตัวแปรกำกับการแสดงออกของตนและบุคลิกภาพแบบแมคคิเวลเลียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หยกฟ้า อิศรานนท์. (2551). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต: การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย ชื่นมณุษย์. (2516). จิตวิทยาอคติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาษาอังกฤษ

- Aiken, L. S., & West, S. G. (1991). *Multiple regression: Testing and interpreting interactions*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Baron, R. A., & Byrne, D. (2000). *Social psychology* (9th ed.). Boston: Pearson.
- Baron, R. A., Byrne, D., & Branscombe, N.R. (2006). *Social psychology* (11th ed.). Boston: Pearson.
- Breckler, S., J., Olson, J. M., & Wiggins, E. C. (2006). *Social psychology alive*. Belmont, CA: Thomson.
- Devine, P.,G. (1989). Stereotypes and prejudice: Their automatic and controlled components. *Journal of Personality and Social Psychology*. 56, 5-18.
- Fein, S., & Spencer, S. J. (1997). Prejudice as self-image maintenance: Affirming the self through derogating others. *Journal of Personality and Social Psychology*. 73, 31-44.
- Forsyth, D. R. (2006). *Group dynamic*. Belmont, CA: Thomson.
- Gouveia, V. V., Milfont, T. L., Martinez, M. C., & Paterna, C. (2011). Individualism-collectivism as predictors of prejudice toward Gypsies in Spain. *Interamerican Journal of Psychology*, 45, 223-233.
- Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: Attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological Review*, 102, 4–27.
- Greenwald, A. G., & Farnham, S. D. (2000). Using the Implicit Association Test to measure self-esteem and self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 1022–1038.
- Greenwald, A. G., McGhee, D. E., & Schwartz, J. L. K. (1998). Measuring individual differences in implicit cognition: The Implicit Association Test. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1464-1480.
- Greenwald, A. G., Nosek, B. A., & Banaji, M. R. (2003). Understanding and using the Implicit Association Test: I. An improved scoring algorithm. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(2), 197-216.
- Hofmann, W., Gawronski, B., Gschwendner, T., Le, H., & Schmitt, M. (2005). A meta analysis on the correlation between the Implicit Association Test and explicit self-report measures. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 31, 1369 – 1385.
- Holtzman, W. H., & Young, R. K. (1966) Scales for measuring attitudes toward the Negro and toward organized religion. *Psychological Reports*, 18, 31-34.

- Jones, E. E., & Gerard, H. B. (1967). *Foundations of social psychology*. New York: Wiley.
- Jordan, C. H., Spencer, S. J., & Zanna, M. P. (2005). Types of high self-esteem and prejudice: How implicit self-esteem relates to racial discrimination among high explicit self-esteem individuals. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *31*, 693-702.
- Jordan, C. H., Spencer, S. J., Zanna, M. P., Hoshino-Browne, E., & Correll, J. (2003). Secure and defensive high self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, *85*, 969-978.
- Kenrick, D. T., Neuberg, S. L., & Cialdini, R. B. (2007). *Social psychology: Goals in interaction*. (4th ed.). Boston: Pearson.
- Kim, U. (2001). *Individualism and collectivism: A psychological, cultural and ecological analysis* (4th ed.). Copenhagen: NIAS.
- Lepore, L., & Brown, R. (1997). Category and stereotype activation: Is prejudice inevitable? *Journal of Personality and Social Psychology*, *72*, 275-287.
- Mangal, S. K. (2007). *Essentials of educational psychology*. New Delhi: Prentice-Hall.
- McConahay, J. B., Hardee, B. B., & Batts, V. (1981). Has racism declined in America? It depends on who is asking and what is asked. *Journal of Conflict Resolution*, *25*, 563-579.
- Myers, D. G. (2008). *Social psychology* (9th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Nosek, B. A., Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (2005). Understanding and using the Implicit Association Test: II. Method variables and construct validity. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *31*(2), 166-180.
- Oakes, P. J., & Turner, J. C. (1980). Social categorization and inter-group behaviour: Does minimal intergroup discrimination make social identity more positive? *European Journal of Social Psychology*, *10*, 295-302.
- Philipchalk, R.P. (1995). *Invitation to social psychology*. Fort Worth, IN: Harcourt Brace College.
- Ponterotto, J. G., Utsey, S. O., & Pedersen, P. B. (2006). *Preventing prejudice: A guide for counselors, educators, and parents*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Rudman, L. A., Greenwald, A. G., Mellott, D. S., & McGhee, D. E. (1999). Measuring the automatic components of prejudice: Flexibility and generality of the Implicit Association Test. *Social Cognition*, *17*, 437-465.
- Smith, E. R., & Mackie, D. M. (2007). *Social psychology*. (3rd ed.). New York: Psychology Press.
- Sternberg, R. J. (2001). *Psychology: In search of the human mind*. (3rd ed.). Fort Worth, TX: Harcourt College.

Turner, J. C. (1982). Towards a cognitive redefinition of the social group. In H. Tajfel (Ed.).

Social identity and intergroup relations (pp. 15-40). Cambridge: Cambridge University Press.

Vaughan, G. M., & Hogg, M. A., (1998). *Introduction to social psychology* (2nd ed.). Sydney: Prentice Hall.

Weiss, J., L. (2008). Anti-arab bias in job applicant screening: The role of implicit and explicit Attitudes. *Dissertation Abstracts International*. (UMI No.3338030)

Whitley, B. E., Jr. & Kite, M.E. (2006). *The psychology of prejudice and discrimination*. Belmont, CA: Thomson.

Zeigler-Hill, V. (2006). Discrepancies between implicit and explicit self-esteem: Implications for narcissism and self-esteem instability. *Journal of Personality*, 74(1), 119-143.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างข้อกระทงจากแบบทดสอบการเห็นคุณค่าในตนเองแบบเด่นชัด

แบบวัดฉบับนี้ประกอบด้วยข้อความ 24 ข้อ ให้อ่านแต่ละข้ออย่างระมัดระวังและกรุณาทำเครื่องหมายกากบาท X ให้ตรงกับตัวเลขคำตอบที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ
1	โดยทั่วไปฉันรู้สึกพึงพอใจตนเอง
2	บางครั้งฉันคิดว่าฉันเป็นคนไม่เอาไหนเลย
3	ฉันรู้สึกว่าฉันมีคุณลักษณะที่ดีหลายอย่าง

ภาคผนวก ข

แบบวัดความเชื่อเหมารวม (Stereotype) ต่อชาวกัมพูชา

คำชี้แจง : โปรดใส่คำคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงลักษณะของชาวกัมพูชาทั้งด้านบวกและด้านลบในความคิดของท่าน และตอบตามที่ท่านสามารถนึกได้โดยไม่จำเป็นต้องตอบให้ครบทุกข้อ (โปรดตอบตามความเป็นจริง)

คุณลักษณะทางบวก	คุณลักษณะทางลบ
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.
8.	8.
9.	9.
10.	10.

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือค่ะ

ตาราง ข1

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ทางบวก	ความถี่	ร้อยละ
1	ขยัน	48	5.13
2	สามัคคี	48	5.13
3	เรียบง่าย	30	3.21
4	อดทน	28	2.99
5	เป็นมิตร	25	2.67
6	เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	24	2.57
7	มีน้ำใจ	23	2.46
8	อริยาศัยดี	20	2.14
9	อนุรักษ์วัฒนธรรม	12	1.28
10	มีความพยายาม	10	1.07
11	ประหยัด	10	1.07
12	เมตตา	10	1.07
13	เป็นคนดี	9	0.96
14	ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์	9	0.96
15	ซื่อสัตย์	8	0.86
16	มั่นใจในตนเอง	8	0.86
17	ทำงานเก่ง	8	0.86
18	เก่งภาษา	7	0.75
19	ฉลาด	7	0.75
20	แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม	5	0.53
21	พูดจาดี	5	0.53
22	ซื่อ	5	0.53
23	สุขภาพเรียบร้อย	5	0.53
24	เอาใจใส่	4	0.43
25	สวยงาม	4	0.43

ตาราง ข1 (ต่อ)

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ทางบวก	ความถี่	ร้อยละ
26	แข็งแกร่ง	3	0.32
27	รู้จักพัฒนาตน	3	0.32
28	มีระเบียบ	3	0.32
29	ไม่โอ้อวด	3	0.32
30	มีมารยาท	2	0.21
31	ผู้นำน่าศรัทธา	2	0.21
32	ทะเยอทะยาน	2	0.21
33	รักความถูกต้อง	2	0.21
34	มีคุณภาพ	2	0.21
35	พูดตรงไปตรงมา	2	0.21
36	สะอาด	1	0.11
37	น่านับถือ	1	0.11
38	มีผู้นำที่เก่ง	1	0.11
39	เป็นผู้นำ	1	0.11
40	ยอมรับฟังผู้อื่น	1	0.11
	รวม	401	42.89

ตาราง ข2

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์กลางๆ	ความถี่	ร้อยละ
1	ประเทศเพื่อนบ้าน	12	1.28
2	ใช้แรงงาน	10	1.07
3	ผิวคล้ำ	9	0.96
4	คล้ายคนไทย	9	0.96
5	เชื่อไสยศาสตร์	6	0.64
6	พูดคนละภาษา	6	0.64
7	โลกส่วนตัว	5	0.53
8	เคยเป็นเมืองขึ้น	4	0.43
9	นับถือศาสนา	3	0.32
10	เป็นผู้อพยพ	2	0.21
11	มีความขัดแย้งกับไทยในเรื่องดินแดน	2	0.21
12	วัฒนธรรมคล้ายไทย	2	0.21
13	พูดเร็วฟังไม่ทัน	2	0.21
14	เป็นชนชาติเก่า	2	0.21
15	เป็นเพื่อนกับทักษิณ	2	0.21
16	ประเทศคู่แข่ง	2	0.21
17	มีกษัตริย์	2	0.21
18	ค่าครองชีพต่ำ	2	0.21
19	ชาวบ้าน	2	0.21
20	ความขัดแย้งในประเทศ	1	0.11
21	ไม่นับถือศาสนาใดๆ	1	0.11
22	เป็นมนุษย์ มีชีวิตจิตใจเหมือนเรา	1	0.11
23	ชอบเคี้ยวหมากแล้วพูด	1	0.11
24	สังคมเกษตรกรรม	1	0.11

ตาราง ข2 (ต่อ)

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมที่เป็นกลางต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์กลางๆ	ความถี่	ร้อยละ
25	เข้า AEC	1	0.11
26	มีชายแดนติดทะเล	1	0.11
27	พื้นที่แคบ	1	0.11
28	การศึกษา	1	0.11
29	การแพทย์	1	0.11
30	ผู้นำประเทศ	1	0.11
31	ผิวขาว	1	0.11
32	เสริมเศรษฐกิจ	1	0.11
33	ล้มเจ้า	1	0.11
34	ติดต่อไว้สำหรับการค้า	1	0.11
35	กล้าเสี่ยง	1	0.11
36	สภาพความเป็นอยู่	1	0.11
	รวม	101	10.80

ตาราง ข3

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ลบ	ความถี่	ร้อยละ
1	ด้อยพัฒนา	46	4.92
2	ก้าวร้าว	42	4.49
3	คดโกง	40	4.28
4	ด้อยการศึกษา	28	2.99
5	ยากจน	28	2.99
6	ขี้เกียจ	18	1.93
7	ไม่เป็นมิตร	18	1.93
8	สกปรก	17	1.82
9	เจ้าเล่ห์	14	1.50
10	เห็นแก่ตัว	13	1.39
11	โหดร้าย	13	1.39
12	ขี้ขโมย	11	1.18
13	ไม่มีระเบียบ	10	1.07
14	น่ากลัว	9	0.96
15	ผู้นำเผด็จการ	9	0.96
16	เลว	9	0.96
17	เอาแต่ใจตนเอง	9	0.96
18	ถูกกดขี่	8	0.86
19	ไม่สามัคคี	7	0.75
20	เห็นแก่ผลประโยชน์	7	0.75
21	ไม่มีมารยาท	6	0.64
22	ไม่คำนึงถึงผู้อื่น	5	0.53
23	มีอบายมุข	5	0.53
24	เชื่อคนง่าย	5	0.53
25	ชอบเอาเปรียบ	5	0.53

ตาราง ข3 (ต่อ)

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ลบ	ความถี่	ร้อยละ
26	บ้าอำนาจ	5	0.53
27	หน้าตาไม่ดี	4	0.43
28	ไม่มีเหตุผล	4	0.43
29	อ่อนแอ	4	0.43
30	ไม่เก่งภาษาอังกฤษ	3	0.32
31	ผู้นำแย่	3	0.32
32	รู้เท่าไม่ถึงการณ์	2	0.21
33	ใจร้าย	2	0.21
34	พูดไม่รู้เรื่อง	2	0.21
35	ไม่ค่อยดูแลตนเอง	2	0.21
36	ไม่เก่ง	2	0.21
37	หัวโบราณ	2	0.21
38	ไม่เท่าเทียม	1	0.11
39	ไร้คุณภาพ	1	0.11
40	ผู้นำคดโกง	1	0.11
41	น่าเบื่อ	1	0.11
42	ไม่มีความอดทน	1	0.11
43	ไม่มีวัฒนธรรม	1	0.11
44	ไม่รักสถาบันกษัตริย์	1	0.11
45	ชอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	1	0.11
46	คิดลบ	1	0.11
47	เป็นคนที่เข้าใจยาก	1	0.11
48	ร้องเพลงไม่เพราะ	1	0.11
49	มีปมด้อยในใจ	1	0.11
50	เตี้ย	1	0.11

ตาราง ข3 (ต่อ)

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางลบต่อชาวกัมพูชา

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ลบ	ความถี่	ร้อยละ
51	พุดมาก	1	0.11
52	ขี้ฟ้อง	1	0.11
53	ช่างดี	1	0.11
	รวม	428	45.77

ตาราง ข4

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชาประเภทเกี่ยวกับบุคคล

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ขยัน	48	48	13.83	13.83
2	สามัคคี	48	96	13.83	27.67
3	เรียบง่าย	30	126	8.65	36.31
4	อดทน	28	154	8.07	44.38
5	เป็นมิตร	25	179	7.20	51.59
6	มีน้ำใจ	23	202	6.63	58.21
7	อภัยคดียดี	20	222	5.76	63.98
8	มีความพยายาม	10	232	2.88	66.86
9	ประหยัด	10	242	2.88	69.74
10	เมตตา	10	252	2.88	72.62
11	เป็นคนดี	9	261	2.59	75.22
12	ซื่อสัตย์	8	269	2.31	77.52
13	มั่นใจในตนเอง	8	277	2.31	79.83
14	ทำงานเก่ง	8	285	2.31	82.13
15	เก่งภาษา	7	292	2.02	84.15

ตาราง ข4 (ต่อ)

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมทางบวกต่อชาวกัมพูชาประเภทเกี่ยวกับบุคคล

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
16	ฉลาด	7	299	2.02	86.17
17	พูดจาดี	5	304	1.44	87.61
18	ซื่อ	5	309	1.44	89.05
19	สุขภาพเรียบร้อย	5	314	1.44	90.49
20	เอาใจใส่	4	318	1.15	91.64
21	สวยงาม	4	322	1.15	92.80
22	แข็งแรง	3	325	0.86	93.66
23	รู้จักพัฒนาตน	3	328	0.86	94.52
24	มีระเบียบ	3	331	0.86	95.39
25	ไม่ใช้อวด	3	334	0.86	96.25
26	มีมารยาท	2	336	0.58	96.83
27	ทะเยอทะยาน	2	338	0.58	97.41
28	รักความถูกต้อง	2	340	0.58	97.98
29	มีคุณภาพ	2	342	0.58	98.56
30	พูดตรงไปตรงมา	2	344	0.58	99.14
31	สะอาด	1	345	0.29	99.42
32	น่านับถือ	1	346	0.29	99.71
33	ยอมรับฟังผู้อื่น	1	347	0.29	100.00
	รวม	347			

ตาราง ข5

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่เป็นกลางประเภทเกี่ยวกับบุคคล

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ใช้แรงงาน	10	10	17.24	17.24
2	ผิวคล้ำ	9	19	15.52	32.76
3	คล้ายคนไทย	9	28	15.52	48.28
4	เชื่อไสยศาสตร์	6	34	10.34	58.62
5	พูดคนละภาษา	6	40	10.34	68.97
6	โลกส่วนตัว	5	45	8.62	77.59
7	นับถือศาสนา	3	48	5.17	82.76
8	เป็นผู้อพยพ	2	50	3.45	86.21
9	พูดเร็วฟังไม่ทัน	2	52	3.45	89.66
10	เป็นชนชาติเก่า	2	54	3.45	93.10
11	ไม่นับถือศาสนาใดๆ	1	55	1.72	94.83
12	กล้าเสี่ยง	1	56	1.72	96.55
13	ชอบเคี้ยวหมาก	1	57	1.72	98.28
14	ผิวขาว	1	58	1.72	100.00
	รวม	58			

ตาราง ข6

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางลบประเภทเกี่ยวกับบุคคล

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ก้าวร้าว	42	42	11.86	11.86
2	คดโกง	40	82	11.30	23.16
3	ด้อยการศึกษา	28	110	7.91	31.07
4	ยากจน	28	138	7.91	38.98
5	ขี้เกียจ	18	156	5.08	44.07
6	ไม่เป็นมิตร	18	174	5.08	49.15
7	สกปรก	17	191	4.80	53.95
8	เจ้าเล่ห์	14	205	3.95	57.91
9	เห็นแก่ตัว	13	218	3.67	61.58
10	โหดร้าย	13	231	3.67	65.25
11	ขี้ขโมย	11	242	3.11	68.36
12	ไม่มีระเบียบ	10	252	2.82	71.19
13	น่ากลัว	9	261	2.54	73.73
14	เลว	9	270	2.54	76.27
15	เอาแต่ใจตนเอง	9	279	2.54	78.81
16	ไม่สามัคคี	7	286	1.98	80.79
17	เห็นแก่ผลประโยชน์	7	293	1.98	82.77
18	ไม่มีมารยาท	6	299	1.69	84.46
19	ไม่คำนึงถึงผู้อื่น	5	304	1.41	85.88
20	เชื่อคนง่าย	5	309	1.41	87.29
21	ชอบเอาเปรียบ	5	314	1.41	88.70
22	หน้าตาไม่ดี	4	318	1.13	89.83
23	ไม่มีเหตุผล	4	322	1.13	90.96
24	อ่อนแอ	4	326	1.13	92.09

ตาราง ข6 (ต่อ)

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางลบประเภทเกี่ยวกับบุคคล

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
25	ไม่เก่งภาษาอังกฤษ	3	329	0.85	92.94
26	รู้เท่าไม่ถึงการณ์	2	331	0.56	93.50
27	ใจร้าย	2	333	0.56	94.07
28	พูดไม่รู้เรื่อง	2	335	0.56	94.63
29	ไม่ค่อยดูแลตนเอง	2	337	0.56	95.20
30	ไม่เก่ง	2	339	0.56	95.76
31	หัวโบราณ	2	341	0.56	96.33
32	ไร้คุณภาพ	1	342	0.28	96.61
33	น่าเบื่อ	1	343	0.28	96.89
34	ไม่มีความอดทน	1	344	0.28	97.18
35	ไม่รักสถาบันกษัตริย์	1	345	0.28	97.46
36	ชอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	1	346	0.28	97.74
37	คิดลบ	1	347	0.28	98.02
38	เป็นคนที่เข้าใจยาก	1	348	0.28	98.31
39	ร้องเพลงไม่เพราะ	1	349	0.28	98.59
40	มีปมด้อยในใจ	1	350	0.28	98.87
41	เตี้ย	1	351	0.28	99.15
42	พูดมาก	1	352	0.28	99.44
43	ขี้ฟ้อง	1	353	0.28	99.72
44	ช่างต่อสู้	1	354	0.28	100.00
	รวม	354			

ตาราง ข7

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางบวกประเภทเกี่ยวกับประเทศ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	24	24	48.00	48.00
2	อนุรักษวัฒนธรรม	12	36	24.00	72.00
3	ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์	9	45	18.00	90.00
4	แหล่งท่องเที่ยวสวยงาม	5	50	10.00	100.00
	รวม	50			

ตาราง ข8

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่เป็นกลางประเภทเกี่ยวกับประเทศ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ประเทศเพื่อนบ้าน	12	12	37.50	37.50
2	เคยเป็นเมืองขึ้น	4	16	12.50	50.00
3	มีความขัดแย้งกับไทยเรื่องดินแดน	2	18	6.25	56.25
4	วัฒนธรรมคล้ายไทย	2	20	6.25	62.50
5	ประเทศคู่แข่ง	2	22	6.25	68.75
6	มีกษัตริย์	2	24	6.25	75.00
7	ค่าครองชีพต่ำ	2	26	6.25	81.25
8	ความขัดแย้งในประเทศ	1	27	3.13	84.38
9	ติดต่อไว้สำหรับการค้า	1	28	3.13	87.50
10	สังคมเกษตรกรรม	1	29	3.13	90.63
11	เข้า AEC	1	30	3.13	93.75
12	มีชายแดนติดทะเล	1	31	3.13	96.88
13	พื้นที่แคบ	1	32	3.13	100.00
	รวม	32			

ตาราง ข9

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางลบประเภทเกี่ยวกับประเทศ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ลบ	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ด้อยพัฒนา	46	46	88.46	88.46
2	มือบ้ายมข	5	51	9.62	98.08
3	ไม่มีวัฒนธรรม	1	52	1.92	100.00
รวม		52			

ตาราง ข10

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางบวกประเภทเกี่ยวกับผู้นำ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ทางบวก	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ผู้นำน่าศรัทธา	2	2	50.00	50.00
2	มีผู้นำที่เก่ง	1	3	25.00	75.00
3	เป็นผู้นำ	1	4	25.00	100.00
รวม		4			

ตาราง ข11

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่เป็นกลางประเภทเกี่ยวกับผู้นำ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ทางบวก	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	เป็นเพื่อนกับทักษิณ	2	2	66.67	66.67
2	ผู้นำประเทศ	1	3	33.33	100.00
รวม		3			

ตาราง ข12

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาทางลบประเภทเกี่ยวกับผู้นำ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์ลบ	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ผู้นำเผด็จการ	9	9	33.33	33.33
2	ข่มเหง	8	17	29.63	62.96
3	บ้าอำนาจ	5	22	18.52	81.48
4	ผู้นำแย่	3	25	11.11	92.59
5	ผู้นำคดโกง	1	26	3.70	96.30
6	ไม่เท่าเทียม	1	27	3.70	100.00
รวม		27			

ตาราง ข13

ผลการแจกแจงความถี่ข้อมูลความเชื่อเหมารวมต่อชาวกัมพูชาที่เป็นกลางประเภทอื่นๆ

ลำดับที่	คำคุณศัพท์กลางๆ	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
1	ชาวบ้าน	2	2	25.00	25.00
2	เป็นมนุษย์	1	3	12.50	37.50
3	การศึกษา	1	4	12.50	50.00
4	การแพทย์	1	5	12.50	62.50
5	เสริมเศรษฐกิจ	1	6	12.50	75.00
6	ล้มเจ้า	1	7	12.50	87.50
7	สภาพความเป็นอยู่	1	8	12.50	100.00
รวม		8			

ภาคผนวก ค

ค1. มาตรการวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบเด่นชัดต่อชาวกัมพูชา

เลขที่ _____

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม

คณะผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านตอบข้อมูลตามความเป็นจริง และขอรับรองว่าคำตอบของท่าน จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยผลการวิเคราะห์จะถูกนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่เจาะจงเป็นรายบุคคล ดังนั้นคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ เกิดขึ้นกับท่าน

โปรดอ่านคำถามและตอบคำถามในแต่ละข้อเพียง 1 คำตอบ ขอให้ท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ข้อมูลที่ท่านตอบมีความสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถามครั้งนี้ หากท่านมีคำถาม หรือข้อสงสัยเกี่ยวกับวิจัยหรือแบบสอบถามชุดนี้สามารถติดต่อเพื่อ ทราบรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ หรือใส่ข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ _____ ปี
3. คณะที่ศึกษา _____
4. ชั้นปี _____

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความจากแบบสอบถาม และทำเครื่องหมาย ○ รอบหมายเลขที่ตรงกับท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอกๆ กัน (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)
1.	ฉันรู้สึกรังเกียจถ้าต้องมีเพื่อนบ้านเป็นชาวกัมพูชา	1	2	3	4	5
2.	ฉันเห็นว่าประเทศไทยควรออกนโยบายที่ให้โอกาสชาว กัมพูชามากขึ้น ในด้านการทำงานและการศึกษาใน ประเทศไทย	1	2	3	4	5
3.	ฉันยินดีให้ความช่วยเหลือคนพิการกัมพูชาในทุกๆด้าน	1	2	3	4	5
4.	ฉันไม่รู้สึกรังเกียจใจหากมีเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือเพื่อน ร่วมงานเป็นชาวกัมพูชา	1	2	3	4	5
5.	หากเพื่อนสนิทของฉันไปสนิทสนมกับคนพิการกัมพูชา ฉันจะตีตัวออกห่างจากเพื่อนคนนั้น	1	2	3	4	5
6.	ฉันรู้สึกไม่เต็มใจถ้าต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของ มหาวิทยาลัยที่เป็นชาวกัมพูชา	1	2	3	4	5
7.	ฉันสามารถที่จะนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารกับคนพิการ กัมพูชาที่ไม่รู้จักกันมาก่อนได้	1	2	3	4	5
8.	ฉันเชื่อว่าการศึกษาที่ชาวกัมพูชาเข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชน ละแวกเดียวกับคนไทย ทำให้มาตรฐานด้านความสะดวก และความปลอดภัยของชุมชนแย่ลง	1	2	3	4	5
9.	ฉันคิดว่าเป็นการไม่เสียหาย หากจะมีอาจารย์เป็นชาว กัมพูชาในมหาวิทยาลัยของฉัน	1	2	3	4	5
10.	ฉันรู้สึกไม่ปลอดภัยหากต้องเดินผ่านในบริเวณที่มีชาว กัมพูชาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เห็นด้วยและ ไม่เห็นด้วย พอ ๆ กัน (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)
11.	ฉันยินดีที่จะมีเพื่อนสนิทเป็นชาวกำพูชา	1	2	3	4	5
12.	ฉันมองว่าเป็นการยุติธรรมที่มีการออกนโยบายให้แรงงาน ชาวกำพูชาได้รับค่าจ้างเท่าเทียมกับคนไทย	1	2	3	4	5
13.	ฉันเห็นว่าชาวกำพูชาเป็นคนที่ขี้โกง เนื่องจากปัญหา ความขัดแย้งทางด้านพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศกำพูชาที่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5
14.	การพูดจาให้เกียรติกับชาวกำพูชา ถือเป็นสิ่งที่เหมาะสม และพึงกระทำ	1	2	3	4	5
15.	ฉันรู้สึกโกรธที่ชาวกำพูชามาแย่งชิงพื้นที่บริเวณชายแดน ระหว่างประเทศ	1	2	3	4	5
16.	ฉันสามารถทำกิจกรรมต่างๆในมหาวิทยาลัยร่วมกับนิสิต ชาวกำพูชาได้	1	2	3	4	5
17.	ฉันเชื่อว่าประเทศไทยควรให้ชาวกำพูชาที่เข้ามาทำงาน ในประเทศ มีสิทธิเท่าเทียมกับคนไทยในทุกๆด้าน	1	2	3	4	5
18.	ถ้าฉันรู้ว่าวิชาใดมีนิสิตชาวกำพูชาลงทะเบียนเรียนเป็น จำนวนมาก ฉันจะไม่ลงทะเบียนเรียนในวิชานั้น	1	2	3	4	5

ตาราง ค1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ ของมาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาในองค์ประกอบทางอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component)

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทงวิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N =50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง(n = 15)		กลุ่มต่ำ(n = 15)					
		M	SD	M	SD				
1	ฉันรู้สึกรังเกียจถ้าต้องมีเพื่อนบ้านเป็นชาวกัมพูชา	2.47	1.06	1.40	0.51	3.52	.00	.43	✓
4	ฉันไม่รู้สึกอึดอัดใจหากมีเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือเพื่อนร่วมงานเป็นชาวกัมพูชา	3.13	1.06	1.67	0.49	4.87	.00	.42	✓
7	ฉันรู้สึกไม่ชอบใจถ้าประเทศไทยยอมรับให้ชาวกัมพูชาเข้ามาทำงานในประเทศเป็นจำนวนมาก	3.20	1.15	2.00	1.00	3.06	.01	-	✗
12	ฉันรู้สึกเห็นใจเมื่อพบว่าชาวกัมพูชาถูกชาวไทยกลั่นแกล้งอย่างไม่เป็นธรรม	2.40	1.06	1.67	0.62	2.32	.03	-	✗
13	ฉันรู้สึกไม่ปลอดภัยหากต้องเดินผ่านในบริเวณที่มีชาวกัมพูชาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก	3.80	1.08	2.67	0.82	3.24	.00	.47	✓
15	ฉันยินดีที่จะมีเพื่อนสนิทเป็นชาวกัมพูชา	3.33	0.82	2.00	0.54	5.29	.00	.67	✓
19	ฉันรู้สึกโกรธที่ชาวกัมพูชามาแย่งชิงพื้นที่บริเวณชายแดนระหว่างประเทศ	3.93	1.10	2.07	0.80	5.32	.00	.44	✓
23	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่สื่อของประเทศไทยมักนำเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศกัมพูชาในด้านลบ	3.07	0.70	2.87	0.83	0.71	.48	-	✗
26	ฉันรู้สึกไม่เต็มใจถ้าต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่เป็นชาวกัมพูชา	2.93	0.80	1.73	0.70	4.37	.00	.38	✓

ค่า critical r ($df=48$, $*p = 0.05$ one-tail) = .24

ค่า Cronbach's alpha = .73

ตาราง ค2

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ ของมาตรวัดเจตคติจริงเกี่ยวกับกลุ่มต่อชาวกัมพูชาในองค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral Component)

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทงวิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N =50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง(n = 16)		กลุ่มต่ำ(n = 14)					
		M	SD	M	SD				
2	ฉันสามารถทำงานร่วมกับชาวกัมพูชาได้ โดยไม่อึดอัดใจ	3.06	0.85	1.93	1.00	3.32	.00	-	✗
5	หากเพื่อนสนิทของฉันไปสนิทสนมกับนิสิตชาวกัมพูชา ฉันจะตีตัวออกห่างจากเพื่อนคนนั้น	2.38	1.03	1.07	0.27	4.62	.00	.36	✓
8	ฉันสามารถที่จะนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารกับนิสิตชาวกัมพูชาที่ไม่รู้จักกันมาก่อนได้	3.00	0.89	1.86	0.95	3.38	.00	.36	✓
9	ฉันต่อต้านการที่มหาวิทยาลัยจะรับนิสิตชาวกัมพูชาเข้ามาเรียนร่วมกับนิสิตชาวไทย	2.44	1.15	1.36	0.63	3.12	.00	-	✗
16	การจำกัดสิทธิชาวกัมพูชาที่อาศัยอยู่ในไทยให้ต่ำกว่าชาวไทยในเรื่องต่างๆ เป็นสิ่งที่ควรทำ	2.75	0.68	1.93	0.83	2.94	.01	-	✗
18	การพูดจาให้เกียรติกับชาวกัมพูชา ถือเป็นสิ่งที่เหมาะสมและพึงกระทำ	2.31	0.70	1.43	0.51	3.96	.00	.48	✓
21	ฉันสามารถทำกิจกรรมต่างๆในมหาวิทยาลัยร่วมกับนิสิตชาวกัมพูชาได้	2.81	0.66	1.64	0.63	4.97	.00	.63	✓
24	ฉันเลือกที่จะไม่คบเพื่อนชาวกัมพูชาโดยเด็ดขาด เพราะพวกเขามีลักษณะนิสัยขี้อิจฉาและอาจจะทำให้ฉันได้รับความเดือดร้อนในภายหลัง	2.44	0.73	1.57	0.65	3.45	.00	-	✗
27	ฉันยินดีให้ความช่วยเหลือนิสิตชาวกัมพูชาในทุกๆ	2.81	0.54	1.93	0.62	4.14	.00	.57	✓
29	ถ้าฉันรู้ว่าวิชาใดมีนิสิตชาวกัมพูชาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก ฉันจะไม่ลงทะเบียนเรียนในวิชานั้น	2.88	0.72	1.5	0.52	6.06	.00	.47	✓

ค่า critical r ($df=48$, $*p = 0.05$ one-tail) = .24

ค่า Cronbach's alpha = .73

ตาราง ค3

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ ของมาตราวัดเจตคติรังเกียจกลุ่มต่อชาวกัมพูชาในองค์ประกอบทางการรู้คิด (Cognitive Component)

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทงวิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N =50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง(n = 13)		กลุ่มต่ำ(n = 17)					
		M	SD	M	SD				
3	ฉันคิดว่าปัญหาการว่างงานในปัจจุบัน สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ชาวกัมพูชาเข้ามา แย่งงานชาวไทยเป็นจำนวนมาก	3.08	1.12	2.24	0.75	2.34	.03	-	✗
6	ฉันคิดว่าชาวกัมพูชาในประเทศไทยมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีเกินกว่าที่พวกเขาควรจะเป็น	2.31	1.11	1.88	0.78	1.18	.25	-	✗
10	ฉันเชื่อว่าการที่ชาวกัมพูชาเข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนละแวกเดียวกับคนไทย ทำให้ มาตรฐานด้านความสะอาดและความปลอดภัยของชุมชนแย่ลง	3.77	0.93	2.00	0.61	6.29	.00	.52	✓
11	ฉันเห็นว่าการที่ชาวไทยกดขี่ชาวกัมพูชาให้เขาเกิดความรู้สึกด้อยกว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม	2.54	1.33	1.41	0.80	2.89	.01	-	✗
14	ฉันมองว่าเป็นการยุติธรรมที่มีการออกนโยบายให้แรงงานชาวกัมพูชาได้รับค่าจ้างเท่า เทียมกับคนไทย	3.54	0.78	2.53	0.72	3.65	.00	.42	✓
17	ฉันเห็นว่าชาวกัมพูชาเป็นคนที่ขี้โกง เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางด้านพรมแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาที่เกิดขึ้น	3.23	1.01	1.65	0.79	4.67	.00	.57	✓
20	จากกรณีพิพาทเรื่องเขาพระวิหาร ฉันมองว่าฝ่ายที่ผิดคือชาวกัมพูชา	3.85	1.21	3.12	0.70	1.93	.07	-	✗
22	ฉันเชื่อว่าประเทศไทยควรให้ชาวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย มีสิทธิเท่าเทียมกับคน ไทยในทุกๆด้าน	3.62	0.87	2.47	0.62	4.02	.00	.47	✓
25	ฉันเห็นว่าประเทศไทยควรออกนโยบายที่ให้โอกาสชาวกัมพูชามากขึ้น ในด้านการทำงาน และการศึกษาในประเทศไทย	3.38	0.51	2.53	0.51	4.55	.00	.47	✓
28	ฉันคิดว่าเป็นการไม่เสียหาย หากจะมีอาจารย์เป็นชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยของฉัน	3.38	0.87	1.82	0.64	5.45	.00	.39	✓

ค่า critical r (df=48, *p = 0.05 one-tail) = .24

ค่า Cronbach's alpha=.73

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความชอบที่มีต่อชื่อ

คำชี้แจง โปรดอ่านชื่อในแต่ละข้อ จากนั้นรายงานความรู้สึกของท่านที่มีต่อชื่อ และความหมายของแต่ละชื่อ

โดยทำความเครื่องหมาย ○ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกท่านมากที่สุด

ข้อที่	ชื่อ	ไม่ชอบ อย่างยิ่ง (1)	ไม่ชอบ (2)	ชอบและ ไม่ชอบ พอกๆกัน (3)	ชอบ (4)	ชอบ อย่างยิ่ง (5)	ความหมายของชื่อ		
							ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
1.	กกกรณ์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
2.	คกงฤตย์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
3.	จยุตย์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
4.	ชวรรรักษ์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
5.	ณภรณ์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
6.	คันทน์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
7.	ติณณา	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
8.	ถิรต์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
9.	ทวิศร์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
10.	ธณันย์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
11.	นิตย์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
12.	ปฐัก	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
13.	พกานต์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
14.	ภณิทธิ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
15.	เมธินท์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
16.	ยุททิน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
17.	รเชนทร์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
18.	วัลรีย	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
19.	สินิษฐ์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่
20.	อรินชร์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	ใช่

ข้อที่	ชื่อ	ไม่ชอบ อย่างยิ่ง (1)	ไม่ชอบ (2)	ชอบและ ไม่ชอบ พอๆกัน (3)	ชอบ (4)	ชอบ อย่างยิ่ง (5)	ความหมายของชื่อ		
							ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
21.	เงอเอร์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
22.	เจียอ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
23.	โตเทีย	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
24.	เลียงสง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
25.	งอกมิญ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
26.	โสวัตต์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
27.	โสเกียก	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
28.	ชาลลธ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
29.	นุนทัน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
30.	ธีวิทท์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
31.	งอกทัญ	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
32.	เทียवलอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
33.	ซัมบัวร์	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
34.	โกเคียส	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
35.	โบเรต	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
36.	นุนเณ็อน	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
37.	มเยอง	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
38.	สाराาย	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
39.	สามุต	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง
40.	ชาวี	1	2	3	4	5	ไม่รู้	ไม่แน่ใจ	สูง

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ตาราง ง 1

ผลการคัดเลือกชื่อชาวไทยเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรังเกียจกลุ่มแบบแอบแฝงต่อ
ชาวกัมพูชา จำนวน 5 ชื่อ

ลำดับที่	หมายเลขข้อ	ชื่อ	M	SD	ผู้ที่รู้ความหมาย (คน)	ผู้ที่ไม่แน่ใจใน ความหมาย (คน)	ชื่อที่นำไปใช้
1	12	ปลู๊ก	2.28	1.06	-	1	✗
2	3	จยุตย์	2.30	0.79	-	-	✗
3	1	กกกรณ์	2.65	1.21	1	2	✗
4	19	สินิษฐ	2.65	0.92	-	3	✗
5	8	ถิรต์	2.70	1.00	-	2	✗
6	16	ยุพิน	2.70	0.79	-	2	✗
7	13	พกานต์	2.73	1.01	-	2	✗
8	2	คงกฤตย์	2.75	0.74	1	6	✗
9	4	ชวรรักษ์	2.75	0.90	-	-	✗
10	11	นิตย์	2.75	0.95	-	1	✗
11	18	วัลรีย์	2.78	0.97	2	3	✗
12	6	ดนท์	2.80	0.97	-	3	✗
13	14	ภณิทธิ	2.93	0.76	-	-	✓
14	9	ทวิศรี	2.95	0.96	-	-	✓
15	10	ธณันย์	3.10	0.90	-	-	✓
16	15	เมธินท์	3.10	0.96	-	-	✓
17	5	ณกรณ์	3.13	0.94	-	-	✓
18	7	ติณณา	3.23	1.00	1	4	✗
19	20	อรินทร์	3.40	1.24	1	4	✗
20	17	รเชนทร์	3.65	0.95	1	6	✗

ตาราง ง 2

ผลการคัดเลือกชื่อชาวกัมพูชาเพื่อนำไปใช้ในการทดสอบการเชื่อมโยงเจตคติรั้งเกี่ยวกับรูปแบบแอมแปงต่อชาวกัมพูชา จำนวน 5 ชื่อ

ลำดับที่	หมายเลขข้อ	ชื่อ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ผู้ที่รู้ความหมาย (คน)	ผู้ที่ไม่แน่ใจใน ความหมาย (คน)	ชื่อที่นำไปใช้
1	11	งอกทัณ	1.85	0.95	1	-	✗
2	5	งอกมิณ	1.95	1.06	-	-	✗
3	2	ง้อยอ	1.98	1.19	-	-	✗
4	12	เทียวลอง	2.05	1.11	-	-	✗
5	1	งเคียร	2.08	1.19	-	-	✗
6	18	สาราย	2.08	1.00	-	-	✗
7	19	สามุต	2.13	0.97	-	-	✗
8	10	ธีร์ท	2.15	1.08	-	-	✗
9	7	โสเกียก	2.18	1.06	-	-	✗
10	3	โสเทีย	2.20	0.94	-	1	✗
11	4	เลียงสง	2.25	1.24	1	-	✗
12	16	บุนเณ็อน	2.30	1.14	-	2	✗
13	17	มเยอง	2.33	1.31	-	-	✓
14	9	บุนทัน	2.38	1.13	-	2	✗
15	13	ซั่มบัวร์	2.43	1.36	-	-	✓
16	6	โสวัตถ์	2.48	0.96	-	1	✗
17	14	โกเดียด	2.60	1.30	-	-	✓
18	15	โบเรต	2.63	1.35	-	-	✓
19	20	ซารี	2.80	1.20	-	2	✗
20	8	ซาลอธ	2.93	1.39	-	-	✓

ภาคผนวก จ

มาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการตัดสินใจทางสังคม

คำชี้แจง โปรดอ่านเหตุการณ์สมมุติในแต่ละข้อ และทำความเข้าใจหมาย ลงในช่องที่คิดว่าตรงกับ
ความเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่ 1 ระหว่างที่คุณทำกิจกรรมของชมรม คุณพบนิสิตชาวกัมพูชาได้ทำกระเป๋าตุงค์ตกไว้ คุณจึงเข้าไป
เก็บกระเป๋าใบนั้นแต่คุณกลับนำกระเป๋าตุงค์นั้นไปไว้ที่อื่นแทนที่จะนำไปคืนเจ้าของ

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย

ข้อที่ 2 ในคาบเรียน อาจารย์ผู้สอนได้สั่งงานให้ทำเป็นกลุ่มแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอนำหน้าชั้นเรียน โดยแต่
ละกลุ่มจะต้องแสดงความ คิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ เมื่อกลุ่มของนิสิตชาวกัมพูชารายงาน
คุณจึงเลือกพูดถึงสิ่งที่ไม่ชอบในกลุ่มของเขา มากกว่าสิ่งที่คุณชอบ

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย

ข้อที่ 3 คุณทราบว่านิสิตชาวกัมพูชามักที่จะนั่งจับกลุ่มกันที่บริเวณหนึ่งซึ่งเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในการไปชั้น
เรียน แต่คุณก็เลือกที่จะเดินอ้อมไปใช้เส้นทางอื่นแทน เพื่อที่จะไม่ต้องผ่านบริเวณนั้น

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย

ข้อที่ 4 ในชั้นเรียนคุณเห็นเอกสารประกอบการเรียนตกอยู่บนพื้น คุณจึงเดินไปเก็บขึ้นมาดูและพบว่าเอกสาร
ดังกล่าวเป็นของนิสิตชาวกัมพูชาจากชื่อที่ได้ระบุไว้ คุณจึงไม่สนใจและปล่อยเอกสารนั้นไว้ที่เดิมแทนที่
จะนำไปคืน

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย

ข้อที่ 5 ในคาบเรียนหนึ่ง เป็นคาบเรียนที่มีการให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอผลงานที่ได้ทำการค้นคว้ามา และอาจารย์ได้ให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนเป็นผู้ประเมินให้คะแนนเพื่อนแต่ละคน แต่คุณเข้าเรียนสายทำให้พลาดการนำเสนอผลงานของคนในชั้นเรียนจำนวน 2 คน คือ นิสิตชาวไทยและนิสิตชาวกัมพูชา คุณเลือกที่จะประเมินให้คะแนนเพื่อนชาวไทยมากกว่าชาวกัมพูชา

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข้อที่ 6 ระหว่างการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย คุณพบว่านิสิตชาวกัมพูชาได้เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างที่ทางมหาวิทยาลัยได้เปิดรับ คุณจึงนำเรื่องนี้ไปบอกกับเพื่อนๆของคุณและแสดงความคิดเห็นว่าเขาเป็นพวกชอบทำกิจกรรมเพื่อเอาหน้า

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข้อที่ 7 ขณะที่คุณกำลังนั่งอ่านหนังสืออยู่ที่ห้องสมุด คุณพบว่านิสิตชาวกัมพูชาที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกำลังจะนั่งที่โต๊ะเดียวกับคุณ คุณจึงเก็บของและลุกจากที่นั่งนั้นแล้วเดินออกไปจากห้องสมุดทันที

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ข้อที่ 8 ในชั้นเรียนคุณเข้ามาพบเหตุการณ์ที่นิสิตชาวกัมพูชามีปากเสียงกับนิสิตชาวไทย โดยที่คุณก็ไม่รู้ถึงสาเหตุของการโต้เถียงนั้น เมื่อมีผู้อื่นมาถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าใครเป็นคนเริ่มการโต้เถียงนี้ คุณเลือกที่จะพูดในทำนองว่านิสิตชาวกัมพูชาเป็นผู้เริ่ม

1	2	3	4	5	6	7
ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่ เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่ เห็นด้วยพอๆกัน	ค่อนข้าง เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ตาราง จ1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N=50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง (n = 14)		กลุ่มต่ำ (n = 14)					
		M	SD	M	SD				
1	หลังจากสอบกลางภาค อาจารย์ผู้สอนได้มีการประกาศผลคะแนนให้นักเรียนในชั้นเรียนได้ทราบ และ คุณได้ทราบว่าคะแนนของนิสิตชาวกัมพูชาได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของคนในชั้น คุณจึงนำเขามา นินทาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง ว่าเขามีความสามารถทางวิชาการต่ำ	2.29	1.07	1.29	0.47	3.21	.00	-	✗
2	ในเวลาพักกลางวัน คุณและเพื่อนพยายามหาที่นั่งเพื่อรับประทานอาหารในโรงอาหาร แต่เนื่องจาก เป็นเวลาเร่งด่วนจึงทำให้ไม่มีที่นั่งว่างเลย พวกคุณพยายามมองหาที่นั่งและเพื่อนคุณพบว่ามียัง ว่างเหลือสองที่ แต่เป็นที่นั่งที่ติดกับนิสิตชาวกัมพูชาที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน คุณเลือกที่จะบอกเพื่อน ว่าให้มองหาที่นั่งอื่น	2.43	1.16	1.29	0.47	3.42	.00	-	✗
3	ในคาบเรียนวิชาหนึ่ง อาจารย์ผู้สอนได้มอบหมายให้นักนิสิตรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานกลุ่ม ในกลุ่มของ คุณขาดสมาชิกจำนวน 1 คน และคุณพบว่ามียังไม่มีกลุ่ม 2 คนมาขอเข้ากลุ่มด้วย คือ นิสิต ชาวไทยและนิสิตชาวกัมพูชา ทั้งคู่มีความสามารถเท่าๆกัน แต่คุณเลือกที่จะรับนิสิตชาวไทยเข้าเป็น สมาชิกในกลุ่มแทนที่จะเป็นนิสิตชาวกัมพูชา	4.64	1.55	3.43	1.56	2.07	.05	-	✗
4	ระหว่างที่คุณทำกิจกรรมของชมรม คุณพบนิสิตชาวกัมพูชาได้ทำกระเป๋าสตางค์ตกไว้ คุณจึงเข้าไป เก็บกระเป๋านั้นแต่คุณกลับนำกระเป๋าสตางค์นั้นไปไว้ที่อื่น แทนที่จะนำไปคืนเจ้าของ	1.93	1.54	1.00	0.00	2.25	.03	.70	✓

ตาราง จ1 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N =50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง (n = 14)		กลุ่มต่ำ (n = 14)					
		M	SD	M	SD				
5	ในคาบเรียน อาจารย์ผู้สอนได้สั่งงานให้ทำเป็นกลุ่มแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอนหน้าชั้นเรียน โดยแต่ละกลุ่มจะต้องแสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนกลุ่มอื่นๆ เมื่อกลุ่มของนิสิตชาวกัมพูชา รายงาน คุณจึงเลือกพูดถึงสิ่งที่ไม่ชอบในกลุ่มของเขา มากกว่าสิ่งที่ชอบ	2.86	1.17	1.07	0.27	5.58	.00	.59	✓
6	คุณทราบว่านิสิตชาวกัมพูชามากที่จะนั่งจับกลุ่มกันที่บริเวณหนึ่งซึ่งเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในการไปชั้นเรียน แต่คุณก็เลือกที่จะเดินอ้อมไปใช้เส้นทางอื่นแทน เพื่อที่จะไม่ต้องผ่านบริเวณนั้น	2.71	1.14	1.21	0.58	4.39	.00	.68	✓
7	ในคาบเรียนหนึ่ง เป็นคาบเรียนที่มีการให้นิสิตแต่ละคนนำเสนองานที่ได้ทำการค้นคว้ามา และอาจารย์ได้ให้นิสิตทุกคนในชั้นเรียนเป็นผู้ประเมินให้คะแนนเพื่อนแต่ละคน แต่คุณเข้าเรียนสายทำให้พลาดการนำเสนอของคนที่ในชั้นเรียนจำนวน 2 คน คือ นิสิตชาวไทยและนิสิตชาวกัมพูชา คุณเลือกที่จะประเมินให้คะแนนเพื่อนชาวไทยมากกว่าชาวกัมพูชา	3.21	1.63	1.71	1.14	2.83	.01	.49	✓
8	ระหว่างทางเดินในตึกเรียน ขณะที่คุณกำลังจะเดินเข้าห้องน้ำ คุณกำลังเล่นกับเพื่อนของคุณแล้ว บังเอิญไหล่ของคุณไปชนกับนิสิตชาวกัมพูชาอย่างแรง เมื่อเห็นว่าเป็นนิสิตชาวกัมพูชาคุณเลือกที่จะปล่อยผ่านไปแทนที่จะกล่าวขอโทษ	2.36	1.95	1.00	0.00	2.61	.015	-	✗

ตาราง จ1 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ของมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N=50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง (n = 14)		กลุ่มต่ำ (n = 14)					
		M	SD	M	SD				
9	ระหว่างการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัย คุณพบว่านิสิตชาวกัมพูชาได้เข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างที่ทางมหาวิทยาลัยได้เปิดรับ คุณจึงนำเรื่องนี้ไปบอกกับเพื่อนๆของคุณและแสดงความคิดเห็นว่าเขาเป็นพวกชอบทำกิจกรรมเพื่อเอาหน้า	2.29	1.14	1.21	0.43	3.30	.00	.64	✓
10	ขณะที่คุณกำลังนั่งอ่านหนังสืออยู่ที่ห้องสมุด คุณพบว่านิสิตชาวกัมพูชาที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกำลังจะนั่งที่โต๊ะเดียวกับคุณ คุณจึงเก็บของและลุกจากที่นั่งนั้นแล้วเดินออกไปจากห้องสมุดทันที	2.21	1.12	1.00	0.00	4.05	.00	.68	✓
11	คุณกับเพื่อนๆได้นั่งทำกิจกรรมโดยจับกลุ่มเป็นวงกลมบริเวณใต้ตึก เพื่อนของคุณเห็นว่านิสิตชาวกัมพูชาที่เรียนอยู่คณะเดียวกันเดินผ่านมาจึงเชิญชวนให้เขาเข้ามาร่วมกิจกรรมด้วย คุณเห็นว่าช่างๆ คุณมีที่ว่างอยู่ จึงรีบขยับตัวเพื่อปิดช่องว่างนั้น	2.57	1.40	1.29	0.83	2.96	.01	-	✗
12	ขณะที่คุณกำลังเรียน บริเวณที่นั่งด้านหน้าของคุณเป็นที่นั่งของนิสิตชาวกัมพูชา คุณจึงได้ใช้เท้าของคุณเตะไปที่เก้าอี้ตัวนั้นอย่างแรง และเมื่อเขาหันกลับมา คุณก็แกล้งทำเป็นไม่รู้เรื่องกับสิ่งที่เกิดขึ้น	1.5	0.86	1.21	0.43	1.12	.28	-	✗
13	ในวงสนทนาของนิสิตชาวไทย เพื่อนในกลุ่มได้เปิดประเด็นพูดคุยเกี่ยวกับนิสิตชาวกัมพูชาคนหนึ่ง และถามถึงลักษณะนิสัยของคุณเนื่องจากเขาเรียนวิชาเดียวกับคุณ คุณเลือกที่จะพูดถึงข้อเสียของเขามากกว่าข้อดี	2.21	0.89	1.29	0.47	3.45	.00	-	✗

ตาราง จ1 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ ของมาตรวัดแนวโน้มการกีดกันทางสังคมต่อชาวกัมพูชา

ข้อ	ข้อความ	การวิเคราะห์ข้อกระทง วิธีกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ				t	p	ค่าCITC (N =50)	ข้อที่ นำไปใช้
		กลุ่มสูง (n = 14)		กลุ่มต่ำ (n = 14)					
		M	SD	M	SD				
14	ในคาบเรียน อาจารย์ได้มอบหมายให้คุณกับเพื่อนอีกคนหนึ่งเป็นผู้แจกเอกสารประกอบการเรียน ให้นิสิตทุกคนในชั้นเรียน ซึ่งคุณเห็นว่ามินิกิตชาวกัมพูชานั่งอยู่ที่ฝั่งหนึ่งของห้องเรียน คุณจึงอาสา กับเพื่อนว่าคุณจะไปแจกเอกสารในฝั่งตรงข้ามที่มินิกิตชาวกัมพูชานั่งอยู่	4.71	1.59	1.64	1.08	5.98	.00	-	✗
15	ในชั้นเรียน คุณเข้ามาพบเหตุการณ์ที่นิสิตชาวกัมพูชามีปากเสียงกับนิสิตชาวไทย โดยที่คุณก็ไม่รู้ ถึงสาเหตุของการโต้แย้งนั้น เมื่อมีผู้อื่นมาถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าใครเป็นคนเริ่มการโต้เถียงนี้ คุณเลือกที่จะพูดในทำนองว่านิสิตชาวกัมพูชาเป็นผู้เริ่ม	2.71	1.49	1.29	0.61	3.32	.00	.61	✓
16	ในชั้นเรียนคุณเห็นเอกสารประกอบการเรียนตกอยู่บนพื้น คุณจึงเดินไปเก็บขึ้นมาดูและพบว่า เอกสารดังกล่าวเป็นของนิสิตชาวกัมพูชาจากข้อที่ได้ระบุไว้ คุณจึงไม่สนใจและปล่อยเอกสารนั้นไว้ ที่เดิมแทนที่จะนำไปคืน	2.43	1.45	1.00	0.00	3.68	.00	.36	✓

ค่า critical r ($df=48$, $*p = 0.05$ one-tail) = .24

ค่า Cronbach's alpha = .84